

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

MİLLİ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR

ALT KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

- 28.02.2012 tarihli Komisyon toplantısında bazı konuşmacıların isim ve/veya soy isimleri tespit edilememiş olduğundan, bu katılımcılara fihristte "Konuşmacı" ad altında yer verilmiştir.

28 Şubat 2012 Salı

MİLLİ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR

ALT KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

28 Şubat 2012 Salı

---0---

K O N U

Sayfa

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

1:69

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:26
Konuşmacılar	1:2, 7, 11, 16, 17, 18, 19:20
Veli DEMİR (EĞİTİM-İŞ Sendikası Başkanı)	2:6, 7:8
Ünsal YILDIZ (EĞİTİM -SEN Genel Başkanı)	6, 8, 9:13, 13, 13:14
Fatma Nur SERTER (İstanbul)	6:7, 7, 13, 17, 18
Özcan YENİÇERİ (Ankara)	7, 8:9, 13
Avni ERDEMİR (Amasya)	13
İsmail KONCUK (Türkiye KAMU-SEN ve Türk EĞİTİM-SEN Genel Başkanı)	14:19
EĞİTİM BİR-SEN Temsilcisi	15
Ahmet ÖZER (EĞİTİM BİR-SEN Genel Sekreteri)	20:26
İKİNCİ OTURUM	27:43
Prof. Dr. M. Yaşar ÖZDEN (ODTÜ Eğitim Fakültesi Dekanı)	27:28, 29:30, 30:31
Konuşmacılar	28, 29, 33:34, 40, 42
Çiğdem Münevver ÖKTEN (Mersin)	29
Fatma Nur SERTER (İstanbul)	30, 31, 37, 39:40, 43
Ali GÜRBEY	31:33, 34
Naci SULKALAR (TESK Genel Sekreteri)	34:37
Batuhan AYDAGÜL (ERG Temsilcisi)	37:39, 40

Aytuğ ŞAŞMAZ (ERG Temsilcisi)		40
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	41
Ömer TURNA (Türk Eğitim Vakfı Temsilcisi)		41:43

ŐŐŐNCŐ OTURUM **44:69**

Suat KARDAŞ (Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Temsilcisi)		44:45
Konuşmacılar		45:46, 47, 48:51, 65:66, 68:69
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	46, 54, 59, 62, 63:64, 65
Salih ÇELİK (Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		47, 48
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	47, 48, 49:51, 54:55
Hüseyin KORKUT (ÖNDER Genel Başkanı)		51:55
Őiđdem Münevver ÖKTEN	(Mersin)	55, 64, 65
Güven SAK (TEPAV Direktörü)		56:59, 64
Selçuk PEHLİVANOğLU (Türk Eğitim Derneği Genel BŐk.)		60:62, 62:63, 63:64
Avni ERDEMİR	(Amasya)	63
Recep KAYMAKCAN (ENSAR Vakfı Danışmanı)		66:68
Feyzullah KIYIKLIK	(İstanbul)	69

Açılma Saati: 10.00

Kapanma Saati: 18.56

28 Şubat 2012 Salı
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR ALT KOMİSYONU
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.00

0

BAŞKAN – Toplantımızı açıyorum.

Öğleden sonraki bölümde de konusu doğrudan eğitim olan sivil toplum örgütlerini dinleyeceğiz. Zannediyorum arkadaşlarımız kimi dinleyeceğimizi sizlere dağıttılar. Bugün yaklaşık on beş veya on altı tane, doğrudan eğitimle ilgili olan sivil toplum örgütümüzü dinleyeceğiz. Bunun içerisinde ERG var, bunun içerisinde esnaf ve sanatkârlar derneği var çıraklık eğitiminden dolayı, Çağdaş Eğitim Vakfı var, TED var, ENSAR var, yani toplumun değişik kesimlerinde eğitimle ilgili faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerini dinleyeceğiz. Konusu doğrudan eğitim olmadığı hâlde, bu konuyla ilgili bize görüş beyan etmek isteyen tüm sivil toplum örgütlerimizin de görüşlerini yazılı ortamda alıyoruz. Onlardan da ricamız, görüşlerini bize bildirirken en azından görüşlerinin önüne bir sayfalık özet koymaları. Dolayısıyla, o bir sayfalık özeti de koydukları zaman bizim açımızdan o arkadaşlarımızın görüşleri de değerlendirilecek ve bu görüşleri dinledikten sonra alt komisyon olarak, kesinlikle, biraz önce Hocam söyledi, bir iktidar-muhalefet anlayışı içerisinde değil, tam bir pedagojik yaklaşımla, ülkemiz için en doğru olan hangisidir, bu arayışla bir metin oluşturmaya çalışacağız. Dolayısıyla biz alt komisyonu bir iktidar-muhalefet anlayışı olarak görmüyoruz. Alt komisyon tamamen eğitimcilerden oluşan ve bu konuda deneyimli, birikimli arkadaşlardan oluşan bir komisyon. Burada mümkün olan en geniş uzlaşmayı sağlamaya çalışacağız.

--- Bu 8+4 vesaire onlar...

BAŞKAN – Belki bir konuyla ilgili bilgi vermek durumundayım, şu anda bizim önümüzde bir kanun teklifi metni var, hatta kanun teklifleri metni var. Sadece dün yaptığımız görüşmede grubumuzda, eğitimle doğrudan ilgili olmayan, hatta eğitimle hiç ilgili olmayan BDDK, TMSF’deki düzenlemenin madde metninden çıkarılması, dolayısıyla onların farklı bir kanun teklifi olarak gelmesi konusunda AK PARTİ Grubuyla yaptığımız görüşme olumlu oldu. Zannediyorum bugün, arkadaşlar, ayrı bir kanun teklifi olarak TMSF, BDDK ve Maliye Bakanlığıyla ilgili bir teklif var. Onun, bugün... Yani başlangıçta söylemiş olayım, biz özellikle “zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılması” olarak kamuoyunda bilinen teklifin -tabii resmî ismi uzun bir isim- bu tekliften çıkarılmasını dün görüştük, bugün artık o teklifi direkt çıkarmış olacağız.

Teşekkür ederiz.

Biz şimdi görüşmelerimize zannediyorum başlayabiliriz.

Arkadaşlar, size de teşekkür ederiz. Yazılı basın kalabilir, yazılı basının toplantımızın her anında burada bulunmasında hiçbir mahzur yok.

Değerli komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, eğitim sendikalarımızın çok değerli yöneticileri, değerli basın mensubu arkadaşlarımız ve çalışma arkadaşlarımız; öncelikle hoş geldiniz. Bugün gerçekten ülkemiz açısından son derece önemli bir konuyla ilgili verilen kanun teklifinin alt komisyon görüşmelerinde konunun doğrudan tarafı olan sendikaları ve sivil toplum örgütlerimizi dinleyeceğiz. Eğitimi günün yirmi dört saati, haftanın yedi günü kesintisiz yaşayan sendikalarımızın, kanun teklifi hakkındaki görüş, öneri ve düşüncelerini alacağız, bunları büyük bir dikkatle not edeceğiz ve daha sonra bu dinleme süresi bittikten sonra yapacağımız çalışmalarda ümit ediyorum bize ışık tutacak çok faydalı bilgileri not etme imkânına sahip olacağız.

Ben tekrar hepinize hoş geldiniz diyorum.

Dört tane sendikamızı davet ettik, Eğitim-İş, Eğitim-Sen, Türk Eğitim Bir-Sen ve Eğitim Bir-Sen, buradasınız, hoş geldiniz.

Şimdi, sizlerden ricamız, kanun teklifinin özüne bağlı kalarak değerlendirmeler yapmanız ve bize bu noktada kanun teklifiyle ilgili görüşlerinizi, düşüncelerinizi ve önerilerinizi yansıtmamız. Biz her bir sendikamıza yaklaşık yarım saat bir süre öngördük. Bu yarım saatlik sürenin, eğer arzu ederse komisyon üyesi arkadaşlarımız, yirmi dakikasını sunum, on dakikasını bir soru-cevap şeklinde de yapabiliriz, on beş-on beş yapabiliriz. Ne dersiniz Hocam?

--- Yirmi-on olsun.

BAŞKAN – Yirmi-on sizler için uygun mu?

--- Kendilerine soralım, sunumları itibarıyla yirmi dakika yeterli midir?

--- Yarım saat uygun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani, milletvekili arkadaşlarımızın sormak istedikleri sorular varsa onların sorulmasına da fırsat verdim arzusundayım. Eğer sizin için de uygunsa yaklaşık yirmi dakika sunum, on dakikaya yakın da soru-cevap, uygun olur mu?

--- Şimdi, orada bir söylendiği zaman esbabı mucibe layihasını isteyeceğiz. Yani biz diyeceğiz ki: “Bunu böyle söylüyorsun ama ezbere mi söylüyorsun, bunun altında bir çalışma var mı, bir araştırma var mı veya...” Onu isteyeceğiz. Onun için on dakika da hiç olmazsa bir soru, meseleyi anlayabilme konusunda faydalı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Uygun mu arkadaşlar? Peki, teşekkür ederiz.

O zaman, ilk sözü Eğitim-İş'e verdim.

Arkadaşlarımız konuşmaya başlamadan önce isimlerini ve sendikadaki görevlerini bize lütfederlerse çok seviniriz.

EĞİTİM-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR – Sayın Başkan, sayın üyeler, değerli sendika başkanları ve sayın basın çalışanları; hepinizi sevgiyle selamlıyorum. Elbette ki eğitim geleceğimize. Geleceğimizle ilgili burada ciddi bir toplantı yapılıyor. Önce, böyle bir toplantıda bulunmaktan mutluluk duyduğumu belirtmek istiyorum. Ama sadece bizler değil, Türkiye'de eğitim iş kolunda farklı sendikalar da var idi, onların da çağırılması gerektiğini düşünüyorum, üyelerine bakılmaksızın, kaç kişi olduğuna bakılmaksızın, o sendikaların da burada görüşlerini açıklaması gerektiğini samimiyetle belirtmek istiyorum.

Şimdi, bir toplumun geleceğini yetiştirmekte olan bireylerine verebildiği eğitimin niteliği belirler. Eğitimin en önemli amacı ise, her türlü dogmalardan, kalıplaşmış düşüncelerden uzak, özgür ve bilimsel ölçütlerde düşünebilen, insancıl yurttaşlar yetiştirmektir. Ulusal eğitim politikası, bireyin hakkı ile onun içinde yaşayacağı ve özgürleşeceği toplumun gereksinimlerini, ulusal ve evrensel değerler dikkate alınarak düzenlenmeli ve uygulanmalıdır. Böylece eğitim hem insan hakkını özgürleştirecek hem ona yaşamsal beceri hem de yurttaşlık bilincini kazandıracaktır. Eğitimin ulusal, bilimsel, laik, karma, herkes için kamusal ve nitelikli, öz olarak da çağdaş olması gerekir. Eğitim iyi bir yönetimin olduğu kadar, ekonomik etkinliklerin ve gelişmelerin de temelini oluşturur. Eğitim sistemi, kişilerin çağdaş teknolojiye uygun bilgi ve becerilerle donatılmasını, her düzeyde ve her alanda kalkınmanın gerektirdiği nitelik ve sayıdaki insan gücünün yetiştirilmesini amaçlar. İnsanı eğitim yoluyla değiştirmeden kalkınma da gerçekleştirilemez.

Belirtilen amaçlara ve hedeflere ulaşabilmek için de öncelikle nitelikli temel eğitim yapısı oluşturulmalıdır. Çünkü, temel eğitim, her yurttaşa, yaşamda karşılaştığı ve karşılaşacağı kişisel, toplumsal sorunları çözmeye, toplumun değerlerine uyum sağlamada, üretken ve tutumlu olmada temel yeterlikleri kazandıran bir eğitimidir. Kesintisiz temel eğitim çocuklara en azından üst öğrenime, yani liseye başlayana kadar sadece bir öğrenim programı ile eğitim hizmeti sunuluyor olması, aynı yaştaki çocukların temel eğitim boyunca farklı program ve okul türlerine ayrılmamasıdır. Bu hâliyle kesintisiz temel eğitim, dünyanın kalkınmış ülkelerinin çoğunluğunda uygulanan bir sistemdir.

Temel eğitimin amacı şunlardır:

- 1) Okuryazar yapmaktır yurttaşını.
- 2) Özgürlük ve demokrasi kültürünü vermektir yurttaşına.
- 3) İnsan sevgisini aşılacaktır.
- 4) Çevreyi ve doğayı korumayı öğretmektir.
- 5) Bağımsız düşünebilmeyi sağlamaktır.
- 6) Yurdu ve dünyayı tanıtmaktır.
- 7) Ulusal, çağdaş ve evrensel değerleri kavramış insanlar yetiştirmektir.

Amaç budur, yoksa Sayın Başbakanın dediği gibi, dindar nesil yetiştirmek değildir.

Sekiz yıllık kesintisiz eğitim bir dayatma değildir. Sekiz yıllık zorunlu eğitim, 1997'de apar topar başlatılmış bir uygulama değildir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime ilişkin ilginin geçmişi 1946'ya kadar uzanmaktadır. Bu tarihte gerçekleştirilen 3'üncü Millî Eğitim Şûrası sekiz yıllık zorunlu eğitime geçişi önermiştir. Ancak 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu 1961'de yasalaşana kadar somut bir adım atılamamıştır. Bu Yasa'yla zorunlu öğrenim süresi yedi-on dört yaş grubunu kapsayacak biçimde sekiz yıla çıkarılıyor ancak 5+3 formülü benimseniyor ve sadece ilk kademe, zorunlu olarak uygulanıyor. Bunu takiben, 10'uncu Millî Eğitim Şûrası'nda başlayıp 15'inci Millî Eğitim Şûrası'na kadar uzanan süreçte sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim akademik olarak tartışılıyor ve 1971'de 16 ilde 18 okulda, 1981'de 10 okulda kesintisiz zorunlu ilköğretimin pilot çalışmaları yapılıyor. 1983'te 2842 sayılı Kanun'la 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 7'nci ve 22'nci maddeleri değiştiriliyor ve ilköğretimin altı-on dört yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsadığı, ilköğretimin kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğu kanunlaşıyor. Ancak, 2917 sayılı Kanun'la eklenen bir maddeyle ortaokullar yurt sathına yaygınlaştırılana kadar ilköğretimin sadece ilkokul bölümü zorunlu

kılınıyor. Bütün bu çabalardan sonra 1997'de 4306 sayılı Kanun ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 9'uncu maddesi ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 23'üncü maddesi "İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir." olarak değiştiriliyor ve sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim ilköğretimde muazzam bir yeniden yapılanma sağlıyor. Bu çerçevede 11 milyar Amerikan doları karşılığı TL'nin harcandığı tahmin ediliyor. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim daha fazla çocuğun okullu hâle gelmesine büyük katkıda bulunuyor. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim hamlesi sayesinde, 5'inci sınıftan sonra okul ile bağlantısı kopacak 3,5 milyon çocuk eğitimde tutuluyor. Bunun doğal sonucu olarak okullaşma oranları hızla yükseliyor ve kesintisiz zorunlu eğitim sayesinde çocuklar daha fazla eğitim alma hakkını kazanıyorlar.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sunulan yasa teklifinin sakıncalarını belirtmek istiyorum şimdi de.

5/1/1961 tarih ve 222 sayılı Kanun ile 1739, 3308, 2547, 4734 ve 5018 sayılı kanunlarda değişiklik yapan kanun teklifinin;

1) Eğitim reformu anlayışının gerektirdiği uzlaşma ve demokratik katılım yaklaşımı ile hazırlanmadığı, bilimsel araştırma ve geliştirme veri ve bulgularını içermediği, bir reform bildirgesiyle halkın tam, doğru ve anlaşılır nitelikte bilgilendirilmesinin sağlanmadığı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun "Bilimsellik" başlıklı 13'üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen "Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır." amir hükümlerine uyulmadığı açık ve net olarak görülmektedir.

2) İlköğretimin kesintili, iki kademe hâlinde yapılandırılması gerekçesinin haklı nedenlerinin veri ve bilgi temelinde belirlenmediği görülmektedir.

3)

a- İkinci kademenin hangi programlarının açık ilköğretim ile ilişkilendirileceği,

b- Hangi ortaöğretim programları için ilköğretim ikinci kademe okullarının oluşturulacağı,

c- On iki yıllık zorunlu eğitimin başlangıç tarihinin belirlenmesi hususlarının bakanlık veya Bakanlar Kurulunun yetkisinde belirlenecek olması,

Eğitim hakkının yasa koyucu değil, idarece belirlenmesini getirmektedir.

Yasada açıkça çerçevesi belirlenmeden idarenin bu nitelikte bir yetki kullanmasının Anayasa'ya aykırı olduğu açık ve net olarak görülmektedir.

4) Mesleki yönlendirme ve mesleki teknik ortaöğretimle ilişkilendirmenin çok erken yaşta belirlenmesi yaşam boyu öğrenme yaklaşımına uygun değildir. Aday çıraklığın on dört yaştan on yaşa indirilmesi çocuk işçiliğini artırma niteliği taşımaktadır. Mesleki ve teknik ortaöğretimde temel bilgi derslerinin ağırlığının artırılması mesleki ve teknik derslerin ağırlığının azaltılması ve mesleki ve teknik derslerin ön lisans seviyesinde verilmesi eğilimi yeterince değerlendirilememiştir.

Yasa teklifine göre, dört yıllık birinci kademedен sonra çocukların bir bölümü on yaşında mesleki eğitim merkezlerine gideceklerdir, çırak olarak çalışacaklardır. Böylece çocuk işçi sayısı artacak ve buna bağlı olarak çocuk istismarı oluşacaktır. Çocuk çalıştırmak ve çocuk istismarı suçtur. Ayrıca, beceriler yetersiz kalacak, meslekler yanlış seçilecek, sonuçta mutsuz bir toplum yaratılacaktır.

Zorunlu eğitimin 4+4+4, 8+4 ya da 5+3+4 gibi kademelere ayrılması eğitimi kesintili yapmamaktadır. Temelde Eğitim-İş için tek bir eğitim programı içerisinde olmak önemlidir. Tekrar ediyorum, temelde Eğitim-İş Sendikası için tek bir eğitim programı içerisinde olmak önemlidir.

Aslında, zorunlu eğitim süresinde çocukların mesleki eğitime kaydırılması, eğitimi kesintili yapmaktadır. Tekrar ediyorum: Aslında, zorunlu eğitim sürecinde çocuğun mesleki eğitime kaydırılması eğitimi kesintili yapmaktadır.

Sanayi toplumunun gereksinimlerini karşılamak için ve ara insan gücünü yetiştirmek için ortaöğretim düzeyinde önem kazanan mesleki eğitim, içinde bulunduğumuz bilgi toplumunda, öğrenme toplumunda, teknoloji toplumunda ve de küreselleşen dünyada bilgiyi üreten ve kullanan kişilere gereksinim duyulduğundan geçmişteki önemini yitirmiş bulunmaktadır. Örneğin, sanayi toplumuna geçiş sürecinde metal bir parça üretilirken eğeleme işlemi ve torna kullanırken bugün aynı parçalar bilgisayar kontrolü ile çalışan CNC tezgâhlarında yazılım ile yapılmaktadır. Tekrar ediyorum, örneğin -bu çok önemli Değerli Başkan, değerli üyeler- sanayi toplumuna geçiş sürecinde metal bir parça üretilirken eğeleme işlemi, zımpara ve torna kullanılırken bugün aynı parçalar bilgisayar kontrolü ile çalışan -burada Türkçe konuşmak için bunu değiştirdim, Türkçe söylemek istiyorum- CNC tezgâhlarında yazılım ile yapılmaktadır. Yani geçmişte el becerisinin ve mesleklerin gelişmiş olması önem taşıırken, bugün teknolojiyi kullanma becerisine sahip

yaratıcı zekâsı gelişmiş ve matematiksel zekâsı yüksek bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun eğitiminin verileceği yerin de yüksek okul seviyesi olduğu görüşü dünya eğitim camiasında artık yüksek sesle tartışılmaktadır. Dolayısıyla, dünyada mesleki eğitimin verildiği kurumlar ortaöğretimden yavaş yavaş yükseköğretime doğru yani meslek yüksekokullarına doğru kaymaktadır.

5) AKP Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen yasa teklifiyle eğitimi 4+4+4 şeklinde kesintili hâle getirmek, aslında gerçek anlamda temel eğitimi dört yıla düşürmektedir. İlk dört yıldan sonra devam zorunluluğu ortadan kaldırılarak çocuklar imam hatip liselerine, Kur'an kurslarına, çıraklık eğitimine ve okul dışı her türlü eğitim alanlarına yönlendirileceklerdir. Bu yasal düzenlemeyle bir devrim yasası olan öğretim birliği yani Tevhidi Tedrisat Yasası ortadan kaldırılmaktadır; mektep, medrese ikilemi yeniden yaratılmaktadır. Çünkü bu uygulama II. Abdülhamit döneminde Şeyhülislam Sabri Efendi döneminde de kullanılmıştır. Hâlbuki cumhuriyet devriminin en önemli yasalarından biri olan Öğretim Birliği Yasası'nın gerekçesinde "Bir millet bireyleri ancak bir eğitim görebilir. Bir ülkede iki türlü eğitim iki türlü insan yetiştirir. Bu ise duygu ve düşün birliğini ve dayanışma amaçlarını bütünüyle yok eder." denilmektedir. Tekrar ediyorum: Sayın Başkan, değerli üyeler; Öğretim Birliği Yasası'nın gerekçesinde "Bir millet bireyleri ancak bir eğitim görebilir. Bir ülkede iki türlü eğitim iki türlü insan yetiştirir. Bu ise duygu ve düşün birliğini ve dayanışma amaçlarını bütünüyle yok eder." demektedir.

Fransız Devrimci Danton "Çocuklar ana babalarından önce cumhuriyetin yavrularıdır." demektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan zorunlu eğitim yasa teklifi yasalasınca ne olacak? Çocuklar ana babalarından önce cemaatlerin ve tarikatların yavruları olacaktır.

6) Mevzuat Hazırlama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik'in 24'üncü maddesinde geçen "Yürürlüğe konulması hâlinde etkisinin 10 milyon TL'yi geçeceği tahmin edilen kanun ve kanun hükmündeki tasarılar için düzenleyici etki analizi yapılması zorunludur." hükümlerine göre düzenleyici etki analizi yapılması gerekmektedir. Bu bir zorunluluktur, Değerli Başkan, sayın üyeler.

Zira 32.797 ilköğretim okulunun, aslında ilk dörtten sonra tekrar bunun yarısı kadar okul açılacaktır ama sadece yüzde 20'si kadarı dahi ikinci kademe ilköğretim okulu yapılmasının maliyeti 10 milyon Türk lirasının üzerinde olacaktır. Yönetici, öğretmen, araç gereç ve benzeri ihtiyaçların hesaba katılmasıyla bu rakam çok daha fazla miktara ulaşacaktır. Ayrıca ilköğretim beşinci sınıfların ortadan kalkmasıyla...

BAŞKAN - 10 milyon değil de 10 milyar herhâlde çünkü milyon trilyona geliyor. Kayda geçeceği için onu düzeltmek...

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Evet.

Şimdi, ben 10 milyon şeklinde söylüyorum, şunun için söylüyorum: Şimdi 32.797 okul var. Eğer biz dörtten sonra yarısını açarsak bunun, aslında 16 bin küsur yeni okul açılacaktır. 16 bin yeni okula idareci atanacaktır, müdür, müdür yardımcısı atanacaktır. Bunların toplam maliyetinden bahsediyorum.

BAŞKAN - Maliyeti ben, düşük... 10 milyon demek, eski parayla Sayın Başkan, 10 trilyon demek. 10 milyar 10 katrilyon demek. Zannediyorum 10 katrilyonu kastediyorsunuz.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Evet, 10 katrilyonu kastediyorum.

BAŞKAN - Kayıtlara geçeceği için düzeltme ihtiyacı hissettim, yoksa kastım sözünüzü kesmek değil.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Evet.

Bu yer değiştirmenin, ayrıca ilköğretimin beşinci sınıflarının ortadan kalkmasıyla 70 bin civarında sınıf öğretmeni norm fazlası durumuna düşecek, kurum değiştirmek zorunda bırakılacaklardır. Bu yer değiştirmenin yaratacağı verimsizlikler ve maliyetler hesap edilmiş midir? Yönetmeliği yürürlüğe koyan idareden, idarenin kanuniliği ilkesi bağlamında herkesten ve her şeyden önce kendi koyduğu kuralara kendisi uyarak düzenleyici etki analizini yapması beklenmektedir.

7) Asıl önemli bir risk ise kırsal kesimde kız öğrencilerin birinci dört yıllık süreden sonra okulu bırakmak zorunda kalabilecek olmalarıdır. Bu da eğitim sistemimizin yapısal sorunlarından birisi olan kız öğrencilerin okula devamsızlık oranını tekrar yükseltecektir. Kız öğrencilerin ilköğretimdeki okullaşma oranı 1997 yılında yüzde 78 iken, sekiz yıllık kesintisiz eğitim sayesinde bu oran yüzde 98'leri aşmıştır. Ancak kademeli eğitim anlayışı ile bu oran tekrar aşağılara düşecektir. Buna bağlı olarak da çocuk işçi sayısı hızla artacaktır. Dolayısıyla uygulama Uluslararası Evrensel Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne de aykırı olacaktır.

8) İlk dört yıllık birinci kademe eğitimden sonra dört yıllık ikinci kademe eğitimine geçişler sınavla olacağından, seviye belirleme ve yönlendirme sınavları ilköğretim ikinci sınıfa kadar düşecek, dershaneler çıg gibi artacaktır. Eğitimin veliler üzerindeki maliyeti de dolayısıyla katlanarak artacaktır.

9) Yasa teklifinin gerekçesinde üç kalkınmış ülke örneğine yer verilmektedir. Gerekçeye göre Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Fransa'da eğitim sistemleri okul öncesi, ilköğretim, ortaokul, lise öncesi ve lise olmak üzere dört kademeye bölünmektedir.

BAŞKAN - Sayın Başkan, çok özür dileyerek, yirmi dakikalık süreniz doldu, isterseniz bir toparlama yapın. Arkadaşlarımızın da bu çizdiğiniz çerçeve içerisinde size soru sormalarına fırsat verelim.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Bu örneklerden yola çıkarak, Türkiye'deki eğitim sisteminin 4+4+4 şeklinde yapılandırılması teklif ediliyor. ABD; İngiltere ve Fransa'daki temel eğitim modellerinin ortak özelliği, temel eğitimin ilköğretim ve ortaokul gibi farklı kademelerde olsa bile öğrencilere en azından üst ortaöğretime erişene kadar sadece bir öğretim programı ile eğitim hizmeti sunuluyor olmasıdır. Bu üç ülkede öğrenciler on altı yaşına gelene kadar temel eğitim dışında bir eğitim programı ile karşılaşmıyorlar ve mesleki eğitim programlarına yönlendirilmiyorlar. Öğrencilerin farklı yetenekleri aynı program içinde seçmeli dersler ve ders dışı etkinliklerle geliştiriliyor. Oysa Türkiye için teklif edilen 4+4+4 sisteminin ikinci dört yıllık bölümünde meslek eğitimi, çıraklık ve açık öğretim gibi farklı program türlerinin devreye sokulması öngörülmüyor.

Evet, süremizin bittiğini söyledi Sayın Başkan; kısaca toparlamak istiyorum, önerilerle beraber.

Şimdi, aslında burada, yasanın gerekçesinde bir başka şey: 18'inci Millî Eğitim Şûra kararlarıdır. 18'inci Millî Eğitim Şûrasının üyelerinin demokratik belirlenmediğini söylemek istiyorum. Bir sendikanın çoğunluğu ile Millî Eğitim bürokratlarından oluşmuştur. Diğer demokratik kitle örgütleri ve sendikalar sürece dâhil edilmemiştir. Kaldı ki 10'uncu Millî Eğitim Şûrasında alınan kararlar var. Ayrıca Millî Eğitim Şûra kararlarının bağlayıcılığı yoktur, tavsiye niteliği taşımaktadır, ancak Bakanın kararıyla uygulamaya geçer.

Ayrıca, yine bu kararın ideolojik olduğunu düşünüyoruz çünkü bu 4+4+4 şeklindeki önergeyi veren şahıs kürsü konuşmasında, "28 Şubatın rövanşını aldık." ifadesini kullanmıştır, 18'inci Millî Eğitim Şûrasında. Dolayısıyla karar bilimsel ve pedagojik değil ideolojiktir.

Yine 28 Şubatta tasarrufların Komisyona gelmesi acaba bir tesadüf müdür diye de yine düşünüyoruz. Kaldı ki 18'inci Millî Eğitim Şûrasında öğretmenlere 1 maaş ikramiye verilmesi ve ek derslerin en az 2 katına çıkarılması gibi kararlar da alınmıştı ama bugüne kadar bu kararlar üzerinde hiç durulmamıştır.

Yine 10'uncu Millî Eğitim Şûra kararı da vardır. Örneğin, bir, temel eğitimi şöyle açıklamıştır 10'uncu Millî Eğitim Şûrası: Temel eğitim bir bütündür, değişik süreli okullara bölünmemelidir. İki, temel eğitim süresince öğrencilerin yeteneklerinin tanınması esastır. Üç, temel eğitimde öğrenciler değişik alanlarda kendilerini deneyerek tanıyabilmelidirler. Dört, zorunlu eğitim çağındaki herkes bundan yararlanmalıdır.

Temel eğitim bireye iyi anne baba, iyi yurttaş, iyi insan olma bilgi ve bilincini kazandırmak için verilir. Temel eğitimi dört yıla indirerek on yaşındaki çocuğa bu becerileri kazandırmak mümkün değildir.

Şimdi Eğitim-İş olarak önerilerimizi sunmak istiyoruz:

- 1) Temel eğitim dünyada yaygın olduğu biçimiyle dokuz yıl kesintisiz olmalıdır.
- 2) Zorunlu eğitim bir yılı okul öncesi olmak üzere on üç yıla çıkarılmalıdır.
- 3) Çok başlı eğitim sisteminden kaçılarak tevhide tedrisat yani öğretim birliği korunmalıdır.
- 4) Eğitimin her aşaması parasız olmalıdır.
- 5) Eğitimin içeriği laik, demokratik, bilimsel ve ulusal olmalıdır.
- 6) Karma eğitim sisteminden taviz verilmemelidir.
- 7) Eğitim sistemimizde toplumsal ayrıştırmaya yönelik uygulamalardan vazgeçilmelidir.
- 8) Eğitim kişinin tüm yeteneklerini geliştirecek ve onu toplumda etkin bir şekilde hazırlayacak nitelikte olmalıdır. Ezberci, eleştireci, öğrencileri sınavlara odaklayıp koşullandıran, zihinleri günlük yaşamda kullanılmayacak gereksiz bilgilerle donatan günümüz eğitim anlayışı terk edilmelidir.

9) Din eğitiminin her türü seçmeli hâle getirilmeli ve notla değerlendirilmemelidir. Tekrar ediyorum: Din eğitiminin her türü seçmeli hâle getirilmeli ve notla değerlendirilmemelidir.

10) On beş yaşın dolmasıyla dini rüşd yaşı başlamış kabul edilmelidir.

11) Din adamı yetiştirilmesi yükseköğretime bırakılmalıdır.

12) Yaratıcı ve üretken olmayan bu eğitim anlayışı kişinin özgürleşmesini, kendi kişiliğini bulmasını engellemektedir. Yurttaş bilinci yerine başkalarına kolayca tabi olan kararsız, kişisiz nesillerin yetişmesine yol açmaktadır. Böylece, bilginin cesareti yerine cehaletin küstahlığı yapılandırılmaktadır.

Sonuç:

Eğitim-İş olarak AKP Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan zorunlu eğitimin kesintili olarak on iki yıla çıkarılmasını öngören yasa teklifinin geri çekilmesini, Millî Eğitim Bakanlığı ile ilgili sendikalar, demokratik kitle örgütleri, üniversiteler, bilim insanları, öğrenci ve velilerin temsilinden oluşan, konunun tüm taraflarını kapsayıcı, eşit ve demokratik katılımı gerçekleştirecek bir şekilde bir çalıştay düzenlenmesini, gerekli yasal düzenlemelerin de bu çalıştayın çıktıları doğrultusunda, zorunlu eğitimin okul öncesi eğitimi de kapsayacak biçimde kesintisiz on üç yıl olmasını talep ediyoruz.

Yine Eğitim-İş Sendikası olarak ulusal eğitimin temel ilkelerine bağlı nitelikli insan yetiştirmeyi çok önemsiyoruz. Araştıran, sorgulayan ve öğrendiklerini yaşamında uygulayan insanı yetiştiren, çağdaş ve evrensel ölçütlere uygun laik bir eğitim çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkma hedefine ulaşmanın tek yoludur. Ruhunu, vicdanını ve aklını başkasına emanet edenlerle, birilerine biat edenlerle büyük hedeflere asla ve asla varılamaz. Ancak aklı ve vicdanı özgür olanlar büyük işleri başarabilirler.

Evet, Sayın Başkan, değerli üyeler; dolayısıyla 1920 yılında başlayan Anadolu'daki isyanın sonucunda Mustafa Kemal yeni bir Türkiye tanımlamıştır. Misakımilli sınırı Türkiye'dir, Türkiye'de yaşayan Türk halkına, Türkiye halkına da Türk milleti tanımlamasını yapmıştır. Bu milleti ulus yapabilmek için de ulus olabilmesinin ön koşulunun da ulusal bir eğitimden geçtiğini söylemiştir. Bunun için en fazla harcamayı, en fazla devrimi eğitime ayırmıştır. Yani daha düşman Polatlı'dayken bile Ankara'da yapılan toplantılara, maarif toplantılarına katılmış, esas savaşın cehaletle olacağını söylemiştir. Bunu söylerken de eğitimin bilimselliğini, eğitimin ulusallığını hep öne çıkartmıştır. Ama ne yazık ki hazırlanan yasa teklifiyle, üstelik Millî Eğitim Bakanlığı da dışlanarak AKP Grubunca hazırlanan yasa teklifiyle eğitimin bilimselliği ve ulusallığı hiç dikkate alınmamıştır. Âdetâ Mustafa Kemal'in en önemli devrimlerinden olan tevhidi tedrisattan intikam alırcasına yok sayılmıştır. Bu anlamda da yasa teklifinin geri çekilmesini ya da gözden geçirilerek varsa –var ki bizce var- eksiklerin tamamlanmasını istiyoruz.

Elbette ki Eğitim-İş olarak eğitimin tanımlanmasını klasik tanımdan farklı görüyoruz. Diyoruz ki eğitim istendik davranışları kazandırma değildir. Eğitim, çocukları korumak ve geliştirmektir. Dolayısıyla çocukları geliştiren en önemli yer okuldur. Tabii ki okul süresinin artması hepimizi mutlu etmektedir. Yani sekiz yıldan on üç yıla, on beş yıla çıkmasını elbette ki biz de savunmaktayız. Ama 1900'lü yıllarda Osmanlı'nın son döneminde olduğu gibi, tekrar eğitim sistemimizi çok başlı hâle getirecek yapılanmalardan, uygulamalardan kaçınılması gerektiğini düşünüyoruz. Daha önce olduğu gibi azınlık okulları, efendim laik okullar ve din eğitimi veren okullar olarak üç başlı hâle getirilmiş idi. Bu da bizi kargaşaya, yok olmaya doğru götürmüştü idi. Şimdi tekrar ediyoruz ve altını çiziyoruz: Eğitim-İş olarak diyoruz ki elbette ki eğitimin sürecinin artırılması doğrudur. Ama kesintili bir şekilde, gerçek anlamda eğitimi dört yıla indiren, bilimsel ve pedagojik yanı olmayan bu yasa teklifiyle ülkemizin sıkıntı yaşayacağını düşünüyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkana biz de çok teşekkür ediyoruz.

Süresinin tamamını, bir dakika da fazla kullandı. Dolayısıyla Sayın Başkana soru sorma imkânımız kalmadı çünkü öğlene kadar zamanımızı planladık, diğer arkadaşlara haksızlık etmeyi de istemiyoruz doğrusu. Burada her sendikamızın eşit süreyi kullanmasını arzu ediyoruz

Şimdi Eğitim-Sen adına, Sayın Yıldız, buyurun.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ – Bu süreye olabildiği kadarıyla uymaya çalışalım ama hani bu sürenin bu kadar katı bir biçimde uygulanması da problemlili olabilir; arkadaşlarımıza soru sorma zamanının dahi olmaması bizim açımızdan, katılımcılar açısından. Her bir sendikaya soru sorulabilecek bir zamanın eklenmesinin uygun olduğunu düşünüyorum ben, birbirimizi anlama çabası açısından. Çünkü şuralarda da yokuz, burada da soru sorulmadığında yeniden bir monoloğa dönüşebilir kaygısı taşıdığımızı belirtmek istiyorum. Karar size ait.

BAŞKAN – Teşekkür ederim ama burada biz toplam süreyi otuz dakika olarak sınırlandırmak zorundayız, yoksa işin ucunu alamayız. O otuz dakikanın kullanımını lütfen siz ayarlayın. Yani yirmi dakika...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Pardon...

Sayın Başkan, şimdi Türkiye'nin en önemli yasası konuşuluyor, daha önemli bir yasa geçmedi bugüne kadar. Türkiye'yi yeniden yapılandıracak bir yasa. Yani ben bu telaşı, bu aceleyi açıkçası anlamakta zorlanıyorum. Nereye yetişiyoruz? Yani bırakalım

konular derinliğine tartışsın, önünde sonunda bu yasa çıkacak zaten. Yani burada konuşmacılara on dakika, bir dakika fazla verdim diyorsunuz. Ne olur, kıyamet mi kopar Allah aşkınıza ya! Bırakın, biraz daha esnek davranalım. Arkadaşlarımız da haklılar, hiçbir yerde kendilerini ifade edemediler bu yasa için, bırakın burada konuşulsun.

...- Şimdi, Sayın Vekilim evet anlıyorum da... Merak ediyorum: Ne söylemek istedi de neyi söylemedi?

BAŞKAN – Kayda geçsin.

...- Söyleyebileceği her şeyi söyledi, bilimsellikten bahsetti.

BAŞKAN – Bir arkadaşımız... Müsaade ederseniz, aldık onları. Önce milletvekili arkadaşımız sözünü bitirsin, daha sonra.

...- Değerli Başkanımız tabii yarım saatlik bir konuşma içerisinde bana göre söyleyebileceği her şeyini söyledi. Biz de zaten kendisini dinlemek için buradayız işin doğrusu. Tabii, konuşmasının ana çerçevesi genellikle bilimsellik.

Biz burada şunu istiyoruz tabii, görmek isterdik: Önerileri ne? Ama getirilen tasarının daha çok bilimsellikten uzak ve ideolojik bir tasarı olduğu ifade edildi. Ancak yapılan konuşmanın da yüzde 90' dan daha fazlası ideolojik ve hakaret eden konuşmalar. Bakabiliyor musunuz, "Bilginin esareti yerine cehaletin küstahlığı." Yani bunun neresi bilimsel bir tavır, neresi bu Komisyona bilgi sunma? Ben doğrusu bu tür hakaretlerin olduğu bir toplantının bilimsel bir toplantı, bilimsel önerilerin olduğu bir toplantı olarak adlandırılmasının bile doğru olmadığına inanıyorum. Tabii ki farklı düşünülecek ama bir siyasi irade var. Elbette farklı görüşebilecek, farklı düşündüğü konular olabilecek. Biz de burada farklılıklarımızın acaba diğer sendikalarımızla, sivil toplum örgütlerimizle ne kadar örtüşüğünü, acaba farklı güzel bir nokta var mı? Bu komisyonun varlık amacı bu. Sizleri dinleyeceğiz, güzel noktalar bulacağız ama hakaret ederek birbirimize nasıl güzel noktaları bulacağız, onu takdirlerinize sundum.

Teşekkür ediyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Sayın Başkan, ben de özellikle bir konunun altını çizmek istiyorum.

Şimdi, ön yargılarla hareket edersek bir yere varmak mümkün değil. Aslında tabii buradaki bütün sendikaların ve diğer açıklama yapan arkadaşların hepsinin haklı oldukları yönler var, o cepheden baktığımız zaman haklı görünüyor. Biz burada ne kadar dinlemeye çalışırsak çalışalım bu meseleyi enine boyuna aslında analiz etmiş olamayacağız. Çünkü bu meselenin daha önceden kamuoyunda çalışılması lazımdı, üzerinde durulması; çalıştaylarla, panellerle, konferanslarla, bilimsel ve alan araştırmalarıyla ortaya konması gerekir. Bir eğitimci olarak gerçekten ben şunu merak ediyorum: Bu eğitim sendikaları –bütün arkadaşlar burada- bir çocuğun psikomotor gelişmesi, zihinsel, bedensel gelişmesi ve bu çerçeve içerisinde kavramsal yapısını teşekkül ettirme noktasında bu 4+4+4 üzerinde durmaları gerekmiyor mu? Hiç oraya temas edilmiyor. Yani biz burada dünyanın en iyi yasasını, en güzel bir şekilde ortaya koyabiliriz ama insanın doğasına, insanın fizyolojisine ve psikolojisine de aykırıysa bu, pedagojik tekniklere aykırıysa, atacağınız hiçbir adımda isabetli bir adım atmamış olursunuz. Yani kısacası şu: Biz mümkün olduğu kadar insana bir eğitimi verirken, o eğitimin ideolojik yönünü değil, o eğitimin gerçekten pedagojik yönünü esas alarak değerlendirme yaparsak bu anlamlı olur ve bundan da biz yararlanırsınız.

Teşekkür ediyorum.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Şimdi Sayın Başkan, bakın, arkadaşlarımız burada kendi bakış açılarıyla bu yasayla ilgili değerlendirme yapıyorlar. Siz istiyorsunuz ki yapılan değerlendirmeler sadece teknik değerlendirme olsun. Oysa yasa siyasi bir yasa. Siyasi bir yasaya sadece teknik değerlendirme yapılmasını beklemek hak mıdır, haklılık mıdır? Siyasi amaçlı bir yasa teklifi getiriyorsunuz ve değerlendirmelerin teknik olmasını istiyorsunuz. Elbette bu değerlendirmeler içinde, üslubu içinde elbette, saygı üslubu içinde hem siyasi hem teknik değerlendirme olacaktır çünkü bu teklif siyasi bir tekliftir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, biz toplantıyı açarken kuralı koyduk. Bir usul tartışması başta açmış olsaydık yarım saat yetmez, bir saat olsun şeklinde, eyvallah, onu tartışabilirdik ama kuralı koyduk. O kurala göre bir arkadaşımız konuşmasını yaptı, bundan sonra kuralı değiştirmek gibi bir durumumuz yok. Bizim hiçbir arkadaşımızın konuşmasının içerisine müdahale gibi bir durumumuz da yok, biz buraya dinlemeye geldik ve sizlerin görüşlerinizi hiçbir kısıtlamaya tabi tutmadan sunmanızı biz sağlamakla mükellefiz. Bu noktada arkadaşlarımızın konuşmalarının içeriğine belki çok çok büyük oranda da katılmayabiliriz ama dinlemek durumundayız ki dinledik arkadaşımızı, şimdi Eğitim-Sen'i de dinleyeceğiz. Ama lütfen otuz dakikalık sürenin tamamını kullanabilirsiniz veya yirmi dakikadan sonra ya arzu ederseniz konuşmanızı yirmi dakikayla veya yirmi beş dakikayla sınırlandırıp soru sorulmasına fırsat verebilirsiniz. Arkadaşlarımız kullanmadıkları için aynı hak sizin için geçerli. Sizin takdiminizi alayım ben.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Çok özür dilerim Ünsal Başkanım.

Sayın Başkan, bir bilgi vermek istedim de.

BAŞKAN – Bir saniye... Şu anda arkadaşımız süreyi kullandı, şimdi diğerine geçiyoruz.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Bir bilgi vereceğim, bir saniye sürecek.

BAŞKAN – Lütfen...

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Bakın 17'nci Millî Eğitim Şûrasına çağırılmadık ve dava açtık.

BAŞKAN – Söyledi arkadaşlar.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - 18'inci Millî Eğitim Şûrasına 1 kişi olarak davet edildik ve dün basından, bunun yirmi dakikalık söz hakkımız olduğunu basında yirmi yerde okuduk. Yirmi dakikalık bir söz içerisinde maalesef ne bilimsel bir analiz yapılabilir ne de bunu... Sizlerin, tabii ki bizlerin de gönlünden geçen o, en önemli önerimiz odur. Bunun daha geniş katılımlı, altyapısını tartışabileceğimiz bir çalıştayda zaten gerçekleşmesini... Çünkü karar ideolojiktir, biz de o açıdan...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, zamanımız...

Yalnız söz vermediğim hâlde konuşuyorsunuz, lütfen...

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Özür diliyorum.

Bilginin cesareti, bizim okulda çocuklara öğrettiğimiz bir cümledir. "Bilgiden güç alın." demişizdir çocuklarımıza. Cehaletin kabalığından, kavgasından kaçının, bilgili olun, kitap okuyun, akıllı olun, güçlü olun demişizdir.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Sayın Başkan, Komisyon üyemizin bir sözü var, lütfen ona da cevap verelim.

BAŞKAN – Bir saniye... Yalnız sözü vermiyorum size.

Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Başkan, buyurun.

EĞİTİM-İŞ GENEL BAŞKANI VELİ DEMİR - Ben sunayım size. Teşekkür ediyorum, süremi kullandım.

Millî Eğitim Şûra kararları var, Eğitim-İş olarak, orada bilimsel şey... Yine burada bizce katsayı bir yönlendirmeydi, katsayıyla ilgili de görüşlerimiz var ve raporlarımız var, sizlere sunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ – Şimdi, benim muradım, olabildiği kadar sınırsız bir şeyi tanımlamadım, sadece birbirimizi daha iyi anlayabileceğimiz... Bu kadar katı olmasın, onu söylemek istedim. Birkaç dakika daha verilebilirdi sizin olurunuzla, hani sizin iradenizin dışında olsun da dememiştim, bir.

İkincisi, bu yasa teklifi geçtiğimiz hafta görüşüldükten sonra, dün medyaya düştüğü kadarıyla yeni bir düzenleme söz konusu mudur? Şimdi biz burada bir tartışma yürüteceğiz, görüşlerimizi anlatacağız ki benden önceki konuşmacı da... Aslında teklifin yani benim bildiğim kadarıyla ilk hâli diyebileceğim hâline dairdir. Bizim çalışmamız da aslında o hâline dairdir. Ancak dün akşam, eğer doğru ise bu teklifin bir kısmında bir düzenlemenin söz konusu olduğuna dair bir bilgi var. Bu bilginin sizin tarafınızdan bize aktarılması ya da "Hayır." denmesi gerekiyor. Biz neye göre konuşacağız? Şimdi yani böyle bir şey var mı, yok mu? Biz burada hangisine göre konuşacağız? Bunun açıklanması gerektiğini düşünüyorum ben.

BAŞKAN – Şöyle söyleyeyim: Şu anda bizim elimizde resmî bir metin var. Ama bu metin, çok net söylüyorum, bir kutsal metin değil, dokunulmaz değil, burada hiç kimse en ufak bir noktasına virgülünde değişiklik yapamaz değil. Zaten Alt Komisyon kurulmasının sebebi bu metnin gözden geçirilmesi, toplumun isteklerinin, şikâyetlerinin dikkate alınarak bu metnin Alt Komisyon tarafından yeniden düzenlenmesi. Dolayısıyla, bize ayrıca -bugünkü gazetelerde ben de gördüm- bir kanun teklifi metni gelmedikten sonra biz bu doğrudur veya yanlıştır gibi yorum yapamayız ancak sizlerin -biraz önce arkadaşımız önerilerini de sundu- önerilerinizde bu metnin bu şekilde olmaması gerektiğini söylemeniz zaten kayda geçecektir. Biz de Alt Komisyon olarak sizin bu görüşlerinizi alacağız ve her aşamada her parti milletvekili arkadaşımız kendi grubuyla da istişaresini yapacak ve bir en geniş uzlaşmaya dayalı metni ortaya çıkaracağız. Dolayısıyla bizim şu anda elimizdeki resmî metin şu anda Alt Komisyona birleştirilerek sevk edilen metindir. Bunun dışındaki şu doğrudur bu yanlıştır gibi bir yoruma giremeyiz ama arzunuz eğer o yönde ise bunu lütfen vurgulayın ki biz de bunları kayda alalım ve değerlendirmeye alalım.

Teşekkür ederim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Bir cümle ilave edeyim.

Şimdi, arkadaşlar, burası Alt Komisyon. Bu komisyon noter yeri değil. Biz Adalet ve Kalkınma Partisinin getirmiş olduğu teklifi -ki eleştirdik onu- onaylamak için buraya gelmedik. Burada akıllı başında, sağ duyulu, bilimsel verilere dayalı olarak ifade edilecek her görüşün bizim kanaatlerimizin teşekküründe de onların ilgili metne yansımada etkisi olacaktır. Bu süs bitkisi değil. Yani burada

birilerine meşruiyet kazandırmak için burada değiliz. Onun için mümkün olduğu kadar bilimsel, mümkün olduğu kadar üsluba dikkat ederek, mümkün olduğu kadar ikna edici teklifler gelirse bu teklifleri yansıtacağız, yoksa buradan çıkmaz karar. Onu söyleyeyim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, bakın, bu yasa Türkiye'de tartışılıyor. Biz burada alt komisyon kurduk. Elimizde bir yazılı metin var, onu konuşuyoruz. Bunun tartışıldığı dönemde yasanın temel maddelerinde değişiklik yapıldığı veya yapılacağına ilişkin bilginin Komisyonun hiç bilgisi olmaksızın basına sızıp tartışılıyor olması da yani doğal mı sizce, normal mi, Komisyona saygı mı? Burada konuşmasını yapacak insanlara saygı mı? Ya hiçbir şey söylemezsiniz ya bir değişiklik yapılmışsa değişikliğin ne olduğunu ilan edersiniz herkes öyle konuşur muhalefet milletvekilleri de dâhil. Spekülasyona yol açacak bilgi sızmalarını ya da Hükümet kanadından gelen açıklamaları lütfen bir koordineli hâle, bir disiplinli hâle getirsinler. Bu da benim önerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Peki, arkadaşlar, dediğim gibi, bizim şu andaki metnimiz alt komisyona sevk edilen metindir ama açık toplumda herkesin görüşü olur, düşüncesi olur, bunu zaman zaman yansıtırlar. Biz zaten tüm bu tartışmaları dinleyerek, görerek, ondan sonra bir metin hazırlayacağımız için sonuçta müzakereye esas metin, Alt Komisyon olarak bizim hazırlayacağımız metin olacaktır. Dolayısıyla burada sizin mevcut metin üzerinden önerilerinizi almak bizim açımızdan değerli.

Buyurun söz sizin.

Yarım saat süreniz var.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Biraz önceki sunuma gösterilen tepki bende şunu düşündürdü: Çok dar bir alanda siyasetin yapıldığını, şuraların aslında birbirini anlamaktan ne kadar uzak olduğunu düşündürdü. Sizin gibi düşünmeyenlerin olduğu bir ülkede olduğumuzu göstermektedir diye düşünüyorum.

Bir başka unsur, ideolojik terimi kullanılıyor. Kötü bir şey gibi kullanılıyor. Kötü bir şey olsa sanırım siyasi iktidar bunu kullanmazdı, yapmazdı zaten.

Bir başka unsur, Sayın Yeniçeri dile getirdiği için söylüyorum, bizden mutlaka bilimsel ve teknik veri isteniyor. Hiç itirazımız yok. Evet, ama aslında şöyle bir anlaşılması açısından garabet var: Bir yasa var. Bu yasaya itiraz ediyorsanız bilimsel veri sunun ama asgari bu yasanın hazırlayıcıları tarafından bu bilimsel veriler ortaya konmalıydı. Ben biraz sonra konuşmamda aslında bunların olmadığını anlatmaya çalışacağım.

Öncelikle aslında sekiz yıllık, on yıllık siyasi iktidar sürecinde birçok ifadenin değiştiğini görüyoruz. Katılımcılık, hoşgörü, anlama, yaftalamama gibi ifadelerin epeyce bir kenara itildiğini görüyoruz. Artık yapılmak istenilen şeyler bize göre, gerçekten söylemek zorundayız, sözde kimi demokratik organlar oluşturuluyor. Örneğin çalıştaylar gibi, örneğin şura gibi ve buralara dayandırılıyor ama buralara hiçbir tanesinin demokratik veri işleyişinin olmadığı bilinmelidir hiçbir biçimiyle. Buralara binlerce, on binlerce, yüz binlerce üyesi olan kurumlar dahi ya davet edilmiyor ya da davet edilse bile mümkün olduğu kadarıyla görüşlerini ortaya koymalarına engel olunuyor. Zaten milyonlarca insanı ilgilendiren yasanın hazırlanışına bakıldığında bu eksik çok rahat görülecek.

Ben metni sunacağım. Zaten Komisyonumuza metni sunacağımız için olabildiği kadar metnin okunması değil ama birbirimizi anlamayı kolaylaştırır diye daha böyle pratik düşüncelerimizi aktarmak isteriz.

Şimdi, öncelikle bu yasanın anlatılmaya ihtiyacı var çünkü gerekçelerine bakıldığında yasanın gerekçeleri bu yasanın yapılmasını anlatmıyor. Ben geçtiğimiz hafta, ki Komisyonun çalışmalarına izleyici olarak katılmışım, Sayın Canikli'yi de dikkatle dinledim ama Sayın Canikli'nin de sunmuş olduğu gerekçelerin anlatılması, ki ben kayıtlarda olduğunu düşünüyorum, bu yasayı anlatmıyor. Öncelikle bu yasa üzerine en çok inşa edilen nokta, yönlendirme konusu. Yönlendirmeye ilgili hangi bilimsel çalışma yapılmıştır? Hiçbir bilimsel çalışma yapılmaksızın yönlendirmeye dair afaki bir tutum içerisine girilmektedir. Yönlendirmeye dair Türkiye'de bizim sendika olarak oluşturmuş olduğumuz akademik kurulda da -akademik kurul raporumuzu da ben komisyonumuza takdim edeceğim- şu ortaya konulmaktadır: Özellikle de meslek eğitimi de yönlendirmenin ileriki yaşlarda yapılması artık tüm dünyaca daha çok kabul gören bir uygulamadır çünkü eğitim bilimleri açısından ileri yaş ergenliği denilen bir kavram tartışılmaktadır. Muhtemelen Sayın Komisyonun da çocuklarına zaman zaman söylediği gibi, ben senin yaşındayken şöyle yapıyordum diye ifade edilen, çocuklarımızın bir bütün olarak ergenliği daha geç yaşamları kavramı söz konusudur. Bu gerekçenin kendisi bile insanın tüm yaşamı boyunca son derece önemli olan yaşamında yer tutan meslek edinmeyle ilgili olarak daha da ileriki yaşlara doğru bırakılmasının pedagojik gerekçesini ortaya koymaktadır ve bununla ilgili olarak baktığımızda aslında üniversite sisteminde geçtiğimiz yıl yapılan düzenleme de bunu çağırıştırmaktadır. Nasıl? Herhangi bir alandan girme ve o alandan girmenin öncelikleri kaldırılmıştır.

Şimdi bu ne anlam taşımaktadır? Herhangi bir öğrencimiz matematik fenden eğitim gördüğü hâlde sosyal den de girip tercih yapabilme, Türkçe matematikten tercih yapabilmenin önü açıldı. Bu ne anlama geliyor? Bu, lise 4'e gelen öğrencimizin aslında yönelmesiyle ilgili olarak kararını değiştirebilmesi anlamına geliyor. Hâl böyle iken, bu kadar ileri yaşta iken, kaldı ki ben Sabancı Üniversitesi örneğinin incelenmesi gerektiğini düşünüyorum. Sabancı Üniversitesinde ilk iki yıl mesleki programdan önce genel bir program veriliyor ve onun üzerine 2'nci sınıftan sonra mesleki yönlendirmenin yapıldığını görmekteyiz. Böylesine mesleki yönlendirmenin ileriki yıllarda yapıldığı çok açıkken, bununla ilgili olarak pedagojik veriler bunu gösteriyorken, yasanın yönlendirmeyi ilk dört yıl sonrasına koymasının bilimsel bir dayanağı yoktur. Bu çok açık ve net.

Dolayısıyla aslında gerekçelerin hepsine baktığımızda, biraz sonra diğerlerini ben ortaya koymaya çalışacağım, bu gerekçeler bu yasanın yapılmasını anlatmıyor. Ben de okuduğumda gerekçe başka ama o gerekçe çok net olarak söylenmiyor, söylenemiyor, bunun ötesinde gerekçe yaratılmaya çalışılıyor, yaratılmak istenilen gerekçeler ise uyumlu değil. Şimdi, Türkiye'nin dışında yığınla rakam veriliyor, kimi ülkelerden bilgiler veriliyor ama Millî Eğitim Bakanlığının verileri paylaşmıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Ben Millî Eğitim Bakanlığının verilerini şimdi sizinle paylaşmaya çalışacağım, raporumuzda da vermeye çalıştık. Millî Eğitim Bakanlığının verileri bu gerekçeleri çürütmektedir.

Onlara sıra geldiğinde söyleyeceğim için, gerekçelerden bir diğeri bu yönlendirmenin dışında altı-on dört yaş grubunun aynı ortamda bulunmasının sakıncaları. Aslında buna dair bizim görebildiğimiz kadarıyla eleştiriler bulunmaktadır, sıkıntılar bulunmaktadır ama bunun aslına bakarsanız eğitim ortamı konusunda o altı-yedi yaş grubuyla on dört yaş grubunun birbirlerine sevgi ve saygı ortamını geliştirmesi açısından gerekli olduğunu düşünenler dahi bulunmaktadır. Ancak bunun biz eksik olduğunu kabul edelim. Bunu farz ederek yola devam ettiğimizde şunu görüyoruz: Zaten mevcut eğitim sisteminde, sekiz yıllık kesintisiz olarak uygulanan eğitim sisteminde sekiz yıla ilgili önlem alınmıştır. Nasıl alınmıştır? Dönüp bakalım ne olur. İkili eğitim yapılan yerlerde ilk dört sınıf sabahçı ya da öğlenci, son dört sınıf tam tersi olmak üzere zaten önlem alınmaktadır ya da fiziki koşullar açısından bununla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığının burada hiçbir gerekçesinin bulunmaması anlaşılabilir gibi değil. Aynı alanın içerisinde iki tane binanın olduğu okullarda zaten fiziksel koşullar ayrılmıştır. Binalar ayrı olarak uygulanmaktadır. Dolayısıyla yasanın gerekçesinde ortaya konulan altı-on dört yaş grubunun aynı ortam içerisinde bulunmasının sakıncalarına dair kimi pratik önlemler zaten alınmıştır, alınmışsa alınması mümkündür. Bunun için yasa yapılmasına ihtiyaç yoktur.

En kritik ve en önemlisi ise gerekçede anlatılan bu konu yasayla bir zorunlu düzenlemeye tabi tutulmamıştır. Şimdi denilmektedir ki, altı ve on dört yaşın aynı alanda bulunması doğru değildir, sakıncalıdır, gerekçelerde bu anlatılıyor, yasada ise bununla ilgili hiçbir düzenleme yok. Yani yasada diyor ki, ayrı binalarda yapmaları esas alınır ancak koşullara göre bu böyle olmayabilir. Ee, hani gerekçe? Yok gerekçe. Gerekçenin gereği olan kararın alınmadığını görmekteyiz.

Şimdi, veriler deniliyor, bilimsel veriler deniliyor. Biz bilimsel olmaktan da öte Millî Eğitim Bakanlığının verilerini paylaşalım. Deniliyor ki, sekiz yıllık kesintisiz eğitim okullaşma ve kız öğrencilerin okullaşma oranını olumsuz etkilemiştir. Evet, gerekçede bu söyleniyor. Şimdi döneлим hiç bırakın başka rakamları, çalışmalar yapmayı, Millî Eğitim Bakanlığının rakamlarına baktığımızda bunun nasıl da böyle olmadığını çok açık ve çok net görüyoruz.

Ben size rakamları vereyim isterseniz. Sekiz yıllık kesintisiz eğitim yasının uygulandığı 97-98 eğitim öğretim yılında ilköğretime devam eden kız öğrencilerin oranı yüzde 78. 2010-2011 yılında bu oran yüzde 98'e çıkmış. Bakın, veri mi istiyorsunuz? Buyurun size veri. Devam edelim. Ortaöğretimde devam eden 97-98'de yüzde 34, 2010-2011'de yüzde 66. Neredeyse yüzde 90'ın üzerinde. Veri mi diyorsunuz? Buyurun. Bu veri ve bu verilerin tamamı Millî Eğitim Bakanlığından bizim temin ettiğimiz veri.

Okullaşmayı olumsuz etkilediği söyleniyor. Ne olur okullaşmayla ilgili olarak da -biz raporumuzu da verdik- Millî Eğitim Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı da burada, sunabilir. Okullaşma oranına da olumlu etki yapmıştır. Okullaşma oranının da yüzde 84'lerden yüzde 98'e çıktığını bu dönem içerisinde görüyoruz. Dolayısıyla getirilen gerekçelerden okullaşma ve kız öğrencilerle ilgili olarak doğruyu içermemektedir. Hele hele kullanılan iki tema son derece kendi içerisinde bence trajiktir.

Su ifade edilmektedir: Bir tanesi, taşınmalı eğitimin sakıncalarından bahsediliyor. Taşınmalı eğitim kim istiyor ki? Biz mi istedik? Kim yapıyor? Biz yıllarca aman ha olmasın demedik mi? Ne olur bizim açıklamalarımıza, hani çok değerli görmeyebilirsiniz ama, arşivimize girip bakabilirsiniz. Aman ha olmasın diye biz ısrarla savunduğumuzda eğitimi bir maliyet ilişkisinde değerlendiren ve sadece kâr-zarar ilişkisi içerisinde değerlendirip o çocuklarımızı biz araçla yan köye götürür isek daha ucuza mal olur denilip bu taşınmalı eğitim sistemi bu dönemde yaygınlaşmadı mı? Şimdi yaygınlaştırıldığı dönem bu dönemdir çocuklukla. Bu dönemde yaygınlaştırılmış olması bir yasanın yapılmasına gerekçe yapılmaktadır. Yapmazsınız taşınmalıyı, bizce de öyle. Köylerimizdeki okullar işlevsiz hâle

gelmiş. Bir kısmı doğru, haklısınız, işlevli hâle getirelim. Eğitimi kâr-zarar, maliyet ilişkisinin dışına çıkaralım. Evet, açalım okulları. 300 bin eğitim emekçisi görev bekliyor. Öğretmenlerimiz de var. Öğretmen sorunumuz yok. Buyurun yapalım. Bu zaten olanaklı. Bu yasa bu yanıyla da gerekçeleri açısından açıklanmıyor.

Şimdi, mesleki eğitimle ilgili olarak da bir yasada teknik bir verinin sahiden doğru olmayan bir biçimde verilmesi anlaşılabilir bir şey değil. Mesleki eğitimle ilgili olarak AB'deki ortalamanın yüzde 60 olduğu söyleniyor mesleki eğitimin yaygınlığı açısından, mesleki eğitim öğrenimi açısından. Böyle değil. Şimdi yüzde 60 deniliyor, ben de baktım. İki tane veri var. Bir tanesi, Komisyonda bir sayın milletvekili yüzde 48 dedi, onun nereden aldığını bilmiyorum ama ben ERG'den aldığım veriyi söyleyeyim: Yüzde 46 diyorlar.

Şimdi, düşünebiliyor musunuz bir yasayı hazırlanırken yüzde 60 denilen bir verinin aslında yüzde 46 olması, böylesine kocaman bir eksikliğin olması mümkün müdür? Bir yasa böyle titizlikten uzak, hani yüzde 1, 2 anlaşılabilir ama yüzde 46 nasıl yüzde 60 olarak anlatılmaktadır? Bunların hepsi bu yasayla ilgili örtük gerekçeler. Örtük, açıklanmayan gerekçeler olduğunu çok açık ortaya, bizce düşündürmektedir zaten.

Şimdi, biz bunu düşündürüp de, biz buna yorum yaptığımızda ideolojik diyorsunuz. Niye ideolojik diyorsunuz? Yani bakıyoruz sizin ortaya koymuş olduğunuz gerekçelerle biz bu yasayı anlayamıyoruz, bulamıyoruz, göremiyoruz. Anlamaya çalışıyoruz bulamıyoruz.

Şimdi, bununla ilgili olarak şûra denilmişken, bir cümleyle -geriye dönüş olacak ama aklıma geldi- şûra kararlarıyla İmam Hatip Liseleri Mezunları Derneğinin yapmış olduğu kimi çalışmalar ve kararları lütfen karşı karşıya koyalım ve nasıl da örtüşük olduklarını görelim. Şimdi, asla önemsiz demiyorum. Demokratik bir kitle örgütü, bence de kendi içerisinde saygıdeğerdir, hiç itirazım yok. Kendi görüşlerini ortaya koymaları açısından da itirazım yok ama orada ortaya konulmuş olan görüşlerin bir tulum biçimiyle şûralardan çıkıyor oluşu ayrıca kayda değer değil midir üstelik de bu alana dair yığınla bizler gibi emek vermeye çalışanların görüş ve düşünceleri olduğu hâlde?

Ayrıca bu yasayla ilgili çok ciddi bir altyapı sorunu vardır. Altyapı açısından da yine hazırlıksızdır. Hani sekiz yıllık kesintisiz eğitimle ilgili olarak altyapı sorunu sürekli olarak dile getirilip duruldu ama bir yasa hazırlanıyor, bu yasanın altyapısıyla ilgili hiçbir hazırlık yoktur. Yasa otomatikman hâlihazırda eğitim emekçileri açısından ilköğretim 1'inci kademede görev yapan sınıf öğretmeni arkadaşlarımızın yüzde 20'sini -aritmetiksel olarak söylüyorum- norm kadro yönetmeliği açısından norm kadro fazlası hâline getirecektir. Bu hangi ihtiyaçtan doğmaktadır, anlamak mümkün değil. Aynı dört yılda çocukla ilgili olarak süratle bir karar vermemiz gerekecek, çocuğu yönlendireceğiz mesleki yönlendirmeye ilgili olarak ancak bu dört yıl içinde nasıl sihirli bir eğitim uygulayacağımız, nasıl bir müfredatla biz çocuğun yeteneklerini ortaya çıkaracağımıza dair hiçbir -en azından bizim açımızdan- hazırlık, çalışmanın olmadığını görüyoruz.

--- Çok özür diliyorum.

Norm kadro fazlalığı meydana getirecek dediniz. Açar mısınız?

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Tabii ki. Şimdi, mevcut eğitim emekçilerinin çalışma ilişkilerini, koşullarını belirleyen çalışma yerlerini belirleyen norm kadro yönetmeliği bulunmaktadır. Bu yönetmeliğe göre istihdam edilmektedir. Şimdi bir okuldaki şu hâlihazırda 10 tane sınıf öğretmeni bulunmaktayken bunlar 5 sınıf esasına göre ikişer tane öğretmen olduğunu düşünelim. Siz bu sınıf sayısını 4'e düşürdüğünüz andan itibaren o okulda 2 tane öğretmen norm kadro fazlası olacaktır. Zaten bunu Millî Eğitimin yönetmeliğinin içerisinde olan bir şey olarak söylemek istiyorum.

Şimdi, ayrıca, yasanın hangi hâli konuşulacak? İlk dört yıldan sonra -ondan vazgeçileceği anlaşılıyor, ben onun işaretlerini alıyorum, o yüzden onun üzerinde çok zamanımı oraya ayırmak istemiyorum- işte örgün eğitimin dışına çıkması hiç anlaşılabilir, hiç kabul edilebilir bir şey değildir. Bu kamuoyundan gelen tepkiler üzerine çünkü işaretlerin oradan uzaklaşacağı anlamı taşıdığını düşünüyorum. O yüzden oraya çok fazla zamanımı hiç değilse, epeyce değerli olduğu için, ayırmayayım ama başka bir şey var. Ben yasada düzenleme yapıldığı ve ilk sekiz yılın dörder yıllık kesintili olarak zorunlu olduğu faraziyesi ve örgün eğitimle devam edildiği faraziyesi üzerinden kurmak istiyorum.

İlk dört yıldan sonra birbirinden farklı ortaokul eski adla, orta kısımların oluşturulması ile birlikte çok ciddi başka sıkıntılar oluşacak. Şimdi, 2002 dönemini hepimizin anımsadığını düşünüyorum, siyasal iktidar geldiğinde biz OKS'yi kaldıracağız dedi. Gerçekten kaldırdılar. OKS'yi kaldıracağız, bu sınav nedir ki dendi ve kaldırıldı ama onun yerine SBS ismiyle 3 tane sınav kondu. Sonra o sınavdan tekrar vazgeçildi. Şimdi başka bir uygulamaya doğru gidiliyor. Şimdi getirilmek istenilen bu yasayla birlikte ortaokul eski

tanımıyla ya da 2'nci kademe, kısımda farklı müfredatlar uygulanacağı için, farklı meslek liseleri olacağı için spor, sanat ve benzeri için, burayla ilgili olarak sınav konmak zorunluluğu olacak ve dolayısıyla bizim çocuklarımız, tam benim de kızım o SBS dönemine girdi ve 4'üncü, 5'inci sınıftan itibaren o kurslara gidip geldikten sonra tam anlamıyla dehşet bir travma yaşadı, Anadolu lisesine gittiğinde üniversiteye gittiğini zannediyordu. Rahatlamıştı. O kuşağı araştırın, dehşet derecede eğitim seviyeleri düştü çocukların. Şimdi ise bu sınav 2'nci, 3'üncü sınıf yani 7'nci, 8'inci sınıftan itibaren sınav koşulları oluşturulacak. Bundan kaçılması hiç mümkün değil.

Şimdi, sınav sisteminin ne kadar sakıncalı olduğunu geçtiğimiz yıllarda yaşanan kimi skandallarla da bir kez daha görmedik mi? Ama esasen uygulamaya baktığımızda, uygulama bir yanıyla kimi siyasal öncelikleri bulunmaktadır belli ki, ama ikinci yanı bulunmaktadır. Bunu görmek gerekiyor. Eğitim piyasalaşıyor, eğitim ticarileşiyor. Şimdi, ne kadar çok sınav, ne kadar çok dersane dediğiniz noktadan itibaren siz bunu piyasalaştırıyorsunuz, parayla alınır satılır hâle getirmiş olacaksınız. Parayla alınır satılır hâle getirdiğiniz şeyde de fırsat eşitliği vesaire gibi bir şeyin olması söz konusu değil. Velilerimizin ekonomik güçleri ölçüsünde çocuklarının, daha doğrusu çocukların kendi ailelerinin ekonomik koşullarına göre eğitim aldıkları bir sistem olacak. Dolayısıyla kapıcı Mehmet Efendi'nin çocuğu aslında eğitimin dışına gittiği bir sistemin oluşacağını görmek gerektiğini biz düşünüyoruz.

BAŞKAN – Son beş dakikanız.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Ben süratle toparlamaya çalışacağım.

Son dört yılla ilgili olarak zorunlu deniliyor ama bunun nerede yapılacağı söylenilmiyor. Hani ilk sekizle ilgili, 4+4'le ilgili olarak gördüğümüz kadarıyla yasa da devlet okullarında parasız yapılır deniliyor. İyi. Devlet okullarında parasız yapılıyor ifadesinin bulunmasını biz her şeye rağmen olumlu buluyoruz ancak son dört bir yandan zorunlu hâle getiriliyor, yani lise diyebileceğimiz kısım zorunlu hâle getiriliyor ve bu zorunluluğun nerede, nasıl yapılacağına dair hiçbir kayıt bulunmuyor. Dolayısıyla bir piyasalaştırma burada da söz konusu olacak. Altyapı hazır değil. Bu kadar zorunlu tutarsak bunlara nereden okul bulacağız deniliyor. Alt yapı hazırlanmıyor. Şimdi buradan itibaren çocuklarımıza bir diploma bulun, nasıl bulursanız bulun, açık öğretimle de olabilir. Muhtemeldir ki hep beraber göreceğiz, basın mensubu arkadaşlarımızın da huzurunda söylüyorum, orayla ilgili olarak mantar gibi dersaneler açılacak ve o dersanelerle buralardan bu açık öğretim denilen yerlere öğrencilerin hazırlandığı yerler oluşacak. Bu zorunlu eğitim falan değil, bunun eğitim hakkının piyasalaştırılmasından başka bir anlam taşımayacağını düşünüyoruz.

Eğitimle ilgili olarak çıkarılan kanun hükmündeki kararnameyle beraber laik, bilimsel, demokratik eğitim ifadesinin konulmadığını ve uzaklaştığını görüyoruz. Biz bunun geliştirilmesi gerektiğini de düşünüyoruz. Evet, geliştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bunun içinde ana dil eğitiminin olması gerektiğini de düşünüyoruz ama bırakınız buna yer vermeyi, siyasal iktidar bugüne kadar savunulan laik, bilimsel, demokratik eğitim ifadesini bu kanun hükmündeki kararnameden çıkartmış, daha çok piyasa değerleri üzerinden bir eğitim inşa edilmeye çalışılmaktadır. "Uluslararası rekabet koşullarıyla boy ölçüşebilir..." vesaire denilerek bir piyasalaştırma sisteminin önünün açıldığını görmekteyiz. Dolayısıyla eğitimin aslında özü itibarıyla sermayenin ucuz iş gücü temin edebileceği bir alan olarak tasarlanmasının çok vahim olacağı kanısındayız. Buradan süratle dönülmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Toplamında, süremi aşmamak kaydıyla, verilebilecek kimi şeyler var. Oraları aşayım sizin bu oluşturduğunuz şeyi zorlamayayım ama. Şimdi, bu şeyle ilgili olarak görebildiğimiz kadarıyla Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitimle ilgili çok iddialı sözler söylemiş olmasına rağmen kapsam dışıdır. Neden kapsam dışıdır? Hani uluslararası verilerden sürekli bahsedip duruyoruz. Buyurun beraberce uluslararası verilere bakalım. Yani nerelerde, hangi ülkelerde okul öncesi eğitim zorunludur ve kaç yıl olarak bulunmaktadır? Dolayısıyla aslında önümüzdeki dönemi düzenlemeyi hedefleyen bu yasanın okul öncesini kapsamaması anlaşılabilir bir durum olarak da bizim açımızdan görülmemektedir.

Okul öncesi iki yıl, sonrasında bize göre dokuz yıl kesintisiz olabilir ve sonrasında dört yıl olmak üzere biz toplamda on beş yıllık bir eğitimi savunuyoruz.

--- Bir daha söyley misiniz.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - İki yıl okul öncesi, dokuz yıl kesintisiz temel eğitim, dört yıl da ortaöğrenim olmak üzere on beş yıl olabileceğini düşünmekteyiz ama bununla ilgili olarak bugün burada muhtemelen bizden sonra konuşacak arkadaşlarımızı da dinlediğinizde farklı yaklaşımlar olduğunu görmek lazım. Dolayısıyla bu ülkede aslında sermaye örgütlerinin bile, aman ha bu yasa böyle olmasın dediği bir noktada bu yasanın ne kadar eksik, ne kadar hazırlıksız hazırlandığı görülmektedir. Bu yasa geri çekilmelidir. Bu yasa geri çekilerek sahici, demokratik bir tartışma ortamının üzerinde yapılmalıdır. Biz böyle bir ortama katkı sunabiliriz. Bütün yapıların katkı sunabileceğini düşünüyoruz. Hani yasa yapıcılara da bu açıdan, bırakınız engel olmayı, bırakınız protestolar yapmayı, biz böyle bir süreçte, böyle bir demokratik tartışma sürecinde yer alarak katkı da sunabileceğimizi

düşünüyoruz. Ben aslında dün akşamki ifadelerden dolayı dört yıldan sonra örgün eğitimin devam edeceği varsayımı üzerine inşa ettim. Zaten diğer olasılığın üzerine konuşmaya hiç gerek yok, zaman ayırmaya da gerek yok ama gerçekten de imam-hatip liselerinin orta kısımlarının oluşturulması hevesi üzerine inşa edilen, gerekçeleri yasayı anlatmayan bu yasanın toplumumuza çok derin yaralar açacağını görmek gerektiğini biz düşünüyoruz.

Bu çerçevede, ben konuşmamı böyle tamamlayayım. Belki var ise birkaç soru, zaman kalsın istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Zaten sizin konuşmanızın birkaç dakikası usul tartışmasıyla geçti. Arkadaşlarımızdan size soru sormak isteyen varsa bir beş dakika süre verelim, yoksa size bir beş dakika daha ilave vereceğim çünkü iki üç dakika şey oldu.

Avni Bey, buyurun.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Ben öncelikle Çok Değerli Başkanımıza teşekkür ediyorum eleştirileri için, önerileri için şahsım adına teşekkür ediyorum.

Bu okul öncesi eğitimin zorunluluğuyla ilgili dünyada çok ülke bunu uyguluyor dendi. Merak ediyorum, hangi ülkelerde okul öncesi eğitim zorunludur, kaç ülkede, var mı örnekleri? Onu öğrenmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Şöyle: Okul öncesi eğitimle ilgili olarak yaygın ve kamusal olarak yapırlığına dair ben size -Komisyon bugün ve yarın sanırım çalışmasını sürdürecektir ya da ben öyle biliyorum- öğleden sonraki kısımda bir rapor olarak sunabilirim.

Kesintisiz olarak birçok ülkede başlama yaşıyla birlikte bir rapor sunduk aslında. Sanırım fotokopi yapıp verildi. Orada aslında okul öncesi dışındaki kısım yer alıyor. Okul öncesiyle ilgili olarak da verebiliriz ama aynı zamanda bu, okul öncesi eğitimle ilgili olarak Türkiye’de yapılmış olan birçok çalışmada okul öncesi eğitim kapsamında yer alan öğrencilerin eğitim öğretime başlamalarıyla birlikte, sınav ne kadar ölçmektedir, tartışılabilir ama onların kendi akranlarına göre çok daha başarılı olduklarını ortaya koymaktadır. Bu yüzden de bunu zorunlu ve kamusal hâle getirmeye isek bu bahsettiğimiz eğitimden ancak hâli vakti yerinde olan, parayla, ücretle gönderebilecek velilerimizin çocukları bundan yararlanabilmektedir. Bizim muradımız, bu paralı olmaktan çıkarak kamusal olarak bütün yurttaşlarımızın parasız olarak aldıkları bir hak olsun, böyle algılanmalı.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Çok önemli olduğu için özellikle altını çizmek bakımından söz aldım. Şimdi, şöyle bir şey var: Okul öncesi eğitim, çocukların “hazır bulunuşluk” dediğimiz pedagojideki bir durumu üretmek için kullanılıyor her anlamda. Dolayısıyla, şimdi çocukların bazıları hâli vakti yerinde, babasının statüsü yüksek, bunlar okul öncesi eğitim alacaklar, gariban, köylü, kenar mahallede oturan hâli vakti yerinde olmayan insanlar da almayacaklar. Sonra bu çocukların ikisini siz eğitimde aynı sınıfa oturtacaksınız ve aynı yöntemlere tabi tutacaksınız. Eşit olmayan insanlara eşit muamelesi yapmak en büyük eşitsizliktir. Son derece haklı bir durumdur bu, okul öncesi eğitimin zorunlu bir kategoriye sokulması. Onun için zannediyorum sağduyu sahiplerinin bunu tartışmaya bile açmaması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Bir dakika var özür diliyorum.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Şimdi, Sayın Yıldız önce teşekkür ediyorum sunumuzun için çok yararlı oldu. Bir şey sormak istiyorum. Siz genel gerekçeye atıf yaptınız. Bir eğitimci olarak görüşünüzü öğrenmek istiyorum. Şimdi, genel gerekçede diyor ki: Öğrencilerin yaş grupları ve fiziksel özellikleri temelinde bir kademelendirme tercih edildiği. Şimdi, yaş grubunu anlıyoruz da fiziksel özellikten bir eğitimci -ben bir şey anlamadım- olarak siz nasıl yorumluyorsunuz? Fiziksel özellik acaba cinsiyeti mi vurguluyor? Eğer böyle bir vurgu varsa karma eğitimin sonlandırılması konusuna nasıl bakarsınız?

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Bunun biz ülkemizde, açıkçası hani, orada, yasa teklifini hazırlayanların açıklaması gerektiğini düşünüyoruz. Aslında görev bildiğimiz kadarıyla açıklamaya çok muhtaç yer bulunmaktadır. Bunun, karma eğitimin tartışılabilmesi, yanından bile geçilmesinin son derece sıkıntılı olduğu, sıkıntılının da ötesinde bunu artık konuşmamak gerekiyor ama eğer, hani, giderek Türkiye’de kimi sınavlarda çocuklarımız sözde rahat etsin denilerek, evet, kız öğrencilerin blok olarak ayrı sınava girdiği koşullar yaratılmaya çalışıldı. Bu nasıl rahatlık anlayışıdır bizim anlamamız mümkün değil ama karma eğitim demokratik eğitimin en vazgeçilmez unsurlarından bize göre bir tanesidir. Bundan vazgeçtiğinizde aslında çok şeyden vazgeçeceğimizi ben düşünüyorum.

Belki sorularda eğer yok ise sadece bir dakikalık da olsa, yasa bir torba biçimiyle, evet, biz de ağırlığımızı buraya veriyoruz tartışma olarak ama yasanın geri kalan birkaç maddesi daha bulunuyor. Çok çok kısaca Fatih Projesi olarak bilinen projenin kamu... Bu yasanın hâlâ bildiğim kadarıyla kapsamı içerisinde, henüz çıkartılmadı.

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Çıkartılmayacak...

Şimdi, şunu anlamak mümkün değildir bizim açımızdan, hani bir kamu emekçisi olarak da böyle düşünüyorum: Rakamlar sahiden... Biraz önce Eğitim-İş Genel Başkanı arkadaşımız da hani kullanırken ben de eksik kullanmak istemiyorum ama milyarlarca liralık (2) ihalenin söz konusu olduğu bir projenin Kamu İhale Kanunu ve Kurulunun dışına çıkartılmak istenmesini anlamak mümkün değil. Neden, niye, niye çıkartılıyor? Hani bunu ben söylesem neyse, hani ben güvensiz yaklaşabilirim belki. Yani sesimizin olmadığı, gözümüzün, kulağımızın olmadığı bir Kurul... "Ben bu Kurula yeterince güvenmiyorum." diyebilirim belki ama yasayı hazırlayan, bu öneriyi getirenler de mi güvenmiyorlar, niye bu kapsam dışına çıkartılıyor? Eğer böyle ise biz nasıl güvenebiliriz birçok istismanın kamuoyunda açıkça konuşulduğu bir noktada. Bu, bu yasayı hazırlayanları da çok ciddi töhmet altına koyacağını görmek gerekiyor, bir.

Katsayı mevzuuyla ilgili olarak, eğitimde eşit...

BAŞKAN - Yalnız cümlemizi tamamlayalım...

EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI ÜNSAL YILDIZ - Bir dakika... Katsayı düzenlemesiyle bu ülkedeki eğitimde fırsat eşitsizliklerinin kaldırılması olanaklı değildir, mümkün değildir. Her tarafı piyasalaştırmıştır. Her tarafı dershaneler, her tarafı özel okullar, her tarafı kurslar hâline dönüşmüş olan bu sistemin kendisinden sadece katsayıyı kaldırarak siz fırsat eşitliği getiremezsiniz, mümkün değildir. Bölgelerarası eşitsizlik vardır, cinsiyetler arası eşitsizlik vardır, iller arası eşitsizlik vardır, aynı ilin merkezi ile varoşu arasında eşitsizlik vardır. Şimdi, sosyoekonomik olarak bu eşitsizliklerin hepsinin kendisini devam ettirdiği bir ortamda yalnızca katsayıyla eşitlik gelmesi olanaklı değildir, tıpkı üniversitelere yalnızca türban özgürlüğünün gelmeyeceği gibi burada da bu özgürlüğün gelmeyeceğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için biz de çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Türk Eğitim-Sen'e sözü verelim ve Sayın Başkan sizin de süreniz yarım saat. Soru sormaya fırsat bırakmak arzu ederseniz sürenizi ona göre...

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Doğru, üye sayısına göre veriyor.

BAŞKAN - Sayı olarak ben, eğer yanlış bir bilgim yoksa. Olabilir de, çok sorun değil ama sayıya göre yani... Üye sayılarına göre en azdan başlayarak en çoğa doğru verdik.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Sizin yazılı var mı?

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Kısa bir şeyimiz var.

BAŞKAN - Şimdi, size de beş geçeye kadar süre verelim. Arzu ederseniz bunu kısmen kullanabilirsiniz, arzu ederseniz tamamen kullanabilirsiniz. Söz sizin, buyurun. Önce isminizi ve görevinizi de...

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Sayın Başkan, değerli üyeler, sendikalarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Gerçekten Türkiye'nin geleceği bakımından, evlatlarımızın geleceği bakımından son derece önemli bir konuyu tartışıyoruz. Tabii, Türkiye eğitimle ilgili olayları siyasi gözlükle, ideolojik gözlükle değerlendirme hastalığını maalesef bırakamadı. 1997 yılında farklı bir ideolojik gözlükle bakanlar, farklı bir siyasi pencereden bakanlar şimdi farklı bir pencereden bakarak yine eğitimin problemlerini gündeme getirmeye devam ediyorlar. Yani aynı hastalık Ahmet, ha Ali, ha Veli Ali ha Ali Veli, fark eden bir durum söz konusu değil Yani eğitimin meselesine pedagojik bakma anlayışını bir türlü kazanamadık maalesef yani bu son derece üzücü bir durumdur. Tabii bir de şu anlayış da var: Yeni olmak. Yeni olmak her zaman iyisini bulmak, doğrusunu bulmak anlamına gelmez ki. Şimdi yıllara dayanan tecrübelerimizi bir kaleme çiziyoruz, bilgi birikimimizi, tecrübemizi bir kaleme çiziyoruz yeni olmak adına acayip garayip uygulamalar hayata geçirmeye çalışıyoruz. İşte, bunun adına da, işte "vesayet dönemini kapatmak" filan "militarizmi bitirmek" gibi birtakım süslü sözlerle de süslemeye çalışıyoruz. Mesele yeni olmak değil mesele doğru olması bir şeyin. Ülkemizi, çocuklarımızı geleceğe taşıması, eğitim sisteminden bahsediyoruz. Masa başında eğitim öğretimi ne kadar alakası olduğunu bilmediğim kişilerin uygulamaları, neye hizmet ettiğini bilmediğim uygulamalarıyla Türkiye'yi

önümüzdeki yüzyıllara taşıyabilmemiz mümkün değil Onun için burada bu olayı değerlendirirken bu tasarıya da iktidar partisinin tasarısı gözüyle de bakmamak lazım veya muhalefetin eleştirilerine de “Ya, bu muhalefettir, bunlar eleştirir.” gözüyle de bakmamak lazım. Bir tasarı var ortada, iyi taraflarını alalım, eksik, kusurlu taraflarını düzelterek yolumuza devam edelim yani böyle peşinen her şeyi reddetme anlayışıyla ben meseleye yaklaşmanın da çok doğru bir yaklaşım, doğru bir metot olduğunu düşünmüyorum.

Tabii, 4+4+4 konusu nereden çıktı? 18’inci Millî Eğitim Şûrası’nda çıktı. Kim bunun kaynağıdır filan bilmiyorum ama Eğitim-Bir-Sen Sendikasının desteklediğini biliyorum, 18’inci Millî Eğitim Şûrası’nda. Ahmet Bey yanılmıyorsam değil mi?

EĞİTİM BİR-SEN TEMSİLCİSİ AHMET - Önergemizdi.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - - Hâlen de destekliyorsunuz zaten.

EĞİTİM BİR-SEN TEMSİLCİSİ AHMET - Bizim önerimizdi.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Evet, önerimizdi. Fikir babası Eğitim-Bir-Sen değil mi bunun o zaman? Kabul ediyorsunuz.

EĞİTİM BİR-SEN TEMSİLCİSİ AHMET - Önerge bize ait, fikir.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Güzel, önerge size ait. Yok ben sağlam bir bilgi almak açısından söylüyorum.

Şimdi, 4+4 hangi pedagojik gerekçelerle bizim cumhuriyet tarihi boyunca.. Birinci kademe eğitimini beş yıl olarak yapmışız ve çok engin tecrübelerimiz var beş yıl konusunda. Hem müfredatı yönünden engin tecrübelerimiz var hem de 250 bin sınıf öğretmeninin beş yıllık sınıf öğretmeni eğitimiyle ilgili ciddi tecrübeleri var. Şimdi, bunları paketliyoruz, kaldırıyoruz bir kenara atıyoruz. “Beşten dörde düşürdük.” diyoruz. Niye? Özcan Bey “Bilimsel.” diyor. Ben burada bir bilimsel açıklama bulamıyorum yani ben otuz iki yıllık öğretmenim beş yıldan dört yıla neden düşürüldüğünü anlayamıyorum bir türlü. Diğer sendika başkanları birtakım şeyler söyledi ama ben aynı şeyleri söylemeyeceğim acaba o mu, onu bilmiyorum. Ortaokul eğitimi üç yıldan dört yıla çıkartılıyor. Sebebi nedir? Birilerinin çıkıp bunu anlatması lazım. Bakın, burada müsteşar yardımcılarımız var. Ben burada, tabii, Millî Eğitim Bakanlığının bu tasarıya fikirlerinin ne kadar yansıdığından şüpheliyim doğrusu. Şimdi, Sayın Bakanın ben konuşmasını hatırlıyorum “Mediste bir çalışma var. 1+4+4 olacak.” filan diye açıklaması var. o “1” kaldırıldı, Bakanın da haberi yok yani hazırlanan tasarıdan Millî Eğitim Bakanın da haberi yok ama kucağında bulduğu için ne yapsın zavallı Bakan da bunu çeşitli mahfillerde savunmak durumunda kalıyor. Dolayısıyla, Eğitim-Sen Başkanı ifade etti ben de vurgulamak istiyorum. Beşi dörde düşürdüğünüz zaman 50 bin sınıf öğretmeni boşa çıkacak. Şimdi, Eğitim-Bir-Sen “Bunu teklif ettik.” diyor da bu 250 bin sınıf öğretmeni içerisinde onların da üyeleri var ama onların üyelerinin başına ne geleceğini Eğitim-Bir-Sen hesap edememiş diye düşünüyorum ben. Hâlbuki bir sendika ortaya bir fikir koyarken ya benim üyelerim de nasıl etkileniyor bundan diye bir projeksiyon ortaya koyar yani bir anlayış ortaya koyar ama belki gözden kaçmıştır bilmiyorum. Ama hâlâ ısrar ediyorlar yani böyle bir tehdit sınıf öğretmenlerine açıkça varken hâlâ ısrar ediyorlar. Onun için sordum ben, hâlâ..

BAŞKAN – Yani usul olarak karşılık gerektirmeyen sizin görüşlerinizi bizimle paylaşırsanız biz seviniriz.

EĞİTİM BİR-SEN TEMSİLCİSİ AHMET - Onun derdi Eğitim-Bir-Sen Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Şimdi, müsaade ederseniz bizim arzumuz burada biz sizlerin görüş ve düşüncelerine...

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Ben sordum ama “Fikir babasıyız.” dedin sen yani ondan dolayı söylüyorum yani reddediyorsan söylemeyeyim.

BAŞKAN - Sayın Koncuk, burada karşılıklı...

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Hayır, ben bunun... Ya bu 4+4 nereden çıktı yani, nereden çıktı? Bunu bulmalı mı, aramalı mı?

BAŞKAN - Ya arama yeri burası değil, görüşlerinizi ifade etme yeri burası.

Buyurun.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Ama ben bunun fikir babasını bilmeden nasıl bir değerlendirme yapayım Sayın Başkanım?

--- Bir de anası var tabii bunun.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Anası da kim bilmiyorum.

BAŞKAN - Karşılıklı ilzama gerektirmeyen üslupla devam edersek sevinirim.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Peki, teşekkür ediyorum.

Tabii, burada bir de ortaokul eğitimini dört yıla çıkardığımız zaman bir yandan öğretmen fazlalığı verirken bir yandan da öğretmen ihtiyacı doğacak. Şimdi, bizim Avrupa Birliği ülkeleriyle mukayese ettiğimizde sınıf öğretmeni ihtiyacımız şu anda 157.685, OECD ülkelerinin öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ile mukayese ettiğimizde ortaöğretimde de 71.398 olmak üzere toplam bugün 229.083 öğretmen ihtiyacımız var, OECD ülkelerinin öğretmen başına düşen öğrenci sayısını baz aldığımız zaman.

BAŞKAN - Bir daha söyler misiniz?

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – 229 bin öğretmen ihtiyacımız var, bunun 157.685'i ilköğretimde ihtiyaç...

--- Öğretmen başına kaç öğrenci düşüyor?

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Onu ben size söyleyeyim: İlköğretimde 16, ortaöğretimde 13,5.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - OECD ülkelerinin ortalaması. Ortaöğretimde de 71.398 olmak üzere toplam 229.083 öğretmene bugün ihtiyacımız var bizim.

Şimdi, dört yıla çıkardığımız zaman da tahmin ediyorum bir bu kadar daha branş öğretmenine ihtiyaç doğacak. Şimdi, biz elimizdeki branş öğretmeni ihtiyacını bile... Ataması yapılmayan 350 bin öğretmen içerisinden maalesef atayamadık bugüne kadar ama yeni bir öğretmen ihtiyacı daha doğuruyoruz ve eldeki öğretmenlerin bir kısmını da, büyük bir kısmını da, sınıf öğretmenlerinin fazlalık konuma, norm kadro fazlası durumuna düşürüyoruz. Norm kadro nedir? Norm kadro toplam ders yüküne düşen öğretmen sayısıdır? Toplam Türkiye'deki ders yüküne düşen öğretmen sayısıdır. Bunlar okul okul hesaplanır. Eğitim bölgeleri olarak da hesaplanır bunlar ve o bölgenin, o okulun mesela edebiyat öğretmeni normu "3" denir, 4'üncü öğretmen oraya gidemez. Matematik öğretmeni "2" denir, 3'üncü öğretmen oraya gidemez. Norm kadro budur. Dolayısıyla, boşa çıkan öğretmen demektir bu. Yani ihtiyaç fazlası öğretmen demektir o okulda, o eğitim bölgesinde. Dolayısıyla, biz şu anda 60 bin ücretli öğretmenle eğitim öğretim faaliyetini yürütüyoruz Sayın Başkanım. 60 bin ücretli öğretmenle yürütüyoruz. Nasıl yapacağız şimdi? Bu doğan öğretmen ihtiyacını yeni ücretli öğretmenlerle mi karşılayacağız? Çünkü öğretmen atayamadığımız belli. Sayın Bakan dün açıklama yapıyor, "316 bin öğretmen atadık on yıldan bu yana." diyor, 157 bin de emekli var. Reel olarak yılda 15 bin öğretmen atamışız, reel olarak. 157 bin emekliyi çıktığımızda reel olarak atadığımız öğretmen sayısı her yıla 15 bin düşüyor, ciddi bir başarısızlık var burada ve 350 bin ataması yapılmayan öğretmen görev bekliyor.

Dolayısıyla, "yönlendirme" dendi. Ben mevcut sistemimizde de yönlendirmenin olduğunu düşünmüyorum yani şu andaki mevcut eğitim sisteminde de bir yönlendirme yok zaten, akli başında bir yönlendirme yok. Çocuklarımız okul tercihini ya arkadaşının gittiği okula gitmek şeklinde ortaya koyuyor ya da annesinin, babasının hayalinde yaşayan okulu tercih etmek zorunda kalarak ortaya koyuyor. Yani bizim akli başında bir yönlendirme sistemi var diyecek herhangi bir kişi de olduğunu zannetmiyorum Türkiye'de. 18'nci Millî Eğitim Şûrası'nda gündem maddelerinden bir tanesi yönlendirmeydi ama maalesef o Şûra'da da yönlendirme konusunda ayağı yere basan teklifler maalesef çıkmadı, hâlâ bizim eğitim sistemimiz yönlendirmesizdir. Bunu bilmemiz lazım, yönlendirmesizdir. Tesadüflerle, rüzgâr nereden eserse oraya gidiyor öğrencilerimiz. Dolayısıyla, bu yeni sistemde de yönlendirme yok, şu anda mevcut sistemde de yönlendirme söz konusu değil.

Tabii, burada ben problemler üzerinden gitmek istiyorum toplumda konuşulan. Okul öncesi eğitimin kaldırılmasını anlamak mümkün değil. Şu anda yetmiş bir ilde okul öncesi eğitim zorunlu olarak uygulanıyor. Son derece sevindirici bir gelişme. Avni Bey, eğitim konusunda tecrübeli bir milletvekilimiz, eski millî eğitim müdürlerimizden zaten. Bir soru sordu Ünsal Bey'e, "Dünyanın hangi ülkesinde zorunludur?" diye. Herhangi bir ülkesinde zorunlu olması önemli değil Sayın Milletvekilim. Şimdi, onların geldiği noktaya bakmamız lazım bizim. Fransa'da, Almanya'da, İngiltere'de okul öncesi eğitimde okullaşma oranı yüzde 100. Türkiye bu anlamda yıllarını kaybetmiş, yıllarını heba etmiş. Bizim bu kaybettiğimiz yılları telafi etmemiz bakımından okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getirmemiz lazım. Filan ülkede zorunlu olmuş, önemli değil, o bizi ilgilendirmez ama onların geldiği noktayı ve bizim kaybettiğimiz yılları telafi etmek zorundayız biz. İki buçuk, üç yaşındaki çocukları okul öncesi eğitime alıyor gelişmiş Avrupa Birliği ülkeleri. Biz, kırk sekiz-yetmiş iki aylıkları alabiliyoruz şu anda. Yani dolayısıyla telafi etmemiz lazım, bu kayıp yıllarımızı telafi etmemiz lazım. Neden geri adım atalım? Yetmiş bir ilde uyguluyoruz. Problemler olabilir, fiziki problemler var, öğretmen ihtiyacı var ama neden havlu atalım? Millî Eğitim Bakanlığının da Sayın Nimet Çubukçu'dan başlamak üzere okul öncesi eğitimde Sayın Ömer Dinçer'in de iddialı

sözleri vardır. Doğrudur, daha da iddialı olmalılar bu konuda. Asla geri adım atılmamalıdır, bu havlu atmak anlamına gelir. Okul öncesi eğitimde kaybettiğimiz yılları yeniden kazanmak için okul öncesi eğitim mutlaka zorunlu hâle getirilmelidir Türkiye’de. Aksi takdirde isteğe bağlı bir eğitimden sonuç almamız mümkün değildir.

Tabii, birinci dört yıldan sonra... Bizim teklifimizi de söyleyeyim Sayın Başkanım, biz 1+5+3+4 istiyoruz. On üç yıl yapıyor toplamda. İlk dört yıldan sonra yani birinci dört yıldan sonra açık öğretime gitme imkânı şeklinde tasarı düzenlendi. Ancak dün haberlerde bunun ikinci dört yıldan sonra böyle olacağına dair haberler dinledik, hangisi doğru bilmiyorum tabii, “Bu konuda resmî bir teklif de elimizde yok.” diyorsunuz siz.

--- Sizce hangisi doğru önemli olan o?

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK Bizce ikisi de yanlış. Çünkü açık öğretim imkânı belli kriterler çerçevesinde öğrencilerimize sunulması gereken bir hizmettir ve olması gerekir ama normal şartlarda bizim öğrencilerimize vermemiz gereken eğitim şekli yüz yüze eğitim olmalıdır. Biz öğrencimizi bundan mahrum edemeyiz, öyle bir anlayış olur mu ya? Hangi dönemde bunu... İster birinci dönem sonunda -ki daha tehlikelidir de- ister ikinci dönem sonunda -birinci döneme göre kabul edilebilir ama o da problemler yaratır- her hâlükârda problem yaratır. Yani bunun buraya nasıl girdiğini ben anlamakta zorlanıyorum. Şimdi, Avni Bey filan bu işin tebeşir tozunu yutmuş insanlar yani. Sorulsa zannedirim söylerler ama, tabii, şimdi, siyasi partisinin görüşü hâline geldiği için karşı çıkmak da zor ama ben tebeşir tozu yutmuş insanların yani buna “Âmin” demesinin mümkün olacağını zannetmiyorum ya. Yani öğretmeni kaldırıp atıyoruz, öğretmeni önemsiz bir varlık gibi görüyoruz. “Ya bu açık öğretimle de olur.” Efendim, o zaman açık öğretimle olursa tüm okullarımızı kapatalım, açık öğretimleri açalım. Bina ihtiyacımız olmaz, öğretmen maaşı vermeyiz, hizmetli maaşı vermeyiz mesele biter ya, ne güzel! Ben bunu anlamakta zorlanıyorum. Onun için bu bir faci a. Yani sebep olabilir, bundan mutlaka vazgeçilmeli. İkinci dört yıldan sonra da böyle bir şey olmamalı. Yani gösterilen tepkiler üzerine bari ikinci dört yıldan sonraya alalım. Niye? Niye alacağız? Yani bunun hiçbir mantığı yok. Asla açık öğretim imkânı normal öğrenim görmesi gereken öğrencilerimize verilmemeli. Kime verilebilir? Hasta öğrencilerimiz varsa verilebilir. Gezici tarım işçilerinin çocuklarına belki verilebilir. Şimdi, Adana’ya geliyor adam, çadırlarını kuruyor, aylarca orada kalıyor. Ben geçen sene Adana’daydım, orada baktım çadırları kurmuşlar -kayınvalidemın mezarını ziyaretine gitmişim hanımla beraber- çocuklar geziyor. Annelerine sordum, dedim ki: “Bunlar okula gitmiyor mu?” “Yok, istemiyorlar okula gitmeyi.” dedi. İlköğretim çağında çocuklar. Yazık değil mi? Türkiye ölçeğinde düşündüğümüzde binlerce öğrenci bu durumda. Bunu çözmemiz lazım. Bunlar yönünden açık öğretim imkânı belki verilebilir ama herhangi bir problemi olmayan normal öğrenciye açık öğretim imkânı vermek onları yüz yüze eğitimden mahrum bırakmak demektir, eğitim sistemimiz aslında faci adır. On yaşındaki çocuğa nasıl veririz biz bunu? Veya ilköğretim çağını yaşı geçmiş öğrencilerimiz var, onlara zaten veriyoruz, onlar zaten gidebiliyor. Lisede öğrenim hakkı belli bir dönemdir. Öğrenim hakkını kullanan öğrencilere zaten veriyoruz, normal süresini tamamlayanlara, orada problem yok. Ama ne birinci dört yıldan sonra ne de ikinci dört yıldan sonra bunu uygulayız iddiasında olmak -ben çok net söylüyorum, yine hakaret olarak anlaşılmasın, dikkatle de konuşmak istiyorum- eğitim öğretimden hiç anlamamak demektir, hiç anlamamak demektir. Ben asla eğitim davasına siyasi gözlükle yaklaşmam, kim doğruyu söylerse desteklerim ama bu korkunç bir hata olur. Bundan mutlaka vazgeçilmelidir.

Katsayı problemi.... Kaldırılmasını son derece önemli görüyorum. Burada da Nur Hanım, tabii, dava da açtı ama katsayı konusuna, onu da yanlış bulduğumu buradan ifade etmek istiyorum ben. Ben 1985...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Niye açtığımı biliyorsanız tabii.. Benim neden açtığımı biliyor musunuz?

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Çocuğunuz için belki açmışsınızdır.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır, alakası yok. Bilmiyorsunuz, bilmediğiniz gibi sahip de çıkmadınız.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Benim bildiklerime ters geldiği için sahip çıkmıyorum yani.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Siz peşin hükümlerle davranıyorsunuz.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Yok. Nur Hanım, ben 1985 yılından beri endüstri meslek lisesinde çalışmış, başmuavinlik de yapmış bir öğretmenim. Hâlâ da kadrom Adana Çukurova Elektrik Endüstri Meslek Lisesindedir, öğretmenlik alanım. Şimdi, ben 1985 yılından bu yana mesleki eğitimin seyrini çok iyi takip eden bir insanım ve İngilizce öğretmeniyim ben, meslek öğretmeni değilim ama 1997’de mesleki eğitime öyle bir darbe vurduk ki imam hatipleri bitirelim diye, ya bu bir ihanet ya. Samimi söylüyorum ihanettir. Eğer bunun sonuçları hesap edilmeden yapıldıysa gaflettir de,

bunun sonuçlarının Türkiye’de mesleki teknik eğitim, bilhassa teknik eğitimi bitirsin diye yapıldıysa bu ihanettir. Dünyayla yarışamazsınız ya. Ben öğrencilerimi hatırlıyorum 1997 yılına kadar çok zeki öğrenciler gelebiliyordu bilhassa Anadolu teknik liselerine çok zeki öğrencileri çekebiliyorduk. Ama 1997’den sonra bıçak gibi kesildi. 1,50 ortalamalı öğrenciler artık meslek lisesine gelmeye başladı. Bunu nasıl destekleriz biz ya hangi sebeple olursa olsun. “Eşitsizliği kaldırmaz.” diyor Ünsal Bey. Ya bir yönüyle kaldıralım hiç olmazsa yani diğer eşitsizlikleri de kaldıralım da katsayı adaletsizliğini kaldıralım. Öğrenci merkezli bir eğitimi bizim düşünmemiz lazım. Bakın, devlet bundan sorumlu. Yönlendirme sisteminiz var mı sizin? Yok. Çocuk kendiliğinden yönlüyor, annesinin, babasının isteğiyle yönlüyor. Geliyor son sınıfa -geçmiş sistemden bahsediyorum- “Ben doktor olmak istiyorum ama bana sistem engel. Ben yanlış karar vermişim.” diyor. O çocuğun yanlış kararına çocuğun biz tüm geleceğini mahkûm ediyoruz. Ya böyle bir şey olur mu? Hem “Beşikten mezara kadar oku.” diyeceğiz hem de önüne “Efendim, sen doktor olamazsın endüstri meslek lisesine gitmişsin.” Ya bu çocuk doktor olmak için o alan bilgisine sahipse, kabiliyeti varsa endüstri meslek lisesinde bir kişi bile olsa bakın, bir kişi bile varsa bu zulmü reva göremeyiz. Bunun kaldırılması son derece olumlu bir adımdır. Ben bu konuda herkesin artık bu geçmiş inatlarını da bırakması gerektiğini düşünüyorum. Burada inatlaşma olmaz, burada inatlaşma olmaz.

Din eğitimi konusuna gelince: Din eğitimi devlet eliyle yapılmalı, devlet kontrolünde yapılmalı. Bakın, 1997’de imam hatipleri neredeyse bitirme noktasına geldik. Ne değişti Türkiye’de on beş yılda? Din istismarı bitti mi Sayın Milletvekili?

--- Biter mi!

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Biter mi? Bitmez.

--- Kurumsallaştı.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Din istismarı bitmeli arkadaş. Türkiye’de din istismarı bitmeden Türkiye’nin birçok meselesini çözeceğini düşünmüyorum ben. İmam hatiplerin orta bölümü açılmış. Açılınsın, gerekirse açılınsın. Eğer vatandaşlarımızın böyle bir talebi varsa açılınsın. Eğer açılmazsa diğer senelere, diğer yıllara, ilk dört yıla, ikinci dört yıla, üçüncü dört yıla seçmeli din eğitimi ve seçmeli Kur’an-ı Kerim dersi konsun. İsteyen gitsin alsın ya. İsteyen anne baba çocuğunu veya çocuk istiyorsa seçmeli olarak bunları açsın. Bundan tabii bir şey olamaz. Bunu vermezseniz, bunu vermezseniz... Din bir ihtiyaçtır, nasıl 1997’den beri bu ihtiyacı ortadan kaldıramadıysanız, bu, 97’de kesintisiz yapanlar kaldıramadıysa din eğitimi merdiven altında yapılır. İslam dünyasının en büyük problemi nedir biliyor musunuz? İslam’ı doğru anlamamak, doğru bilmemek. Niye? Yanlış mahfillerde öğretilen İslam’ı biz çocuklarımıza yıllardır öğrettik. İşte, A grubu başka İslam öğretti, B grubu başka İslam öğretti. Dolayısıyla bizim doğru İslam’ı öğretmek gibi devlet olarak da bir yükümlülüğümüz var. Bunu sağlamak adına da din eğitimi verelim çocuklarımıza ya. Niye bundan korkuyoruz, niye bundan kaçıyoruz?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Zorunlu mu, seçmeli mi?

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Seçmeli. Seçmeli ama imam hatiplerin orta bölümleri de açılabilir.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sadece İslamiyet mi, diğer dinleri de...

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Elbette diğer dinleri canım yani, şimdi, Hristiyan ise ona niye Müslümanlığı anlatalım biz yani. Öyle bir derdimiz yok bizim.

--- Misyonerlik.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Tabii, tabii misyonerlik faaliyeti...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kayda geçsin diye soruyorum.

TÜRKİYE KAMU-SEN VE TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Evet, ben fazla da uzatmak istemiyorum, zamanım çok kalmadı. Fazla uzatmayacağım, ana konulara değindiğimi düşünüyorum. Şimdi, tabii burada Sayın Başkanım, şunu da söylememiz lazım: Tabii, öğretmenlerimizin ekonomik ve sosyal durumunu da değerlendirmemiz lazım ama tabii Komisyonun konusu değil. Bunu çözmemiz lazım. Öğretmen ihtiyacını mutlaka atayabilmemiz lazım. En azından, bunların kayda girmesi açısından söylüyorum. Ek ödeme haksızlığında, öğretmenler ciddi ek ödeme haksızlığıyla karşı karşıya bırakıldı; bunun çözülmesi lazım. Bunları da bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

--- Tablet bilgisayara geldi mi bizim işimiz, mali şeyler. Öğretmene şey geldiği zaman... İkisini de bir araya getirelim; yani buradan öğretmene de bir şey çıksın.

Şimdi neyse, Başkanın sözünü kesmek istemiyorum.

BAŞKAN – Bitti mi Sayın Başkan?

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Bitti.

BAŞKAN - Aslında Sayın Başkanımızın yedi dakikalık bir süresi var. Soru sormak isteyen arkadaşlarımız varsa, arkadaşlarımız sorularını sorabilirler. Biz kendisine verdiği bilgiler için teşekkür ediyoruz.

Avni Bey, buyurun.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) - Değerli Başkanım, ben çok teşekkür ediyorum öncelikle.

Tabii, ben “Okul öncesi eğitimin zorunlu olduğu bir ülke var mı?” derken, okul öncesiyle ilgili kanaatimi ifade... Biliyorsunuz zaten, Hükümet olarak da biz...

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Haksız da olduğunuzu düşünmüyorum.

AVNİ ERDEMİR (Devamlı) - Öyle bir şey yok. Zaten “71 ilde zorunlu olsun” derken, bunun kanuni bir düzenlemeyle de yapılmadı biliyorsunuz. Bakanlığın bir genelgesiyle uygulama bu ve ben merak ettiğim husus şuydu: “Bu, dünyada örneği var mı?” derken, dünya niçin bunu zorunlu yapmıyor? Bir sakıncası mı var ki, zorunlu kapsamında kanuni, hukuki bir şekilde evet, okul öncesi eğitimi yüzde 100’ e çıkarıyor ama demiyor ki “zorunlu” demiyor. Bunu merak ettiğim için sormuştum ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA NUR SERTER (Devamlı) – Sadece size gibi olacak ama mecburen, diğer sendikalara da sormak isterdim.

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Davayı da geri çekerseniz, takdirle karşılız onu da ifade edeyim. Bu katsayı konusundaki davayı da ben istirham ediyorum, istirham ediyorum.

FATMA NUR SERTER (Devamlı) – Onu niye açtığımı bir gün ben anlatırsam, belki benimle birlikte siz de açarsınız.

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - İnşallah kazanamazsınız da, çekerseniz büyürsünüz toplum gözünde; onu da ifade edeyim.

FATMA NUR SERTER (Devamlı) – Bir dakika, o tartışmayı... Benim soruma lütfen siz cevap verebilerseniz sevinirim.

Şimdi, sizin 1+5+3...

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - 1+5+3+4

FATMA NUR SERTER (Devamlı) – Hepsini, geçmişteki eski sistem de...

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Eski değil, doğru sistem.

FATMA NUR SERTER (Devamlı) - Ben bakıyorum bütün sendikalarda bu artı 4 son kademe için var. Gerçekten eskiden üç yıldız lise. Bu dördüncü yıl olması hangi fazla bilgiyi gençlerimize veriyoruz da dört yıla çıkardık? Neden dört yıl? Yani bir anda baktık lise dört yıl oldu. Doğru mu? Madem eğitim sistemini bütünüyle tartışıyoruz. Bu dört yıl, bir yıl daha çocukların hayatından çalmak Allah’ın emri midir? Yani nedir bu dört yıl? Niye dört yıl? Neyi fazla öğrettiğimiz için dört yıl? Bu konuda görüşlerinizi alabilir miyim?

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Tabii, evet, o dört yıl konusu Türkiye’de tartışılmadan Millî Eğitim Bakanlığının maalesef “Ben yaptım, oldu” anlayışıyla dört yıla çıkartılmıştır. Böyle bir talep olduğunu ben düşünmüyorum o dört yıla çıktığında. Ancak bugün dört yıl uygulaması, zannedirim beş yıl oldu, dört ya da beş yıl oldu uygulama, tam tarihini hatırlamıyorum. Bundan geriye gidiş de artık doğru olmaz diye düşünüyorum. Onun için bugün karşı çıkmıyorum. Ama biz Türk Eğitim-Sen olarak, üç yıldan dört yıla çıkartıldığında bunun altyapısının hazırlanmadığını, yanlış bir karar olduğunu o zaman da ifade etmiştik ama bugün tekrar üç yıla dönem şeklinde bir teklif getirilmesini de doğru bulmuyorum. Çünkü Nur Hanım, bizim müfredatımız çok yoğun, çok yoğun bir müfredat. Biz öğrencimize her şeyi öğretme iddiasında bir ülkeyiz ama birçok şeyi öğretemiyoruz çok yoğun verdiği için. Belki bu dört yıl aynı müfredatı biraz seyretmek verme imkânı sağlaması bakımından kabul edilebilir bir durumdur diye düşünüyorum ben.

Sağ olun.

--- Benden şey istenmişti de, ben ERG üzerinden de olsa buldum Hamdi Bey’in istediği rakamları. Belçika, Fransa, İspanya, İzlanda, Norveç, İsrail, İtalya, Japonya, Lüksemburg, Portekiz, Arjantin ve Türkiye’yi bu konuda karşılaştıran, farklı ülkelerde otuz altı

ay ile yetmiş iki ay yaş gruplarının okullaşma oranlarına dair veri bulunmaktadır. Ben bunu size vereyim ve ayrıca, bu dosyada olmadığı için ek olarak vereyim istiyorum.

Ayrıca, bütün ülkelerde mesleki eğitime ayrılma yaş ortalaması, ortalamaları verilmiş; hemen hemen tamamı on beş ve on altı yaş grubunda.

Ben size verebilirim ama fotokopi olanağım yok.

BAŞKAN – Biz hallederiz. Peki, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, son olarak, Eğitim-Bir-Sen Sendikamızı dinleyeceğiz. Öncelikle, arkadaşımızın ismini ve görevini...

Sayın Başkan, buyurun.

Süreniz yarım saat.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri, sendikalarımızın çok değerli genel başkanları, yönetim kurulu üyeleri, değerli katılımcılar; hepinizi Eğitim-Bir-Sen adına saygıyla selamlıyorum.

Eğitim-Bir-Sen, 230 bin üyesiyle şu anda Türkiye'nin yetkili sendikası, eğitim alanında tek yetkili sendikasıdır.

Müsaade ederseniz, konuşmamı bir sunum şeklinde yapacağım. Daha sonra, konuşma arasında da arkadaşlardan zaman zaman gelen eleştirileri de cevaplandırmaya çalışacağım.

Yeni bir başlangıç yapma iddiasına sahip olan birey, toplum ya da devletlerin yeni adına değişme, değişime başlayacakları alan ya da konuların başında hiç şüphesiz eğitim ve eğitime dair konular ilk sırada yer alır. Çünkü eğitim, hem değişimin hem de zihni gelişimin motor gücüdür. Bu noktadan hareketle, Türkiye'nin özellikle son on yılda dile getirilen ve millet tarafından desteklenen hedeflerin ve değişim süreçlerinin istendik bir şekilde tekemmül etmesi, eğitim sisteminde ve eğitim süreçlerinde istenen, beklenen ve olması gereken değişimlerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisine teklif olarak sunulan, ancak tasarı olarak sunulmasının daha doğru olacağına inandığımız 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni bizim açımızdan yeni bir başlangıç yapma iddiasındaki ülkemizin ve bu iddiayı destekleme eğilimindeki insanımızın eğitim alanına dair beklentilerinin karşılanmasına ilişkin süreç açısından önemli başlangıç noktası olarak görüyoruz.

Kanun Teklifi'nde, özellikle temel eğitim alanı olacak şekilde, başta 222 sayılı Kanun olmak üzere, eğitim sistemini şekillendiren yürürlükteki dört yasal düzenlemede değişiklik yapılması öneriliyor.

Değişiklik tekliflerinin bu dört yasal düzenlemede esas alınarak hazırlanması tesadüf değildir. Anılan konular, etkileri henüz tamamen silinmemiş olan 28 Şubat postmodern darbesinin faileri tarafından millî iradenin yok hükmünde sayılmasını amaçlayan organize eylemleriyle, millet ile iradesi arasına konulan vesayet süreçlerinin sosyal politika araçları ve toplum mühendisliği alanları olarak kullanılacak başat yasal zeminler hâline getirildi.

Söz konusu kanunlar ve bu kanunlara dayanılarak çıkarılan yönetsel düzenlemeler “28 Şubat bin yıl sürecek” metaforunun var edicisi oldular. Çünkü eğitim sisteminde yapılan değişiklikler, eğitimin süreçlerine yapılacak düzenlemeler sayesinde eğitim ve eğitim faaliyetleri, kişinin kendisi olabilme ve kendisini gerçekleştirme aracı olmaktan çıkacak ve bireyleri militarist felsefenin hâkimiyetinde tesis edilen müesses nizamın ve onun dayandığı resmî ideolojinin mümtaz neferleri hâline getirecekti. Anayasa ile özgürlükleri yok sayılan ve nesneye dönüştürülen bireyler, eğitim sisteminde yapılan değişikliklerle de özne olma hayalinden bütünüyle uzaklaştırılacaktı.

28 Şubat'ın postmodern darbe olarak nitelendirilmesine esas teşkil eden Millî Güvenlik Kurulunun 28 Şubat Bildirisi'nde, bildiriye yer verilen 18 maddenin 3 tanesi doğrudan eğitim sistemi ya da eğitim faaliyetiyle ilgilidir. Bu durum “postmodern” tercihini kullanan darbecilerin, darbenin bin yıl sürecek şekilde geleceğe etkili olması adına öncelikle eğitim sistemini yeniden dizayn etmeleri gerektiği konusunda ortak bir bilinçle hareket ettiklerini fazlasıyla göstermektedir.

Bildirinin eğitim sistemine ve eğitim faaliyetlerine doğrudan yönelik üç maddesinde yer verilen ifadeler, eğitim sisteminin dışına çıkarılması gerekenler ile eğitim sistemine dâhil edilmesi düşünülenlerle ilgili ipuçlarını da veriyor.

Dilerseniz o üç maddeyi bir hatırlayalım:

“Madde 2- Tarikatlarla bağlantılı özel yurt, vakıf ve okullar devletin yetkili organlarınca denetim altına alınarak, Tevhidi Tedrisat Kanunu gereği Millî Eğitim Bakanlığına devri sağlanacaktır.

Madde 3- Genç nesillerin körpe dimağlarının öncelikle cumhuriyet, Atatürk, vatan ve millet sevgisi, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyine çıkarma ülkü ve amacı doğrultusunda bilinçlendirilmesi ve çeşitli mihrakların etkisinden korunması bakımından;

a) Sekiz yıllık kesintisiz eğitim tüm yurttta uygulamaya konulmalıdır.

b) Temel eğitimi almış çocukların ailelerinin isteğine bağlı olarak devam edebileceği Kuran kurslarının Millî Eğitim Bakanlığı sorumluluğu ve kontrolünde faaliyet göstermeleri için gerekli idari ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Madde 4 – Cumhuriyet rejimine ve Atatürk ilke ve inkılaplarına sadık, aydın din adamları yetiştirmekle yükümlü Millî Eğitim kuruluşlarımız Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun özüne uygun ihtiyaç düzeyinde tutulmalıdır.”

Evet, özellikle Bildiri'nin 3'üncü maddesi oldukça manidardır. Anayasa'ya göre siyasi iradeye tavsiye niteliğinde karar vermekle sınırlı bir alana sahip olan Millî Güvenlik Kurulu, eğitim sistemine ilişkin geniş ve kapsamlı bir değişiklik teklif etmişti ya da daha doğru bir ifadeyle, temel eğitim sürecine ilişkin kesin bir dayatma vaz etmişti.

Güvenlik üzerinden konuşması ve tavsiye üretmesi gereken Millî Güvenlik Kurulu, eğitim alanına el atmış ve ilköğretimin kesintisiz sekiz yıl olması noktasında önce siyasi erke sözüm ona tavsiyede bulunuyordu. Sonraki gelişmeler bunun bir tavsiye değil, dayatma olduğunu ortaya koymuştur. Çünkü bu bildirin yayınlanmasından kısa bir süre sonra bilimsel ve özellikle de pedagojik açıdan değerlendirme yapılmadan, akademik tartışmalara konu edilmeden ve nihayetinde herkesin sözüne kulak tıkanarak hazırlanan 4306 sayılı Kanun'la zorunlu eğitim süresi sekiz yıla çıkarılmış ve bununla da yetinilmeyip, zorunlu ilköğretim süresinin kesintisiz şekilde eğitim verecek sekiz yıllık ilköğretim kurumlarında tamamlanması öngörülmüştü. Böylece, eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu bu noktada pilot uygulamalarla start verilen zorunlu eğitimin sekiz yıl olması noktasındaki doğru adım söz konusu sürenin kesintisiz olarak öngörülmesi yanlışlığına kurban edilmişti.

Değerlendirmeye buradan başlamamızın gerekçesini açık bir şekilde ifade etmekte fayda var: Bu Teklif'in ana gövdesini oluşturan yasal düzenlemeler ve bu düzenlemeler aracılığıyla milletimizin, özellikle de çocuklarımızın mecbur ve mahkûm edildiği eğitim sisteminin ve ilköğretimin şekli süreçlerinin 28 Şubat postmodern darbesinin ürünü olduğunu hatırlatmak içindir.

Bu çerçevede, eğitim gibi doğrudan insana, birey olarak özgür ve özne olması gereken insana dönük bir alana ilişkin kanunlardan ve yönetsel düzenlemelerden askerin hâkim olduğu ara rejim dönemlerinin tasarılarını ayıklamayı istiyor muyuz istemiyor muyuz?

Evet, bu soruya yetkili ve sorumlu konumundaki her kişi ve kurumun cevap vermesi gerektiğine inanıyoruz. Bu konuda milletimizin kararı nettir. Milletimiz, kendisine ve iradesine dayatılan her şeyden arınmak istiyor. Bilimin, bilim insanlarının ve akademik dünyanın kanaati de açık. Eğitim sistemi ve eğitim süreçleri güvenlik eksenli bir bakış açısıyla değil, pedagojik bir form üzerinden ve eğitimin kendine has veri tabanları üzerinden şekillendirilmelidir.

Temel eğitim gibi insana dair tanımlanmış ve evrensel düzeyde ortak alan hâline gelmiş becerilere odaklanmış bir eğitim süreci, ülkenin siyasi, askeri ve ekonomik, yerel verileri veya vehimleri üzerinden sistemize edilemez ve sürece dönüştürülemez.

Eğitimciler Birliği Sendikası olarak biz, milletimizin kararını ve bilimin bu konuyu ilişkin kanaatlerini hem paylaşıyor hem de destekliyoruz.

Eğitime, özellikle de temel eğitime ilişkin sistem ve süreç tercihlerini ara rejim dönemlerinin dayatmaları ve bu dönemlerin faillerinin vehimleri üzerinden şekillendirilmesi yanlışına son vermekte geç bile kaldık. Bu ülkenin çocukları ve gençleri tam on beş yıldır, yani birçoğunun henüz hayatta olmadıkları 97 yılından bu yana kişiliklerini, kimliklerini ve geleceklerini hedef alan kesintisiz zulüm dayatmasına mahkûm edildiler.

Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Teklif, çocuklarımızın ve gençlerimizin on beş yıldır yaşamak zorunda bırakıldığı kesintisiz eğitim dayatmasına son vermek için bir fırsat sunuyor.

“Fırsat sunuyor” diyoruz, çünkü yaşanmış, yaşanmakta olan ve eğer seyirci kalınmaya devam edilirse, yaşamaya devam edecek olumsuzlukların bütününe sona erdirmek açısından önemli ve gerekli bir adım olarak gördüğümüz Teklif'in yetersiz olduğunu düşünüyoruz. Biz yetersiz olduğunu ifade ettiğimiz söz konusu Kanun Teklifi'ni eğitim sistemine ve süreçlerine ilişkin evrensel ve bilimsel nitelikteki köklü doğruları eğitim sistemimize ve süreçlerine kazandırmak, çocuklarımızın ve gençlerimizin kadim doğrularla şekillendirilmiş, özgür, esnek ve sivil bir eğitim sisteminin söz ve eylem sahibi özneleri olması adına önemsiyor ve gerekli görüyoruz. Ancak daha önce de ifade ettiğimiz gibi yeterli bulmuyoruz.

Bu çerçevede, Teklif'in yetersiz olduğuna inandığımız bölüm ve hükümleriyle ilgili önerilerimizi de maddelerle ilgili bölümlerinde ve bu konuya ilişkin olarak hazırlamakta olduğumuz bu raporda geniş bir şekilde daha sonra da sunacağız, ifade edeceğiz.

Dilerseniz, Teklif'in genel hatlarıyla neler getirdiğine, neler vaat ettiğine ve neleri sona erdirdiğine bir bakalım: Kanun Teklifi;

- 1) Okul öncesi eğitim kurumlarının isteğe bağlı olması yönüyle yasal hükümlerde herhangi bir değişiklik öngörmemektedir.
- 2) Hâlihazırda sekiz yıl olan ve kesintisiz nitelikteki zorunlu eğitim süresinin on iki yıla çıkarılmasını öngörmektedir.
- 3) İlköğretim için yaş grubunda altı-on dört; değişiklik öngörmemektedir.
- 4) Sekiz yıllık ilköğretim kurumlarının ya da ilköğretim süresinin her biri dört yıl süreli, birinci ve ikinci kademe ilköğretim okulları aracılığıyla iki ana bölüme ayrılmasını öngörmektedir.
- 5) İlköğretim kurumlarındaki öğrenim süresinde, sekiz yıllık sürede herhangi bir değişiklik öngörmemektedir. Mesleki rehberlik faaliyetinin ilköğretimin birinci kademesinin son sınıfında verilmesini öngörmektedir.
- 6) Mesleki rehberlik faaliyetinin mesleğe yönlendirme şeklinde değil de mesleklerin tanıtımları ve ikinci kademe programları ile mesleğe yönelik ortaöğretim programları arasında ilişki konusunda öğrencilerde farkındalık oluşturulması çerçevesinde yürütülmesini öngörmektedir.
- 7) İlköğretim ikinci kademede devam edilen öğretim programları ile öğretim programları arasındaki ilişkinin esnek ve değişken bir çerçevede oluşturulabilmesini öngörmektedir.
- 8) Öğretim programları arasında geçişe ilişkin esneklik, ilke ve kurallarının Bakanlar Kurulu eliyle oluşturulmasını öngörmektedir.
- 9) Öğrenim zorunluluğu ile eğitim kurumuna devam zorunluluğu arasında farklılık oluşturulması öngörülmektedir.
- 10) İlköğretim ikinci kademedен itibaren "açık ilköğretim" yöntemiyle eğitim hayatına devam edebilme seçeneği öngörmektedir.
- 11) İlköğretim ikinci kademede programlar arasında geçiş yapma imkânına ilişkin bir hüküm veya veri öngörmemektedir.
- 12) Ortaöğretim kurumları tercihinde sınav uygulamasının devam edip etmeyeceği dâhil, ortaöğretim kurumlarında öğrenci kayıtlarının hangi yöntem ya da yöntemler üzerinden gerçekleştirileceğine ilişkin bir veri içermemektedir.
- 13) Ortaöğretimde kurum türü sayısının azaltılması veya mevcut kurum türlerinin korunması yönünde bir hüküm içermemektedir.
- 14) Ortaöğretim öğrenimini zorunlu hâle getirmesine karşın, ortaöğretim kurumlarının devlet okulları açısından parasız olacağı yönünde bir hüküm içermemektedir.
- 15) İlköğretim sisteminde gerçekleştirilecek değişikliğe bağlı olarak, ilköğretim birinci kademede görev yapacak sınıf öğretmeni ihtiyacının esasını teşkil edecek sınıf sayısının azalmasına bağlı olarak oluşacak norm kadro sayısı değişiklikleri noktasında mevcut sınıf öğretmenlerinin mağduriyetini engellemeye dönük bir hüküm içermemektedir.
- 16) İlköğretim birinci ve ikinci kademede sınıf mevcutlarına ilişkin azami sınır belirlememektedir.
- 17) Kız öğrencilerin eğitim kurumuna devam etmelerine engel olacak veya mevcut kanunlara aykırı nitelikte erken evliliklere dayanak yapılacak bir hüküm öngörmemektedir.
- 18) Çıracılık yaşını on dörtten on bire indirilmesini ve çıracılık eğitimine ilköğretim birinci kademedен sonra başlanabilmesini öngörmektedir.
- 19) Ortaöğretim programlarının ve kurumlarının genel, mesleki ve teknik eğitim kurumu şeklinde üçlü yapılanmasında değişiklik öngörmemektedir.
- 20) Yükseköğretime geçiş sisteminde sınav uygulamasının devam etmesini öngörmekle birlikte, yükseköğretim yerleştirme sisteminde ortaöğretim programlarındaki notların her bireyin kendi başarısı üzerinden değerlendirilmesini ve mesleğe yönelik ortaöğretim programları mezunlarına, mezun oldukları ortaöğretim programıyla ilişkili yükseköğretim programlarını tercih etmeleri hâlinde ortaöğretim başarı puanları üzerinden ilave puan verilmesi de öngörülmektedir.

Tasarıda bizim gördüğümüz ya da göremediğimiz konular bunlar.

Temel itibarıyla, bu maddelerle özetleyebileceğimiz Kanun Teklifi hangi ihtiyaçları karşılamakta, yasal düzenlemeler ve fiili durumlar itibarıyla hangi olumsuzluklara son vermekte, hangi noktalarda belirsizlik içermekte ve hangi konularda tereddüt ve şüpheye sebep olmaktadır? Şüphesiz bunlara verilecek cevapları, cevap verecek kişi ya da kurumun siyasi düşüncesiyle, ideolojisiyle, eğitime ilgisi ya da ilişkisiyle, demokrasi ve özgürlük kavramlarına ilişkin bakış açısıyla ve nihayetinde eğitim sistemiyle birey arasında kurulacak ilişkiye yüklediği anlama ve bu ilişkide bireyi hangi konumda gördüğüyle doğrudan ilişkilidir.

Bu nedenle, sorulara soyut bir düzlem yerine fiili durumlar üzerinden, daha doğrusu 28 Şubat postmodern darbesinin ürettiği hilkat garibesi eğitim sistemi ve eğitim formu kapsamında yaşananlar, mahrumiyet ve mağduriyetler, kesintisiz zorunlu eğitim nedeniyle ülke ve insan kaynakları açısından geri kaldığımız alanlar, altı-on beş yaş grubunun aynı eğitim ortamını paylaşması yüzünden yaşanan olumsuzlar ve yaşanamayan çocukluklara dair somut veriler üzerinden cevap vermek ve cevap vermeye çalışmak daha uygun olacaktır.

Kesintisiz eğitimin ürettiği sorunlar, yaşattığı mağduriyetler:

28 Şubat vesayet ikliminin puslu havasıyla birlikte 97 yılında hayata geçirilen ve on beş yıldır kesintisiz olarak devam ettirilen kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasının şüphesiz asıl mağdurları henüz yaşadığı mağduriyeti anlamlandırabilecek durumda olmayan altı-on beş yaş grubundaki çocuklarımızdır.

Zorunlu eğitim sürecinin sekiz yıl olarak belirlenmesi ve bu sürecin altı-on dört yaş dönemini kapsamaması, toplumun hemen bütünü tarafından kabul edildiği gibi eğitim biliminin ve bu alanda çalışan bilim insanlarının da ortak görüşüdür. Diğer bir ifadeyle, zorunlu eğitimin sekiz yıl olarak öngörülmesine hemen hemen hiç kimse itiraz etmemiştir.

Eğitim sisteminin sekiz yıllık zorunlu eğitim öngörmesi konusundaki doğru tavır, bu sürecin tek bir öğretim programı üzerinden tek bir eğitim kurumu türüyle ve kesintisiz olması nedeniyle fayda üretmek yerine, aksine hem bireylere hem de ülkenin eğitime ilgili verilerine ve hedeflerine dönük zararlara kapı aralamıştır.

Kesintisiz sekiz yıllık uygulamasıyla birlikte, altı-on dört yaş grubu çocuklar için bilimsel açıdan uygun olmadığı ve birçok riske kapı araladığı hâlde aynı ilköğretim kurumunda hatta farklı zamanlarda aynı sınıflarda eğitim görmesinin oluşturduğu, oluşturacağı risklere, tehlikelere kapı aralanmıştır.

Aslında, zorunlu eğitimin kesintisiz sekiz yıl olarak uygulanması dayatmasını yapanlar da, bu dayatmayı büyük bir özveriyle yasal hükme dönüştürenler de bu risklerden ve tehlikelerden en az kesintisiz uygulamasına karşı çıkanlar kadar bilgi sahibiydi. Ancak zihinlerindeki vesayet kurgusunun gerçekleşmemesi tehlikesinden bu ülkenin çocuklarını ve gençlerini risklerle ve tehlikelerle karşı karşıya bırakmayı tercih ettiler.

Esasen kesintisiz eğitim uygulamasının mağduriyetlerini ve olumsuzluklarını çocuklar ve gençler, aileler, eğitim sistemi, eğitimciler, devlet, mesleki ve teknik eğitim, kamu maliyesi ve sosyal hayat gibi konu başlıkları üzerinden sıralamak gerekir. Ancak böylesi bir sınıflama üzerinde yapılacak bir sunum uzun bir zaman dilimini bu konuya ayırmayı gerektirir. Bu nedenle, içerikleriyle ilgili fazla ayrıntıya girmeden kesintisiz eğitim uygulamasının ürettiği mağduriyetleri ve hâlâ devam eden olumsuzluklarını genel itibarıyla ifade edecek maddeler hâlinde sıralamak daha uygun olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Başkan, tam on dakika süreniz kaldı. Bu süre içerisinde önerilerinizin de kayda geçmesi, Meclis kayıtlarında bulunmasını önemseydiğimiz için önerilerinize de zaman ayıracak şekilde bir zaman planlaması yaparsanız seviniriz.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Tamam Başkanım.

Önce, şu zararlarını bir ele alalım, ondan sonra da önerileri sıralayalım:

Bu çerçevede, kesintisiz eğitim uygulamasıyla;

Oyun çağına yakın olan çocukla eğlence çağına yakın çocukların aynı ortamda ve benzer eğitim içerikleriyle eğitimin verilmesi nedeniyle eğitimde verimliliğin düşürülmesine neden olmuştur.

Beceri geliştirme ve bilgiyi işleme gibi iki ayrı dönemde bulunan yaş gruplarının aynı çatı altında eğitim alması nedeniyle, çocukların beceri ve bilgi arasındaki ayrımı hissetmelerine engel olunmuştur.

Çocukların gelişim sürecini dikkate almayan eğitim verilmesine sebep olunmuştur.

Kesintisiz eğitim sistemiyle çocukların seçebilme özgürlükleri elinden alınmıştır.

Pedagoji biliminin verileriyle örtüşmeyen, eğitim sisteminde hizmet sunmak zorunda bırakılan bir eğitimci kitlesi oluşturulmuştur.

İlköğretim sürecinin tek programlı olması nedeniyle ülkenin bilim, sanat, spor adamına ilişkin insan kaynakları verileri stabil hâle gelmiştir.

Üstün yetenekli ve üstün zekâlı çocukların farklı eğitim kurumlarına ve öğretim programlarına yönlendirilmesine engel olunmuştur.

Temel eğitim ile ortaöğretim arasında kurulması gereken bağ göz ardı edilmiştir.

Çocukların ve ailelerin geleceklerine ilişkin tercihleri on dört yaşından sonrasına bırakmasına neden olunmuştur.

Çocukluk ve ergenlik döneminde özgür tercihleriyle hayata yön verme hakkının olmadığına inanan bir vatandaş kitlesi oluşturulmuştur.

Gelişim evresi bakımından birbirinden farklı konumda olan çocukların aynı ortamda bulunmasından kaynaklanan uyumsuzluklara kapı aralanmıştır.

Küçük yaş gruplarına yönelik okul içi şiddet ve taciz olaylarının sayısı artmıştır.

İlköğretim kurumları, başta madde bağımlılığı olmak üzere kötü alışkanlıkların öğrenildiği sosyal mekânlar hâline dönüşmüştür.

Farklı eğitim programlarına tabi olan öğrencilerin bir arada bulunması programda yer verilen hedeflerin yaşantıya dönüşmesine engel olmuştur.

İlköğretim kurumlarının yönetiminde öğrencilerin farklı yaş grubu aralığında olmasından kaynaklanan yetersizliklere kapı aralanmıştır.

Mesleki ve teknik eğitime ilişkin tercihlerin yapılmasına engel olan ve fırsatlarla daha geç tanıştığı için vasıfsız işçi sınıfı makûs talih hâline dönüştürülen bir gençliğe kapı aralanmıştır.

Eğitim hayatının en önemli evresi sayılabilecek altı-on dört yaş grubunda geleceğiyle ilgili plan yapma isteği olmayan bir gençlik oluşturulmuştur.

Eğitim, kendini gerçekleştirme ve kendi olabilme zemini olmaktan çıkarılmıştır.

Çocukların hedef değiştirme veya hedeflerini geliştirme yeteneğinin gelişmesine engel olunmuştur.

Nüfusu az ve yerleşimin dağınık olduğu yörelerde çocukların küçük yaşlarda kendi yaşam alanlarından kopmasına neden olan taşınabilir eğitim uygulaması eğitim sisteminin zorunlu parçası hâline gelmiştir. Kamu maliyesi kaynaklarının taşınabilir eğitim giderlerine aktarılmasına neden olunmuştur.

Küçük yerleşim alanlarındaki eğitim kurumlarının kapatılmasına neden olmak suretiyle, öğrenciler dışında yerleşim alanındaki diğer vatandaşlara da informal eğitim fırsatı sağlayacak öğretmenlerin bu alanlarda hizmet sunmasına engel olunmuştur.

On dört yaşına kadar aynı öğretim programına tabi olan çocuklardan bu yaştan sonra hayatlarının kalan bölümleriyle ilgili karar vermesi beklenmiştir.

Sayın Başkan, burada sunumuma bazı bölümlerde ara verip, tekliflerimizle ilgili bölüme geçiyorum.

Kanun Teklifine İlişkin Önerilerimiz

Okul öncesi eğitim zorunlu olmamalı ancak teşvik edilmeli. Başlangıçta belirttiğimiz gibi Kanun Teklifi 4+4+4 şeklinde on iki yıllık zorunlu fakat kesintili bir eğitim süreci öngörmektedir.

Biz okul süreci eğitiminin isteğe bağlılığı noktasındaki mevcut yasal durumun korunmasından tarafız. Ancak isteğe bağlı olmakla birlikte okul öncesi eğitimin aileler için özendirilmesi noktasında adımlar atılması gerektiğine inanıyoruz.

Yasa, okul öncesi eğitim noktasında bir zorunluluk öngörmesin ama yönetsel uygulamalar aracılığıyla ebeveynler çocuklarının okul öncesi eğitim alması konusunda teşvik edilsin.

Okul öncesi eğitimin resmî ya da özel eğitim kurumlarında bugün olduğu gibi verilmesine devam edilsin ama farklı tür ve nitelikte olan ve okul öncesi çağıdaki çocuklara yönelik beceri geliştirme programlarının uygulandığı kreş ve gündüz bakımevlerinde geçirilen dönemleri de okul öncesi eğitim olarak kabul eden bir esnek kurgunun oluşturulması gerekir.

Evet, ilköğretimin kesintili olması ve iki kademeli hâle getirilmesi doğru bir adımdır. Kanun Teklifi'nin en kayda değer ve bu noktada kamuoyu gündemine oturmasına neden olan hükümleri hiç şüphesiz zorunluluğunda ve sekiz yıllık süresinde bir değişiklik yapmaksızın ilköğretim sürecini, diğer bir ifadeyle ilköğretim kurumlarına, ilköğretim birinci kademe ve ilköğretim ikinci kademe olarak öngören ve kesintili bir süreç olarak düzenleyen hükümlerdir. Birbirine paralellik arz eden hükümler aracılığıyla 222 ve 1739 sayılı kanunlarda bu doğrultuda değişiklik öngören hükümler, her ikisi de dörder yıllık öğretim programlarının uygulanacağı birinci ve ikinci kademeden oluşan bir ilköğretim süreci öngörüyor. Bu sayede zorunlu eğitimin ilköğretim evresi, özellikle ikinci kademesi farklı öğretim programlarının uygulanacağı bir bireylere ebeveynleri aracılığıyla seçme özgürlüğü verilecek bir süreç olarak öngörülmüyor.

İkinci kademenin programları arasında geçiş yapılmasına imkân da içerecek şekilde, öğretim alanlarının bütününe yönelik oldukça fazla sayıda seçeneği barındırmak ve bir üst öğrenim sürecinde yer alan programların tercih edilmesine zemin hazırlayacak şekilde kurgulanması gerekmektedir. Kanun teklifinden bu süreçlerin ve buna yönelik düzenlemelerin yönetsel işlemlerle

gerçekleştirileceği anlaşılmalı birlikte bu alanın iktidardaki siyasi partinin keyfi tespitlerine mahkûm edilmemesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

İkinci kademe bakımından üzerinde durulması gereken bir diğer nokta, hiç şüphesiz ikinci kademede uygulanacak öğretim programlarının temel yaklaşımı ya da temel ilkeleridir. Esasen bu nokta ilköğretim birinci kademe için de geçerlidir.

Eğitim-Bir-Sen olarak biz eğitim sisteminin kademeler ve programlar arasındaki geçiş esnekliği ile paralellik arz edecek şekilde öğretim programlarında herhangi bir siyasi ideolojinin, dolayısıyla var olduğu kabul edilen resmî ideolojinin hedef değerleri üzerine inşa edilmemesi, bütünüyle bireyin kendini gerçekleştirmesine ve kendi olabilmesine yönelik hedefler üzerinden inşa edilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bu noktada, eğitim sisteminin dayatmacılıktan uzak, bireylerin özgür ve kendi seçimlerini yapabilmesine imkân ve fırsat sağlayacak hedeflerle donatılmış, gerektiğinde hedef, yöntem ve program değişikliğine gitmek kabiliyetine sahip, insan tasavvurunu özgür insan ve insanoğlunu kavramaları üzerinden şekillendiren, insanın ve taleplerinin merkeze alındığı bir felsefeye sahip olması uygun olacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ortaöğretim için yasal zorunluluk değil teşvik esaslı zorunluluk algısı üretilmelidir. Kanun teklifi ortaöğretili kesin olarak dört yıllık bir süreç olarak öngörmekte ve bu sürecin bütün bireyler için zorunlu nitelikte olduğunu hüküm altına almaktadır. Teklifte yer alan geçici maddeyle bu zorunluluğun hangi tarihten itibaren hüküm ifade edeceği Bakanlar Kurulunun takdirine bırakılmaktadır.

Ortaöğretimin mevcut durum itibarıyla iki yönlü bir hedef alanı olduğu açıktır, bu hedefleri mesleki ve teknik eğitim veren kurumlar aracılığıyla ihtiyaç duyulan alanlara ara eleman yetiştirmek ve bütün ortaöğretim kurumları aracılığıyla yükseköğretime aday öğrenci yetiştirmek şeklinde ifade edebiliriz.

Ortaöğretim evresiyle ilgili olarak üzerinde önemle durulması gereken noktalardan biri ortaöğretim sisteminin dört yıl olmasının bireyin ortaöğretim evresinde dört yıl bulunmasına neden olacak şekilde uygulanmamasıdır. Daha açık bir ifadeyle, ortaöğretim öğrencilerinin dört yıllık süreçte almaları ve başarılı olmaları gereken dersleri daha kısa bir süre içinde alma imkânına sahip kılınmaları da son derece önemlidir.

BAŞKAN – Sayın Başkan, süreniz doldu, bir iki dakika içerisinde toplarsanız seviniriz.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Hemen Sayın Başkanım.

Bu bakımdan diyorum ki son olarak, teklifler, sonuç olarak da tekliflerimizi net bir şekilde ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yalnız, süremizi...

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Bitiriyorum.

Eğitim sisteminin yüksek öğretim evresi okul öncesi eğitimle birlikte 1+4+4+4 şeklinde toplam on üç yıllık bir süre olarak düzenlenmeli ve bu sürenin herhangi bir bölümü kesintisiz eğitim dayatması içermemelidir.

Okul öncesi eğitim zorunlu hâle getirilmemeli ancak teşvik uygulamalarıyla ebeveynlerine çocuklarının okul öncesi eğitim almaları noktasında zorunluluk algısı üretilmelidir. Okul öncesi eğitim süreci, zorunlu öğrenim evresine hazırlık yapılacak şekilde dizayn edilmelidir.

İlköğretim süreci zorunlu nitelikte olmalı ve sekiz yıl olarak tasarlanmalı ancak ilköğretim birinci kademesi “beceri geliştirme”, ikinci kademesi “bilgiye erişim” alanı olarak tasarlanmalı ve mutlak surette kesintili olarak uygulanmalıdır.

İlköğretim ikinci kademe kapsamında yer alacak programlar, bireylerin geleceğe dönük hedefleriyle ilişkilendirilmeli ve programlar arasında geçiş esnekliği öngörülmalıdır.

İkinci kademe kapsamındaki öğretim programlarında, din eğitimi ve öğretimine ilişkin sınırlamaya son verecek öğretim programlarına, özellikle de imam hatip liseleriyle ilişkilendirilecek öğretim programlarına mutlaka yer verilmelidir.

İkinci kademe öğretim programları ile öğretim programları arasındaki ilişkilendirme bireyler açısından tercihle mutlak bağımlık sonucu üretmemelidir. İlköğretim ikinci kademe ve ortaöğretim sürecinde okula devam zorunluluğu değil, eğitim süreçlerine katılım imkânı esas alınmalıdır.

Açık öğretim yönteminin kullanılacağı öğretim programlarında eğitim süreçlerinin hangi yöntemlerle işletileceği konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir.

Ortaöğretim programları arasında geçiş esnekliği azami düzeyde sağlanmalıdır.

Sonuç olarak,

1) Okul öncesi eğitim bir yıl, isteğe bağlı olmalı.

2) Temel eğitim kesintili olmak kaydıyla zorunlu nitelikte sekiz yıl,

a) Temel eğitim birinci kademe dört yıl, birey becerilerinin geliştirilmesi odaklı ve zorunlu.

b) Temel eğitim ikinci kademe dört yıl, bilgiye erişim ve işlenmiş bilgiyi kullanma odaklı ve zorunlu.

3) Ortaöğretim dört yıl, isteğe bağlı bir şekilde eğitim sisteminin yükseköğretim öncesi evrelerinin tasarlanması ve hüküm altına alınması uygun olacaktır.

Bu noktada 18'inci Millî Eğitim Şûrasında mevcut eğitimin 1+4+4+4 şeklinde kademelendirilmesi ve kesintili hâle getirilmesi kararı alınmıştır. Bu bağlamda getirilen düzenlemenin Şûra kararına uygun olduğu ve uygulama imkânı getirdiği açıktır. İlköğretimin kesintili hâle getirilmesi ve eğitim binalarının ayrıştırılması pedagojik bakımdan da yerinde bir girişim olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Başkan, süreniz tamamlandı. Bir sonuç cümlesi ancak alabilirim sizden. Sadece bir sonuç cümlesi...

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Şimdi, biraz önce öğretmen ihtiyacıyla ilgili ve norm fazlasıyla ilgili arkadaşlarımızdan da bazı cümleler söylendi.

BAŞKAN – Yalnız burada biz polemige cevap noktasında değiliz, sadece bütün bu anlattıklarınızdan sonra bir sonuç cümlesi istiyoruz. Sendikaların arasındaki polemik hiçbir zaman bitmez, biz onun tarafı da olmayız.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Sendikalar arasında değil Başkanım.....

BAŞKAN – Hayır, hayır olması da normaldir, polemigin olması yanlış bir şey değildir, değil mi?

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Ben şunu merak ediyorum, bu sistem böyle uygulandığında 50 bin sınıf öğretmeni norm fazlası olacak mı .....

BAŞKAN – O zaman bir kısaca cevap verin, hemen...

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Hemen kurula cevap...

BAŞKAN – Son bir cümlede cevap verin ve bitirin.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Onu başka bir merci de yaparsınız.

Bilgi açısından soruyorum.

BAŞKAN – Çiğdem Hanım, lütfen.

Devam edin, hemen bir cümleyle cevap verin, bitirin.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Bir cümleyle Başkanım, şu anda öğretmen açığının OECD ülkelerinde karşılaştırıldığında, OECD ülkeleriyle baz alındığında Türkiye'deki öğretmen açığının 229 bin olduğunu arkadaşlarımız dile getirdiler, bunun 157 bin tanesinin sınıf öğretmeni olduğu söylendi. Dolayısıyla, 50 bin kişilik bir açığın ya da 50 bin kişilik bir fazlalığın bu noktada üçte 1 oranında, yani çok küçük bir açık olduğu da ortada. Kaldı ki, köylerimizde...

BAŞKAN - Ahmet Bey, norm.....

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Kaldı ki, köylerde, bu yapılacak sistemle beraber ilköğretimin birinci kademesinin köylerde açılmasıyla beraber yeni öğretmene, yeni istihdam alanlarına ihtiyaç şüphesiz olacaktır. Bu noktada Bakanlığın ben gerekli tedbirleri alacağı kanaatindeyim.

BAŞKAN – Öğretmenleri köylere mi göndereceksin?

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL SEKRETERİ AHMET ÖZER – Şûrayla ilgili de...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz...

Bizim burada Komisyonun temel amacı daha sonra yürütme organı tarafından yapılacak planlama ve düzenlemelerle ilgili bir tartışma açmak değil. Biz burada dört tane çok değerli eğitim sendikamızın görüşlerini, yaklaşık otuz iki, otuz üç dakika mertebesinde dinledik; iki sendikamız otuz beş, otuz altı dakika konuştu, bir sendikamız otuz dakikada bitirdi, bir sendikamız da yirmi beş dakika bitirdi. Biz kendilerine çok çok teşekkür ediyoruz. Görüşlerinizin mümkün olan en geniş konsensüsle kanun teklifi metni yeniden yazılırken dikkate alınacağını bilmenizi istiyoruz. Katıldığınız için çok çok teşekkür ediyorum.

Toplantıyı 14.00'te başlamak üzere kapatıyorum.

Kapanma Saati:12.40

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.06

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilli arkadaşlarım, komisyon üyesi arkadaşlarımız, değerli dekanlarımız, değerli bürokrat arkadaşlarımız, basın mensubu arkadaşlarımız; İkinci Oturumumuza başlıyoruz.

Bu bölümde ilk olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanımız Sayın Yaşar Özden. İlk önce Hocamızı dinleyeceğiz. Hocam yirmi dakikalık bir süre planladık, sizden sonra da program devam edeceği için, arzu ederseniz yirmi dakikanın tamamını siz kullanın, arzu ederseniz on beş dakikalık bir sunum yapın, bir beş dakika arkadaşlarımızın kafasında oluşan sorular olursa veya size yöneltmek istedikleri bir soru olursa ona cevap verin ama yirmi dakikada bitirmeyi arzu ediyoruz çünkü akşama kadar tüm programı ona göre planladık.

Söz sizin, altı geçiyor, yirmi altı geçte bitirmiş olacağız.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN - Ben aslında bizi buraya çağırıp söz verdiğiniz için, fikrimizi aldığınız için şahsınızda Medise teşekkür ediyorum.

Süreyi sizin ikinci öneriniz şeklinde kullanmak istiyorum, yani bir on beş dakikalık... Çünkü bu konu aslında on beş dakikada konuşabileceğimiz, tartışabileceğimizden daha uzun bir şey, sadece başlıklar hâlinde söyleyeceğim şeyler olacak. Onun üstünde kalan o beş dakikada da aslında soru olursa cevaplamak isterim, olmazsa gene devam edebiliriz. Bunu, bu şekilde yapmak istememin bir nedeni var, ben öğrenmenin bir anlam verme olduğuna inanıyorum, bu anlam vermenin de sosyal çevre içinde gerçekleştiğini düşünüyorum. Aslında ortak anlamlar oluşturuyoruz, eğer ortak bir anlam oluşturamazsak genelde farklı şeyler söylüyor oluru. Mesela biz kendi aramızda da dekanlar olarak konuşurken bu on iki yıla çıkması sözünü ben duyduğumda çok heyecanlandım. Yani temel eğitimin on iki yıl olması her bakımdan yapmamız gereken bir iş olarak karşımızda duruyor fakat daha sonra teklifi görüp okuyunca içinde birtakım şeylerin aynı şekilde, yani benim anladığım şekilde olmadığını gördüm.

Burada söyleyeceğim şeyler, aslında bizim Fakülte olarak ortak oluşturduğumuz metin üzerinde konuşacağım, hep birlikte bir metin üzerinde çalıştık ve bu teklifle ilgili olarak iletmek istediklerini bana bildirdiler, ben de şimdi sizlere ileteceğim. Zaten bir kopyasını da bildirmiştim, aslında son bir şekil var onu da istersen çıkarken bırakayım çünkü yanımda gelirken Boğaziçi Üniversitesi de benimle iletişim kurmuştu, onların da gönderdiği bir doküman var. Daha sonra bu sivil toplum kuruluşlarından Eğitim Reformu Girişiminin de yazdıkları var.

Aslında bu çok önemli bir yasa. Benim tek görebildiğim, biz gene bundan da Türk gibi başlamışız. Yani hızlı başlıyoruz fakat sıkıntımız hızlı bitmiyor veyahut da her yeni yaptığımız reform başka sorunları da birlikte getiriyor ve sürekli sorun çözmek zorunda kalıyoruz. Hâlbuki bizim enerjimizi konsantre edip bunları, bu şekilde sorun hâline getirmememiz gerekiyor.

Şimdi, bütünlük olarak, dediğim gibi, bu on iki yıla eğer, temel eğitim on iki, ona kimsenin itiraz edebileceğini falan düşünmüyorum fakat kanun teklifinin işte madde 8 (3) numaralı bendi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir diyerek işte bu 4+4' ten başlıyor.

Şimdi, ilk dört kısmı, bir kere bundan önce Millî Eğitim Bakanlığının yaptığı, okul öncesi çalışmalarından hiç bahsetmeden birdenbire ilk dörde geliyoruz biz. Hâlbuki okul öncesi bizim daha aşağıya inmemiz, yani altıdan beşe inmemiz gereken bir kısmı, o kısmı atlayıp ilk dörtle başlayınca hemen bu on yaştaki çocukların eğer bu kademede de... Yani bu kademelendirme kavramı da hep dediğim gibi, farklı anlamlar yüklediğimiz için, farklı şeyler anlıyoruz. Bu dörtten sonra, bir ayrışma olacaksa o çocuk henüz daha somut düşünce çağında, soyutu bilmiyor. Şimdi, bu yönlendirme eğer çocuğun kendisine sorulacak yapılacak bir işleme çocuk henüz soyut düşünemediği için meslekle ilgili olarak kendisinin bir tercihi olmayacaktır veyahut da bu tercihi zaman içinde değişecektir. Ki bu tercihlerin değiştiğini de biz mesela büyük üniversitelerden, şimdi Sabancı da uyguluyor, onun benzeri TED açıldı, TED de aynı şeyi söylüyor. İlk iki yıl üniversitede herkes ortak dersler alıyor, iki yıldan sonra meslek seçimi başlıyor. Şimdi, üniversite öğrencilerinde olmadığını görüp üniversite seviyesinde bu imkânı verirken biz dönüyoruz, ilk dört yıl içinde çocuklara diyoruz ki: Siz, işte bir kısmınız mesleğe gidin, bir kısmınız normal eğitimde kalın gibi bir tercihe ben şahsen bir eğitmen olarak kendimin yetkili olduğunu görmüyorum. O çağda bir çocuğu yönlendirme açısından baktığımızda. Onun nedeni de yaş olarak henüz uygun olmadığını düşünülüyor, daha henüz soyut düşünemediğinden.

Şimdi, bu 4+4 şeklinde eğer organize edilecek olursa orası bir başka sıkıntı doğacak. Bir tercihlendirme yaptırdığımızda onun üstünde demek ki farklı farklı okul türleri oluşacak veyahut da farklı yapılandırmalar olacak. Bu tarafa doğru da bizim bir yolla bu

çocukların onlara göre hazırlanması gerekecek ki en büyük sıkıntılardan bir tanesi biz bu hazırlanmalarını tek bir şey biliyoruz, çoktan seçmeli sorularla yapıyoruz. Bir SBS benzeri bir sınavın ileride merkezî olarak önümüze gelmesi tehlikesi de var.

--- İkinci dört için değil mi?

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Evet. Ki bu onun üstünde üçüncü dörde giderken de devam edecektir. Bu o zaman işlevi tamamlayacağız herhâlde beşikten mezara çoktan seçmeli olarak yaşamaya devam edeceğiz.

Bir başka şey de bu madde 45'te yapılan bir değişim var, yükseköğretime geçişle ilgili olarak. Orada, yani ortaöğretim başarı puanlarıyla ilgili olarak söylenen şeyler var. Şimdi, eğer biz bunu bu şekilde getirecek olursak, yani teklifte belirtildiği şekilde getirecek olursak sorun bizim bu iyi okullardan hemen iyi öğrencilerimizin yatay geçişe başlayacaklarıdır ve bizim okullarımızdaki kalite ister istemez düşmeye başlayacaktır çünkü daha önce bu okul etkisi öğrencinin puanlarına yükseköğretime geçişte yansıtılıyordu, bu haliyle gelecek olursa bu ortalıktan kalkacak, kalktığı zaman da...

Söyle, çocukların aldıkları puanlar, başarıları, kendi elde ettikleri başarı okulla ilişkilendirilerek çocukların notlarına veyahut da bu yerleşmelerine yansıtılıyordu. Mesela fen lisesinde ortalama olarak 7 tutturana bir öğrenciyle x lisesinde bu notun şeye yansıtılması aynı şekilde olmuyordu, orada bir normalizasyon işlemi vardı. Şimdi o kaldırılıp direkt bu başarıya dönecek olursa fen lisesinde okuyup 7'yle mezun olmaksızın işte x lisesine gidip orada direkt 10'la mezun olmak gibi bir şey olacak. Bu oradaki öğrencinin kalkıp diğer liselere geçmesine neden olacaktır. Hem bu fen liselerinin veyahut da onun benzeri iyi eğitim verdiğimiz okulların kalitesinde, yani öğrenci olmasında bir problem yaratacağıdır hem de bu öğrenciler gittikleri yerde aynı şeyi alamayacakları için genelde bir başarıyla ilgili olarak sorun olacaktır.

Şimdi, esas bir başka şey de bu "temel eğitim" dediğim şey, bu sınavlarla ilgili söyleyeceğim gene, aslında bu sınav sistemi benim çok hoşlandığım, teşvik ettiğim, önerdiğimi, özendiğim bir şey değil fakat sayı çok ve imkânları az sunuyorsanız başka kurtuluş da olmayan bir sistem fakat bunun alternatifi olan sınav türleri var. Mesela "PISA" dediğimiz sınavlar, bu sene de nisan ayında gene gireceğiz on dört, on beş yaşındaki çocuklar. "TIMSS" dediğimiz başka sınav türü daha var, o da aynı, benzeri şeyleri ölçüyorlar. Burada neyi ölçüyorlar? Matematik, işte fen, okuma becerileri. PISA'da bu geçen seneden başlayarak "ICT" dediğimiz bilişim teknolojileri de bunun içine eklenmiş durumda. Bilişim teknolojileri de sorulacak ve hatta makine üzerinde, yani bilgisayar üzerinde uygulama şeklinde sınavlar yapılacak. Bunlar temel beceriler. Bu temel becerilerin toplumdaki bütün çocuklara, hiçbir ayırım yapmadan dil, din, ırk, ne aklımıza geliyorsa, olmadan hepsine eşit şekilde sunulması devletin bir görevi olması gerekir. Bunun dört içinde yapıldığı bir sistem yok. Genelde eğer şeylere bakacak olursak bu temel eğitimde harcanan süreler, yani OECD raporlarında filan da var, on altıya kadar bu sistemin içinde tutuyorlar ve temel eğitim sürdürülüyor. Bu aynı binanın içinde tutuyorlar anlamında söylemiyorum. Bizim 97'deki yapılanma sonrasında biz bunu aynı binanın içinde birlikte bütün grupları tutarak yapmaya çalıştık fakat önemli olan o sekiz yılın daha uzatılması gerektiği fikri. O temel eğitim süreci içinde çocukların birlikte bu eğitimi almaları gerekir diye düşünüyoruz.

Son olarak da bu işin hazırlanmasıyla ilgili olarak bir-iki şey söyleyeyim. Biz genelde bu kadar önemli şeyleri, evet o "Türk gibi başla"dan yola çıkarak, çok çabuk ve hızlı karar verip başlıyoruz. Bu tür bir yasa tasarısı bütün geleceğimizi ilgilendirdiği için aslında konunun bütün taraflarıyla birlikte biraz daha detayda düşünülerek, çalışılarak yapılacak olsaydı bence daha az problemle karşılaşırdık hem de insanların hepsinin içine sineceği için... Ben mesela bazı şeylerde de haksız eleştiriler olduğunu görebiliyorum.

Şeyi de söyleyeyim: Hükümet aslında bu 97'de yapılan işin bugün bu kadar... Mesela biz ortaöğretimde falan bayağı iyi okullaşma oranlarına filan geldik. Bunlar aslında bu 2002'den sonraki Hükümetin başarısı.

--- Süreklilik.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Kesinlikle.

Mesela başarılı yaptıkları bir şey de okul öncesiydi. Bunlar mesela o ara biz başka şeyleri konuşmaya başladığımız için akademik olarak da şeyden çıkıyoruz başka şeyler konuşmaya başlıyoruz.

Bu çok faydalı bir iş mesela, on iki yıllık temel eğitim çok faydalı bir iş, her türlü destekleriz ama bu tür bölük pörçük olmaması koşuluyla.

Dolayısıyla, benim şahsi bir ricam olabilir herhâlde biraz daha bütün boyutlara bakarak gözden geçirilmesinde fayda olduğunu düşünüyorum. Bu şekliyle çıkacak olursa ne yazık ki ileride gene dönüp aynı şeyleri temizlemek zorunda kalacağız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yaklaşık bir yedi, sekiz dakikamız var. Arkadaşlarımızın sormak istedikleri sorular varsa, sizin gibi değerli bir eğitimciyle..

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) - Ben bir şey sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) - Önce katıldığınız için çok teşekkür ediyorum. Ben Çiğdem Münevver Ökten Mersin Milletvekiliyim, eğitimci kökenliyim.

Şimdi, sabahki sendika temsilcileriyle yaptığımız görüşme neticesinde bir sürü verilerimiz birikti tabii ama siz benim için şu açıdan çok önemlisiniz: Çünkü Eğitim Fakültesi Dekanı olma sıfatıyla şimdiye kadar PISA'dan bahseden ilk kişisiniz. Yani burada benim için parametre, yasanın tümüne baktığım zaman, öğrenci odaklı olması. Benim için buradaki öğrencilerin eğitim düzeyini biz nasıl yükseltebiliriz, hangi noktaya getirebiliriz, bütün derdimiz o. Zaten bütün çalışmamızı da bu yüzden yapıyoruz.

Şimdi, baktığımız zaman Uluslararası Öğrenci Başarı Değerlendirme Programında, PISA'da son sıralardayız. Şunu sormak istiyorum: Eğitim fakültelerinden öğretmen yetiştiren bir okulun dekanı olarak, biz nerede hata yapıyoruz da son sıralardayız? Öğretmenlerimizin kalifiyeliği olma noktasında Fakültenizi... Tabii bu konunun aslında dışındaymış gibi görünüyor ama aslında içinde olan bir şey, öğretmenlerin kalifiyeliği öğrencilerin almış olduğu sonuçlarla doğru orantılı, bu noktada, bu yasa teklifine katkıda bulunacak öğretmenlerle ilgili de öğrencilerin başarısını yükseltebilecek nitelikte ne gibi katkıların olabileceğini, onu sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN - Ben çok teşekkür ediyorum.

Aslında çok değerli bir soru bu. Şeyi söyleyeyim: Aslında biz şöyle problem yapıyoruz, yani bu eğitimle ilgili işlerde genelde körün filini tanımlaması gibi yaklaşımlarda bulunuyoruz. İşte bir kısmımız hortumu yakalıyor “A, yumuşak bir şey.” diyor. Bir kısmımız bacağı yakalıyor “Yok, yok bu sertmiş.” filan diyor. Mesela bu öğretmen yetiştirme veyahut da eğitim işi tek bir eğitim fakültesinin sorumlu olduğu bir iş değil.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Ama vaktiniz de kaldı, hazır vaktimiz de varken...

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN - Yok söyleyeceğim, başlayacağım, şöyle başlayacağım: Şimdi, biz bunun yükseköğretim boyutuyuz. Yani Millî Eğitim Bakanlığı bizim öğrencimizin, mezunumuzun işvereni. Aslında bütün müfredat onlar tarafından belirleniyor ve o müfredat bizim yetiştirdiğimiz öğretmen tarafından uygulanıyor. Birden fazla boyut var.

Şimdi, genelde yaptığımız şeylerden bir tanesi, mesela Millî Eğitim Bakanlığı kalkıyor kendi kendine... Bunu herhangi birisine eleştiri anlamında söylemiyorum, bu yaygın genel bizim toplum olarak problem çözmemiz bu şekilde şekilleniyor. Hâlbuki onun, orada yaptığı değişim üst tarafı etkiliyor. Yani öğretmenle, öğretmen yetiştiren kurumlarla birlikte eğer bu müfredat değişiklikleri yapılmayacak olursa bu tarafta biz başka bir şey yetiştiriyoruz, sonra bunlar gidip orada olan şeyi uygulamaya çalışıyorlar. Yani yükseköğretim-Millî Eğitim birlikte çalışması gereken bir iş.

Şimdi, bu şeyde aynı şekilde, bu yasa bütün eğitim sistemimizi etkiliyor, bunu da gene bütün taraflarca, birlikte yapmaları gereken bir iş olarak görüyorum. Öğretmen eğitimiyle ilgili olarak aslında çok detayda oturup düşünmeliyiz. Biz sadece mesela pedagojik formasyonu öne çıkarıyoruz. Hâlbuki şeyi söyleyeyim, ben bundan önceki 2006, 2009'da yapılan PISA sınavlarında “ICT” boyutunda perişan olacağımızı, ortalamanın altında kalacağımızı yazmıştım. İşte 2011'de sonuçlar açıklandı, evet, ortalamanın çok altındayız. Şimdi 2012'de daha da kötü olacak. Onun nedeni, mesela 2006'da biz...

BAŞKAN - Üç yılda bir yapılıyor mu?

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Evet, üç yılda bir, 2006, 2009, 2012.

BAŞKAN – Bu sene yapılacak.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN - Bu sene yapılacak, Nisanda yapılıyor. Biz 2012'de mesela, bunun sonuçları 2013 Haziranda filan açıklanır ICT'nin orada göreceğiz ki çok kötüyüz, 2015'e gittiğimizde daha da kötü olacak. Onun nedeni, onunla ilgili bir tane ders vardı. Biz bunun ders saatini sıfırladık, haftada bir saate indirdik ve seçmeli yaptık.

--- Hangi ders?

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Bilişim Teknolojileri dersi.

Bir sekizdi, bir beşi kalktı, sonra altı-sekiz arası bu söylediğim şeyler oldu.

Mesela bu “teknolojik formasyon” denilen bir şeyin öğretmen müfredatlarının içinde kesin olması gerekir. Eğer biz Fatih Projesi gibi büyük, gerçekten çok büyük... Yani bütün Güney Amerika'daki uygulamalara bakıyorum ben orada söylenen ve dağıtılan bilgisayar sayısı 2 milyon, bizim hedeflediğimiz 16 milyon. Yani koca kıta uğraşılıyor bir Türkiye kadar iş yapamamış olacak fakat şimdi bunda etkili olacak kişileri biz çaresiz bırakıyoruz. Buradaki şeyleri yapmadığımız sürece hep bunlarla karşılaşacağız. Müfredatlarımızı evet, 2006'dan itibaren biz bu oluşturmaya yaklaşımına göre değiştirdik fakat onu yaparken müfredatı değiştiren her şeyi değiştireceğini bekliyoruz, bu çoğu zaman öyle olmuyor.

Ben “öğrenmede minimum yasa” diye bir şey oluşturmuştum, yurt dışında bir dergide bastılar. Öğrenmenin öğrenle, öğrenmeye yardım eden arasında gerçekleşen bir olay olduğuna inanıyorum ben, bir anlam vermedir, sosyal çerçevede gerçekleşir. Bunun dışında kalan her şey ikincidir.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Öncelikle çok teşekkür ediyorum Sayın Dekan.

Küçük bir şey sormak istiyorum, bir daha netleştirmek adına: Şimdi, on iki yıl eğitimin zorunlu olmasından yanasınız anladığım kadarıyla. Temel eğitim dediğinize göre, on iki yıl temel eğitimden kesintisiz on iki yıl mı anlıyoruz, yoksa 8+4 gibi bir anlam mı? Yani bunu bir netleştirmek istiyorum, bir.

İkinci küçük sorum şu: Şimdi, baktığımızda Batı dünyasına artık meslek eğitiminin sanıldığına tersine, giderek oransal olarak düştüğünü ve ortaöğretim aşamasında meslek eğitimi verilme alışkanlığının terk edilip bunun yükseköğretime devredildiğini görüyoruz, doğru mu biliyoruz, bu konuda da görüşlerinizi rica edeceğim.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Bu aslında cevabı içinde barındıran bir soru oldu. Son sorudan devam edeyim.

Çok teşekkür ederim aslında çok güzel özetlediniz.

Temel eğitimi, bu kesintisiz kelimesiyle ilgili, aslında farklı anlamlar yükleyebiliriz. Benim vurguladığım şey: Bu sekiz yıl, ilk sekiz yıl bütün herkese, o temel eğitim dediğimiz şeyin hiçbir şekilde dışına çıkılmadan herkese aynı şekilde sağlanması gerektiği fakat şu yapılabilir: O esnada işte çıraklık, benzeri veyahut da başka şeyler için seçmeli dersler programı içine yerleştirilebilir ama bu temel eğitim hiç kimsenin... O seçmeli çünkü öbür kısmı, seçmeyecekse herkesin bu temeli alması gerekir. Buradaki, bu temelle ilgili kesintisiz lafını bu şekilde anlıyorum.

Evet dediğiniz gibi, bu mesleklere yönelme kısmında tamamen haklısınız. Ortaöğretim seviyesinde Almanya, Avusturya onlar daha küçük yaşlarda bu işi yapıyorlardı fakat bunun doğru olmadığını kendileri de yazıyorlar, literatürde bir sürü şey var. Mesela Almanya on üçe doğru çektik. Şimdi, bizdeki de görüntü olarak on dörde yakın görünüyor bu hâli şimdi ama bu şeyi kesersek ortadan bu sefer ona düşeceğiz biz, burada bir geriye gidişimiz var bizim en azından bundan dolayı bunu yapmamalıyız. Herkes tersine giderken bizim farklı bir yönde yürümemiz, bana, bu eğitim işiyle uğraşan bir kişi olarak çok doğru gelmiyor.

Meslekle ilgili dediğinize tamamen katılıyorum, artık meslekler bizim eski bildiğimiz Sanayi Devrimi'nin meslekleri olmadığı için artık onlarla ilgili becerilerde sadece kast, yani bu omurilikten sürdürdüğümüz beceriler değil, başka beceriler gerektiği için de bilgi gerektiği için bunlar ön lisans ve üstünü hatta yüksek lisansa kadar gidebilecek yerlere doğru kaymaya başladılar. Bizim de yapmamız gereken şey o ama orta okuldan sonra, yani bu orta dereceden sonra veyahut da ilköğretimin ikinci kademesine denk gelen kısımdan sonra o bölgede gene birtakım şeylere yönlendirmeler yapılabilir.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Bazı branşlar için...

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Evet, bazı branşlar için yapılabilir.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hocam süremiz de doldu, çok çok teşekkür ederiz.

Zannediyorum sizinde bir programınız olduğu için bir değişiklik yapmıştık.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN –Değiştirdim ben dinleyeceğim sizi.

BAŞKAN – Çok seviniriz.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN –
Estağfurullah.

BAŞKAN – Yazılı dokümanı eğer arzu ederseniz bizim alıp çoğaltma imkânımız da var.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Ben
bizimkiyle birlikte diğerlerininkini de getirdim, isterseniz hepsini verebilirim

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Başka hangi üniversitelerin var?

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. M. YAŞAR ÖZDEN – Hocam
Boğaziçi' nin var, Eğitim Reformu Girişiminin yayınladığı şeyler.

BAŞKAN – İki üniversite diye çağıralım dedik.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Çok eskidir Ankara Fakültesi o anlamda söyledim.

BAŞKAN – Bir Gazi bir ODTÜ olsun diye söyledik çünkü hani hepsini çağırdığımız zaman şey olacak. Bir de eğitim de
genel yaklaşım...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Gazinin de eğitim şeyi çok öne çıkmıştı.

--- Gazi Eğitimin eğitimi pek tartışılacak gibi değil yani.

BAŞKAN – Sayın Hocam, Ali Gürbey.

Söz sizin, süreniz yine yirmi dakika.

ALİ GÜRBEY - Efendim, ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Dekan.

ALİ GÜRBEY - Evet.

Öncelikle bizlerin görüşlerini almak üzere buraya davetinizden dolayı Sayın Başkanımıza ve diğer komisyon üyelerine
teşekkür ediyoruz.

Elbette eğitimin tartışıldığı yerde eğitimcilerin de içerisinde görüş bildirdiği ortamlar bizleri ziyadesiyle mutlu eden bir
durumdur. Tabii yasa tasarısının kamuoyuna iletilmesiyle birlikte haklı haksız, bizim kabul edeceğimiz etmeyeceğimiz çok çeşitli
tartışmalar olacaktır. Tartışmadan da zannediyorum iyi sonuçlar çıkacaktır çünkü bizim kültürümüzde istişare çok önemli bir özelliktir.
Bunun da bu Meclis çatısı altında bizlerin de katılımıyla olması ayrıca mutluluk verici.

Biz dün faksınızı aldığımız için fakültemizden alalecele uzmanlarımızı topladık, akşam geç saatlerde biraz eksik olmak
kaydıyla bir on-on iki dakikada sunacağımız bir küçük metin oluşturabildik.

BAŞKAN - Hocam, kayda geçmesi açısından, biz talebimizi size Cuma günü bildirdik. Faksı bildirdik, sonra teyit aldık
çünkü biraz hazırlık zamanı olsun diye.

ALİ GÜRBEY - Belki iletişimde bir kopukluk olmuş olabilir, öyleyse ben özür dilerim, Cuma olabilir.

Tabii ki çok ciddi bir konunun tartışıldığı, eğitim sistemimizin sadece bir bileşenin değil, bir bileşeni değiştirmek
istenirken çok sayıda bileşenin birlikte değiştirileceği bir metni karşımızda gördük. İçinde kesinlikle katıldığımız on iki yıllık kesintisiz
temel eğitim dünya örneklerinde olduğu gibi mutlaka "evet" dediğimiz bir durum olacaktır.

Ben izin verirsiniz, metni de verdim, metin üzerinden derli toplu, hem de zamanı iyi kullanmak açısından sunumu öyle
gerçekleştireyim.

Yükseköğretimi bu sistemin dışında hesapladığımızda Türk millî eğitim sisteminde eğitim kademeleri 5 yaş için okul öncesi
eğitim, 6-13 yaş için sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim ve dört yıllık ortaöğretimden oluştuğunu biliyoruz. Yasa eğitim sistemiyle
ilgili olarak özetle söyleyeceğimiz şu değişiklikleri öngörmekte: Tabii ki eksikliklerimiz olabilir, bunun da acil bir çalışmadan
kaynaklandığını söylememde yarar var. İlköğretim birinci 4 yıl ve ikinci 4 yıl olmak üzere iki kademeye bölünmektedir, böyle bir
manzara görüyoruz. Böylece 1997 yılında geçilen sekiz yıllık ilköğretimin bütünsel yapısının iki kademeye ayrılması sanki öngörülüyor.
İlköğretimin birinci kademesi zorunlu, ikinci kademesi ise zorunlu olmaktan çıkarılmaktadır. İkinci kademe mesleğe yönlendirme
aşaması ve ailelere yaygın eğitim tercihi sunulmakta ve esnek bir yapı olarak tanımlanmakta. İlköğretim ikinci kademesinde özellikle
engelli çocuklar için evde eğitim olanağının önünün açılmasının sağlandığı vurgulanmaktadır. Okul öncesi eğitim, zorunlu eğitim
dışında sanki bırakılıyor gibi bir izlenim söz konusudur.

Bu durumu genel çerçevede bir analize tabii tuttuğumuzda uzmanlarla birlikte şöyle bir sonuç çıktı: Yasa tasarısı akademik
dünya ve ilgili sivil toplum kuruluşları tarafından kaygıyla karşılanmıştır. Bunun temel nedeni kuşkusuz ülkenin tüm nüfusunu

ilgilendiren böyle bir yasa tasarısının oluşturulmasına dair izlenilen yöntemdir. Bilindiği kadarıyla yasa tasarısının oluşturulmasında ne uzmanlarla yürütülen mantıksal analizlere dayalı analitik süreçlerin dikkate alınmadığı, ne de paydaşların görüşlerini betimlemeye yönelik gözleme dayalı ampirik süreçlerin rol oynamadığı izlenimi doğmaktadır. Bu işin bilimini yapan üniversiteler de dahi konu kurumsal bağlamda hiç tartışılmamıştır. Hatta Millî Eğitim Bakanlığının kendi içinde dahi ilgili kurumlarının katılımıyla bu konuda geniş çaplı bir tartışma yapılmadığı izlenimi alınmaktadır. Bu durumda yasanın hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını gösteren, uzmana ve gözleme dayalı sistematik süreçlerin ve sonuçlarının olmadığını düşünmekteyiz. Bu sonuç sistemlerin kurulması ve geliştirilmesine yönelik tüm reform girişimleri için bilimsel tutum ve davranışların tüm toplum kesimlerince kabul edilen bir kültür olarak yaygınlaşmasına ve kurumsallaşmasına olumlu katkı yapmayacağını ifade etmekte yarar var.

Dünyada gelişmiş ülkeler baz alındığında bilindiği kadarıyla Almanya hariç hiçbir ülkede mesleğe yönlendirme beşinci sınıfta başlatılmamaktadır. Öyle ki son yıllarda Almanya'da erken yönlendirmenin yol açtığı sorunlar tartışılmakta ve okullar arası geçişler gibi geçici çözümler getirilmektedir. Almanya dünyanın en büyük sanayi ülkelerinden biridir ve sanayisi için gerekli ara insan gücünü dışarıdan aldığı göç ile ilişkilendirmektedir. Mesleğe yönlendirmenin göç eden nüfusa nasıl olumsuz yansımaları olduğunu toplumumuz, devletimizin yetkilileri sanırım iyi bilmektedirler. Kurulan sistem genel olarak alt sosyoekonomik çevrede yetişen çocukları meslek okullarına yönlendirmiştir. Kendine özgü koşullara sahip olan Almanya bu anlamda hızlı gelişmekte olan Türkiye için örnek olmamalıdır.

Buna karşılık dünyanın ABD, Kanada, İngiltere, Avusturya, Fransa, Belçika, Danimarka, İtalya, Lüksemburg, İrlanda, İzlanda, İspanya, Japonya ve Güney Kore gibi çok sayıda ülkesinde mesleğe yönlendirme sekizinci sınıf sonrasına bırakılmaktadır. ABD'de ise on ikinci yılın sonuna ötelenmektedir. Bu ülkeler eğitim programından bağımsız olarak çocukların bilimsel süreç becerilerini, matematik ve fen okuryazarlığını, okuduğunu anlama becerilerini ölçen PISA gibi uluslararası sınavlarda yüksek performans gösteren ülkeler arasındadır. Örnek alma açısından bu ülkelerin örnek olarak dikkate alınmasını değer gördük.

Temel nokta nedir? Yasa tasarısında bilimsel birikimle açıklanamayacak pek çok nokta olmakla birlikte sorunun "Temel eğitimle ne amaçlanmaktadır?" sorusuna verilecek cevapla ilgili olduğu düşünülmektedir. Bugün dünya eğitim sistemlerinde temel eğitimle ilgili olarak ülkelere özgü özel amaçları dışındaki temel vurguları hayat başarısı yüksek olan bireyler yetiştirmektir. Bu durum problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcılık gibi zihinsel becerilere odaklı bir programı gerektirir. Yani temel vurgu beceri eğitimidir, meslek eğitimi değildir. İlköğretimin ikinci 4 yıllık kademesi mesleğe yönlendirme olarak tanımlandıktan sonra mesleki bilgi ve becerilerin kazandırılması ön plana çıkmaktadır. Oysa bilinmektedir ki mesleki bilgi ve beceri eğitiminin olabildiğince ileriki yıllara bırakılması önerilen bir durumdur.

ABD gibi bazı ülkelerde on ikinci sınıfın sonrasına bırakıldığını ifade etmişim. Millî Eğitim Bakanlığı ortaöğretim projesi mesleki rehberlik bileşeninde oluşturulan Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi Projesinde 13 yaş ve sonrası için yapılandırılmış olup çalışan bir sistemdir hâlihazırda. Öte yandan 10-13 yaşlardaki çocukların yeteneklerinin güvenilir bir şekilde ölçülmesi mümkün olabilmekte birlikte özellikle mesleğe yönlendirmede temel olan ilgilerin ve değerlerin ölçülmesinde sorunlar yaşandığı bilimsel bir gerçektir. Bu yaşlardaki çocukların anılan özellikleri henüz kararlılık göstermemektedir. Ülkemizde gerçekleştirilen temel eğitimi destek programı kapsamında oluşturulan ilköğretim yeni ders programlarının temel vurgusu da yaşam becerileridir, hayat başarısıdır. Başka bir anlatımla sorun ilköğretimin 4+4 ya da 8 yıl olarak yapılandırılması değil, nasıl bir birey yetiştirileceği sorunudur. Bu ülkenin tüm çocuklarının eşit bir şekilde eğitim olanaklarından ve ülkenin refahından yararlanmasının önü açık tutulmalıdır. Geçmişte özellikle bazı okul türlerinin önünün yapay olarak kapatıldığı, bazı çocuklarımızın önlerine bariyer konulduğu tartışmalarını hep birlikte hatırlıyoruz. Bu yeni uygulamada da çocuklarımız için başka bir bariyer oluşturma tartışmaları tekrar gündeme gelebilir endişesini taşıyoruz. Bazı çocuklar kendi inisiyatifleri dışında sistem ve ailenin kararıyla erken yaşlarda meslek okullarına yönlendirilebileceklerdir. Bu durum ileriki yıllarda yatay ve dikey geçişlerdeki yoğunlukların ihmal edilebilir olduğu düşünüldüğünde sürece dâhil olan çocukların gelecekteki refahlarının ve toplumdaki statülerinin düşük olmasına yol açacağını düşünmek gerekir.

İkinci 4 yıllık eğitim kademesi zorunlu olmaktan çıkarılıyor gibi alternatif olarak yaygın öğretimin önerildiği algısı bizde hâkim oldu. Oysa teknolojinin olanaklarından da yararlanarak yaygın eğitim yoluyla eğitimlerini tamamlama fırsatlarını artırmak temelde yetişkinlere hitap etmektedir. Çocuklar için okul sosyal çevredir ve vazgeçilmez bir fırsattır. Millî Eğitim Bakanlığı son yıllardaki pek çok çalışmasıyla örgün eğitimden ayrılan çocukları yeniden örgün eğitime çekmek için projeler geliştirmekte ve önemli tedbirler almaktadır. Bu bir çelişki olarak düşünülmektedir.

Öte yandan özel eğitime muhtaç çocukların birinci 4 yıldan sonra okuldan alınarak evde eğitim yapma olanağına kavuşturulması şeklindeki eğitim bilimsel anlayışını kabullenmek dünyada ve ülkemizde var olan bilimsel birikimle açıklanması zor bir durum gibi görünmektedir. Bu çocuklarımız için özel kaynaştırma programları hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığında bu tür çalışmalar bütün hızıyla zaten devam etmektedir.

Yine tartışılan konu Türk millî eğitim sisteminin sadece bir boyutuyla ilgilidir. Şüphesiz sistem yaklaşımı sistemin unsurlarından biriyle ilgili bir değişimin sistemin tüm parçalarını etkileyeceği açıktır. Dolayısıyla bu tür bir çözümün sistemin hangi ihtiyacını karşıladığını ve daha sonra hangi boyutlarında nasıl bir değişime yaratacağı da dikkate alınmalıdır.

Kanun teklifiyle ilgili maddeler bazında kısa ve genel bir son, özet bir görüş: Tasarıda farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin bir arada bulunmasının disiplin ve öğrencilerin zihinsel ve psikolojik gelişimlerinde ciddi problemlere yol açacağı belirtilmektedir. Bu durum tarafımızca da mevcut ilköğretim uygulamasında karşılaşılan önemli dezavantajlardan biri olarak görülmektedir, ciddi bir problemdir bu. Fakat tasarıda niye dördüncü sınıftan sonra ikinci kademenin başladığıyla ilgili açıklamalar yeterince mevcut değildir. Cumhuriyet tarihimizdeki bu konuda oluşan gelenek gereği ilköğretim ikinci kademenin altıncı sınıftan başlamasının daha doğru olacağı kanaatindeyiz. Böylece mevcut öğretim programları, Türkçe matematik, sosyal bilgiler ve diğerlerinde olduğu gibi değişmesine gerek olmayacaktır. Birinci kademenin dört yıl olması programların yeniden değiştirilmesine ve öğretmen yetiştirme politika ve programlarında önemli ve köklü değişikliklere yol açacaktır. Ayrıca sınıf öğretmeni ve branş öğretmenlerine duyulan sayısal ihtiyaçta da önemli değişiklikler olacağı dikkate alınmalıdır.

Bu konuyla ilgili yapılan çeşitli araştırmaların sonucunda, dünya ülkelerindeki mevcut uygulamalar incelendiğinde Macaristan, İsveç ve İsviçre dışındaki ülkelerde genelde kesintili eğitim uygulamasının olduğu görülmektedir fakat ilköğretim birinci kademeye ayrılan süre açısından incelendiğinde beş yılın altında temel eğitim veren ülkelere pek rastlanmadığı gözlenmiştir. Beş yılın altında temel eğitim veren ülkelere pek rastlanmadığını bu araştırmalardan gördük ama var mıdır, kesin bir hüküm söyleyemeyim. Ayrıca gelişmiş ülkelerde zorunlu eğitim süresinin on yıl ve üzerinde olduğu da gözlenmektedir. Bu açıdan on iki yıllık zorunlu eğitim olumlu olarak değerlendirilebilir.

Tasarı taşımalı sistemin de dezavantajlarına çare olmayacak, özellikle ikinci dört yıllık eğitimde kırsal ve nüfusun az olduğu yerlerde yine mecburen taşımalı sisteme devam edileceği tahmin edilmektedir. Mevcut uygulamada kırsal kesimde zaten birleştirilmiş sınıf uygulamasının olduğu dikkate alındığında birinci kademenin dört yıl olmasının herhangi bir farklılaşma yaratmayacağı tahmin edilmektedir.

Tasarıda yönlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili açıklamalar yeterince net görülmemektedir. Yönlendirme konusu gelişmiş ülkelerin uygulamaları da dikkate alınarak tartışılmalıdır. "Hangi yaş öğrencileri hangi ölçme araçları ve yöntemleriyle değerlendirilerek yönlendirmeler yapılacak?", "Bu süreçte kimler görev alacak?" ve "Öğrencilerin geleceklerini etkileyecek bu kritik karar nasıl verilecek ve veri katılımı nasıl olacak?" sorularının tartışılması gerekmektedir. Çok küçük yaşlarda ve öğrencilerin yetenekleri henüz belirginleşmeden yapılacak bir yönlendirmenin sağlıklı olmayacağı düşünülmektedir.

Tasarıda ikinci kademenin program içeriği net değildir. Eski ortaokul uygulamasına benzer bir yapı mı düşünülüyor? İkinci kademe öğrenciler yeteneklerine göre farklı programlara mı devam edecekler? Bu soruların cevaplarının belirginleştirilmesi ve tartışılması gerekmektedir.

Tasarıda okul öncesi eğitimle ilgili açıklamalar yer almamaktadır. Okul öncesi eğitiminin de zorunlu eğitim kapsamında düşünülmesi ve buna yönelik ifadelerin yer alması gerekmektedir. Tasarının 12'nci maddesinde bahsi geçen ikinci kademe için açık öğretim uygulamasının nasıl ve hangi şartlarda yapılacağı net olarak görülmemektedir.

Sonuç olarak yasa tasarısının mümkünse geri çekilmesi, mümkünse konunun Millî Eğitim Bakanlığının tüm yönetici ve uzmanlarıyla, üniversitelerin ilgili birimlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının etkin katılımının sağlandığı çalıştaylarda değerlendirilmesi, daha sonra toplumun diğer kesimlerinde tartışmaya açılmasının yarar getireceği düşünülmektedir. Tüm bu süreçler konunun olgunlaşmasına, felsefi ve bilimsel dayanaklarının oluşmasına katkı sağlayacak ve Türk millî eğitim sistemi için daha geçerli ve güvenilir bir uygulamanın oluşmasına yol açacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hocam biz teşekkür ediyoruz.

Üç dakikalık süremiz var, buyurun.

--- Ben daha iyi anlayabilmek için soruyorum: Önce çok teşekkür ediyorum çok değerli açıklamalarınız için.

Şimdi, farklı yaş gruplarının bir arada eğitim görmesinin sakıncalarından söz ettiniz ki doğrudur, zaman zaman paylaşılır. Burada altı yılda kesinti yapılabileceğini söylediniz.

Şimdi, benim anlamak istediğim şu: Burada kesintiden kastınız çocuk altıncı sınıfa geçtiğinde mesleki yönlendirmeye tabi olabilir ve meslek eğitimine yönelebilir mi, yoksa yaş grubu itibarıyla farklı farklı ortamlarda eğitim görmesi açısından mı "kesintili" kavramını kullandınız? Yani kesintiliden ne istediğinizi bir netliğe kavuşturmanızı rica edeceğim?

ALİ GÜRBEY – Teşekkür ederim efendim.

İyi ki sordunuz bu soruyu, yanlış anlaşılmaktan kötü bir şey yoktur. Ben kesintili eğitimden söz etmedim, sadece ilköğretimin birinci kademesinden ikinci kademesine geçişin altıncı sınıfta yani beşten altıya, eski sistemde hâlihazırdaki sistemde olduğu gibi onu vurguladım.

Yönlendirmenin ise ileri yaşlarda olmasının gerektiğini, küçük yaş gruplarındaki yönlendirmelerin çocuğun zihinsel, sosyal ve bilişsel tutumlarıyla alakalı gelişimlerinde ciddi sorunlar yaşandığını açıklamak gerekir.

Bir diğeri, ilk sorunuz, ilköğretim kademesindeki farklı yaş gruplarının bir arada olmasının sahadaki yaptığımız gözlemlerde gerçekten de ciddi problemler yaşattığını, ayrı ayrı kurumlar tesis edilirse, ülkemizin tabii ki ekonomik gücünü ve Millî Eğitim Bakanlığının yaptıklarını da düşünmemiz lazım, gerçekten ülkemizde ciddi bir okullaşma oranı var, çok ciddi projelerle ciddi çalışmalar var. Her ne kadar kamuoyunda tartışılabilir... Çok özür dilerim konuyla bağlantılı küçük bir cümle, bitiriyorum hemen. Özellikle FATİH Projesinin ülkemize getireceklerini, kamuoyunda eleştirilebilir, ayrı bir şey ama biz şimdi üniversiteler olarak kaynağında öğretmeni nasıl yetiştireceğiz? Bu bir entegrasyon işemi, çok büyük bir proje, bana göre dünya projesi. Tartışmaların biz dışında kalmak isteriz üniversite olarak ama tartışmanın da özündeyiz. Niyet? Öğretmeni biz kaynağında yetiştireceğiz. O hâlde -son cümle efendim-midesinde tost, aklında test olan gençliği kurtarmak için hep birlikte çaba sarf edelim.

--- Bir şey, çok küçük bir şey sorabilir miyim: Şimdi, bu farklı yaş grupları bir arada sakıncaları gözlemlediğinizi söylediniz. Bu okul sistemi içinde teneffüs saatleriyle ya da ikili öğretim yapan okullarda sabahçı-öğleden sonraki ayırımıyla da çok ciddi sakıncalar varsa düzenlenemez mi? Yani böyle bir yola da en azından başvurma durumu olabilir diye düşünüyorum Millî Eğitim Bakanlığının? Ne diyorsunuz?

ALİ GÜRBEY – Tabii ki düzenlenebilir ama okullarımızın tamamında bu düzenlemelere gitmenin çok büyük maliyetleri olacaktır.

--- Hedef ikili eğitimi kaldırmak zaten.

--- Tabii tabii, kaldırana kadar en azından okul binaları...

ALİ GÜRBEY – Ama tasarıda öngörüldüğü -yanlış anlamışsam düzeltilebilir- özellikle ilköğretimin birinci kademesiyle -ben yine ayrı ayrı kesintiden bahsetmiyorum- temel eğitim birinci kademe ile ikinci kademe öğrencilerinin ülkemizde yeni bir okullaşma oranını getireceğini ve bu anlamda da okulların ayrılmasının yararlı olacağı...

Zaten Millî Eğitim Bakanlığının bu konudaki çalışmaları gayet güzel gidiyor tarafımızca yaptığımız gözlemlerde.

BAŞKAN – Biz çok teşekkür ederiz. Aslında ben de gerçekten istifade ettim. En azından bundan sonra kanunun tekrar metin oluşturulma sürecinde bu ifadelerinize mümkün olduğu kadar atıf yapan bir anlayışımızın olmasını bilmenizi isteriz.

--- Yazılı olarak da bize verecekler mi?

BAŞKAN – Tabii, yazılı olarak da...

ALİ GÜRBEY – Ben verebilirim efendim.

BAŞKAN – Şimdi, TESK temsilcimiz burada mı? Buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; konfederasyonumuz adına hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Komisyon dan bize gelen yazının tarihi Cuma günü. Cuma gününün tarihini taşımakla birlikte bunun bizim kayıtlarımıza girişi dün itibarıyla 16.48'dir. Ben bir bakanlıkta görevdeyken sekreteryam beni aradı, Komisyon dan böyle bir cevap beklendiğini söyledi. Tabii biz buraya hazırlıklı olarak gelmedik. Sayın Başkanım, ben, Genel Başkanımızın selamlarımı, sevgilerini Avustralya ile konuşmak suretiyle iletiyorum, kendisine ulaştım. Ancak tabii bizim bunları yetkili kurullarımızdan geçirmemiz gerekiyor. Yetkili kurullarımız var bizim, mesleki eğitim kurumumuz, yönetim kurumumuz ama bizim yönetimi yedi bölgeye yayılmış durumda, Kars'tan Muğla'ya, Tekirdağ'dan Hakkâri'ye kadar, onları bir gün içinde toparlayabilme imkânı maalesef olmadı. Dolayısıyla kurumsal görüşü elde edebilme ve buraya yazılı olarak sunabilme imkânı olmadı.

İki maddeyle ilgili olarak izin verirsiniz, çıraklık yönü bizi daha çok ilgilendiriyor, onlar konusunda Sayın Genel Başkanın olurlarını aldım, size arz edeceğim. Ama genel olarak bizim konfederasyonumuzun mesleki eğitimle ilgili görüşlerini tasarıya bağlı kalmaksızın bilgilerinize sunmak istiyorum kendime ayrılan süre içerisinde.

Bilindiği üzere, 19'uncu yüzyıl sermayenin, 20'nci yüzyıl yeni teknolojilerin, 21'inci yüzyıl ise nitelikli insan kaynaklarının, iktisadi rekabette ön plana geçtiği dönem olmuştur. Gelişmiş ekonomilere sahip ülkeler ARGE ve eğitim çalışmalarına daha fazla kaynak ayırmaktadırlar. Avrupa Birliğinin temel hedefi, bu alanlara ayrılacak kaynakların ABD ve Japonya'nın da ayırdığı oranların üzerine çıkarmaktır. İyi yetiştirilmiş insan gücü rekabette temel unsur olduğu gibi sosyal açıdan toplumsal dengelerin kurulmasında da büyük katkılar sağlar.

Mesleğini en iyi şekilde yapan, bulunduğu işletme ve genel ekonomide katma değer yaratan ve emeğinin karşılığını alan kişi toplumla barışıktır. İnsan kaynaklarımızın geliştirilmesinde, meslek edinmede en temel yol mesleki eğitimidir.

Dünyada uygulanan mesleki eğitim modelleri farklı olmakla birlikte ağırlıklı olarak bu görev ve sorumluluk ilgili kamu kurumları ile meslek kuruluşları ve işçi, işveren sendikaları gibi özel sektör kuruluşlarının iş birliğinde gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde meslek eğitiminde düal sistem benimsemiş olmakla birlikte maalesef sonuçları olumlu değildir. Meslek sahibi olmayan kimselerin mal ve hizmet üretmelerine izin verilmemelidir.

Avrupa Birliğinde ve diğer gelişmiş ülkelerde elinde o mesleği yapabilecek yeterlik mesleğine sahip olmayan kişilerin bırakın iş yeri açması bir iş yerinde eleman olarak istihdam edilmesi bile söz konusu olamaz. İşinin ehli olmayan belgesiz kişilerin yeterliklerini belgelendirmiş kişilerle aynı kefedeki kabul edilmesi haksız rekabete yol açtığı gibi ekonomik değerlerimizin verimsiz ve etkin kullanılamaması yoluyla ekonomimize de genel anlamda çok büyük zarar vermektedir.

Ehliyetsiz ve belgesiz kişilerin açtığı işletmeler bir süre sonra kapanmaktadır. Türkiye'de işletmelerin ortalama ömrü sadece 4,1 yıldır. Mesleki eğitim ve mesleki yeterliğe dayalı bir iş piyasası oluşturarak onu sürekli kılamazsak hedeflediğimiz yerlere asla ülke olarak ulaşamayız. Oysa, Türkiye'mizde bu alanda çok olumsuz sayılabilecek gelişmeler yaşanıyor.

5174 sayılı Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu'nun 102'nci maddesi Türk mesleki eğitim sistemini temelden bozuyor. Her isteyen istediği meslekte ve istediği yerde iş yeri açabiliyor ve yanlarında meslekle ilgili hiçbir belgesi olmayanları bile çalıştırabiliyor. Biz böyle bir sistemle imalat ve hizmet mesleklerinde ürettiğimiz ve mal ve hizmetlerin bünyesine nitelikli emeği maalesef dâhil edemiyoruz. Ürünlerimiz dünya ile nasıl rekabet edecek? Bu olumsuz sonucu bugünden görebilme ve konuya pragmatik açıdan bakma cesaretini gösteremiyoruz.

Çıraklık eğitimi kan kaybediyor. Mesleki eğitim merkezlerindeki öğrenci sayıları yıldan yıla düşüyor. 1990'lı yıllarda 250-300 bin civarında çırak mesleki eğitimdeyken bugün bu rakam çok gerilere düşmüş bulunuyor. Unutmayalım ki iş yerlerini, KOBİ'leri daha ziyade mesleğe çırak olarak başlayan, daha sonra kalfa ve usta olanlar açıyor. Gelin hep birlikte bu kaynağı kurutmayalım. Alınması gereken tedbirleri ivedilikle hemen şimdi alalım, vakit çok geç olmadan.

Mesleki eğitim merkezlerinin altyapıları hepimiz biliyoruz iyi değil ve hatta kötü. Zanaat meslek liseleri ve meslek yüksekokulları da farklı değil, aynı. Çare ve önlem bekleniyor.

Öğretmenlerimizin de hizmet içi eğitimleri yeterli değil. Sistem ilgi ve cazibe yaratmıyor, bir çekim alanı oluşturmuyor. Rehabilitasyon değil, ameliyata ihtiyacı var. Bugün ülkemizde fen adamları en büyük haksızlıkla karşı karşıya kalan grubu oluşturuyor. Zanaat meslek lisesi mezunu teknisyen, meslek yüksekokulu mezunu tekniker, yüksek teknik öğretmenler her geçen gün mühendisler lehine hak kaybediyorlar.

Bu durumda kim çocuğunu meslek lisesine zanaatkâr, teknisyen ve tekniker olması için gönderir? Bu gidişle üniversite önünde bekleyen milyonlar daha da artacağı benziyor, üniversiteli ve fakat mesleksiz mezunların iş beklemediği gibi. Önemli olan unvan değil, mesleki yeterliktir. Diplomalı mesleksizler her yerde kol geziyor ama iş bulamıyorlar. İş verenlerin ihtiyacını karşılayacak nitelikte eleman maalesef okullarımızda hâlâ yetiştirilemiyor. Piyasanın nitelikli eleman ihtiyacı dün olduğu gibi bugün de aynen devam ediyor.

Ülkemizde staj konusuna da hiç önem verilmiyor. Stajlarda nafile vakit geçiriliyor. Ancak ya hiç ya da sınırlı tatbiki bilgiler edinilebiliyor. Stajların gereği gibi yapılması, mesleki eğitimin bir parçası olarak düzenlenmesi basit gibi görünmesine rağmen ülkemiz için üzerinde durulacak en önemli konulardan birini oluşturuyor.

Mesleki eğitimle ilgili olarak biraz, tabii, literatürden uzak ama piyasa koşulları itibarıyla yaptığım bu konuşmadan sonra izin verirsiniz metinde geçen 5174 sayılı Kanun'un 3308 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesiyle olan ilgisini izninizle ortaya koymak istiyorum.

Hükümetimizin hazırladığı 5174 sayılı Odalar Borsalar Kanunu'nun Parlamentomuzda görüşülmesi sırasında bir gece yarısı verilen bir önergeyle 102'nci maddeye bir cümle eklendi: "Ticaret siciline kayıtlı olanlardan 3308 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesindeki ustalık belgesi istenmez." Bu ne anlama geliyor Sayın Başkanım? Bakın, ne anlama geliyor. Bu mesleklerden bazılarına dikkatlerinize sunmak suretiyle konunun önemine girmek istiyorum.

Özür dilerim, saati me bakmadım, hatırlatırsınız vaktimi...

BAŞKAN – Bizim de size sormak istediğimiz birkaç soru var özellikle ona fırsat verebilerseniz seviniriz.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Tabii, hayhay.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nu Millî Eğitim Bakanlığımız çıkarmıştır. 1980'li yılların ikinci yarısından beri yürürlüktedir fakat maalesef işlevlerini de yerine getirememektedir. Bu kanunu tabii 130'un üzerinde meslek vardır. Bu kanunun 30'uncu maddesine göre bu mesleklerle ilgili olarak bir iş yeri açabilmeniz için ustalık belgesine sahip olmanız gerekmektedir yani bunun eğitimi almanız gerekmektedir. İşte, dediğim 5174 sayılı Kanun'un 102'nci maddesine konulan cümle buradan istisna olmayı mümkün kılıyor. Bakın, hangi meslekler belgesiz yapılabiliyor. Sadece örnek vereceğim 138 meslekten: Tesviyecilik, tornacılık, frezecilik, kalıpcılık, soğuk demircilik, kaynakçılık –atlayarak gidiyorum- alüminyum doğramacılık, kuyumculuk, vitrin kuyumculuğu, doğal gaz, sıhhi tesisatçılık, elektrik tesisatçılığı, asansörcülük, oto motor tamirciliği, radyo televizyon tamirciliği, dökümcülük, haddecilik, oto döşemeciliği, mobilya döşemeciliği, mobilyacılık, ağaç oymacılığı, erkek terziliği, bayan terziliği, seramik çinicilik, diş protezçiliği, halıçılık, aççılık, fırıncılık, pastacılık, et ve et ürünleri işleciliği, süt ve süt ürünleri, duvarcılık, taşçılık, sıvacılık, ahşap karasör, tekne imalatçısı, saat tamircisi, avize imalatçılığı... 138 tane, daha gerilerini okudum.

Şimdi, sistem nasıl işliyor? Bizim kuruluş kanunumuzun, 5360 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 68'inci maddesine göre bu saydığım 138 meslekle ilgili olarak bir iş yeri kurmaya gelen kişiden diyor ki bizim odamız: "3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 30'uncu maddesinde ustalık belgesini göster." Yok. O zaman kuramayız, açamayız bu iş yerini. Hemen ticaret odasına gidiyor, 5174 sayılı Kanun'un 102'nci maddesindeki o istisnadan dolayı ticaret odası bünyesindeki ticaret siciline kayıt yaptırarak bu kanun dolanıyor. Dolayısıyla bu meslekler belgesiz yapılabiliyor ve dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey olmaz. Evinizi boyatırsınız bir yıl sonra kabırır, çatınızı aktarırsınız bir yıl sonra akar, belediyeler kaldırım yapar bir yıl sonra bozulur. Neden? Çünkü eğitimi almamız bu zanaatkarlar yani emeğin niteliği uygun değil, üretim de sonuç itibarıyla güzel olmuyor.

Bu kanunun, bu tasarının bir yerine lütfen bu maddeyi ekleyelim Sayın Başkan. Türkiye bu mesleki eğitim ayıbından kurtulsun. Bu tasarıda başka maddeler de var, bunu da koyalım. Meslek eğitimine sahip çıkalım. Bakın, bugün bir tekniker, teknik öğretmen bile Elektrik Mühendisleri Odasının yaptığı lobi karşısında haklarını elde edemiyorlar. Bunlar 1983'lü yıllarda çıkarılan Fen Adamları Kanunu'na göre ehil oldukları hâlde yapabildikleri yetkiler her geçen gün biraz azalıyor. Peki, kim meslek lisesine çocuğunu gönderir? Lisans eğitimi almış dört yıl süreyle teknik öğretmen burada yetki kullanamıyor, tekniker yetki kullanamıyor. Bunların bir tanesi iki yıl süreli meslek yüksekokulundan mezun, biri lisans, okumuş, dört yıl süreli ama yetkileri yok. Millî Eğitim Bakanlığımız da buna sahip çıkamıyor, Sayın Müsteşarım gayet iyi bilir. Her toplantıda bunları dile getiriyoruz. Geçen Çalışma Bakanlığında da dile getirdik. Sistem buradan aksıyor ve meslek eğitimine çok büyük darbe vuruluyor.

İki maddede on dört yaş tabiri tabii ilköğretim 4+4+4 olarak belirlendiği için birinci kademeye indiriliyor, tabii oradaki on dört yaş da 6+4 on bir yaşa çekiliyor. Tabii bu 3308 sayılı Kanun'un bu tasarıya aykırı olan hükümleri bu tasarıya uygun hâle getiriliyor.

Şimdi, eskiden de şimdi de biz meslek eğitimine yönlendiremiyoruz. Neden yönlendiremiyoruz? Hâlbuki bu alanda çok büyük de bir farkındalık var. Mesela, Koç topluluğu diyor ki: "Meslek eğitimi memleket meselesi." 8 bin meslek eğitimi öğrencisine burs veriyor. Başka kuruluşlar da çalışıyor ama sayılara bakıyorsunuz, sonuçlara bakıyorsunuz mesleki eğitimde ilerleme yok. Yüzde 35-40 veya 30 –biz 30 olarak ifade ediyoruz onu- genel eğitim yüzde 70. Yaşla ilgili gibi gelmiyor bu bana. Bu alanda farkındalık yaratmalıyız. Mesleki eğitimi mutlaka teşvik etmeliyiz. Üniversitelerimiz bunun yollarını bulmalı ve bu alanda böyle değişiklikler yapılmadan, radikal değişiklikler biz mesleki eğitimi 4+4+4'le de çözebileceğimizi düşünmüyoruz. Çünkü sekiz yıl olmadan zorunlu eğitim beş yıl olduğu zaman da mesleki eğitim konusunda çok büyük mesafeler alamadık ülke olarak, asıl sorunlar böyle.

BAŞKAN – Bir soru sormama müsaade eder misiniz?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Tabii efendim, buyurunuz lütfen.

BAŞKAN – Tabii, şunu söyleyeyim. Biz bir kanun teklifi kapsamında ancak değerlendirme yapmak durumundayız. Kanun teklifi dışında bir sorunu çözme noktasında takdir edersiniz ki bu alt komisyon yetkili değil. Ama eğitimle ilgili konularda bizim ancak bir düzenleme yapma durumumuz olabilir.

Şimdi, sizce Türkiye'nin bugünkü şartlarında bir çocuğun çıraklığa başlama yaşı kaç olmalı?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Şimdi, deminden beri arkadaşları da izliyorum. Tabii onlar da dünyadaki gelişmeleri burada yüce heyetinizin bilgisine, dikkatine sundular. Benim izleyebildiğim kadarıyla bu alandaki yaş sınırı yukarıya doğru gidiyor. Hâlen bizim uyguladığımız sınır biliyorsunuz zorunlu eğitim sekiz yıl olduğu için sekiz üzerine altı ilave ediyoruz, on dört yaş. Ama mesleki eğitim merkezlerindeki öğrenci sayısına baktığımızda... Sayın Müsteşarım, kaç? Ben 170 bin civarında biliyorum, belki 150'nin de altına düştü. 180 bin civarında, bakın artmıyor. On dörtle de ilgili değil bu bana göre, 6+4'le de ilgili değil. Bu alanda mutlaka başka sebepler var. Türkiye Cumhuriyeti'nin bunları aşması gerekir.

BAŞKAN – Sizin o zaman şöyle...

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Yaşla ilgili bir şey söylememe imkân yok efendim. O konuda yetkili değilim çünkü. Kurullarda görüşeceğiz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Ama on biri de onaylamadığınızı söylediniz.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Evet, çok erken. Çünkü kişilerin ilgisi, kabiliyeti, istidadı o yaşlarda ortaya çıkmıyor. Çocuk bunun pek farkında olmadığı gibi aile de genel eğitimin Türkiye'de yani okulda kalma süresinin çok az olması nedeniyle çocuğu doğru yönlendiremiyor.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz katkınız için.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Yazılı görüşlerimizi de bilahare kurullar toplandıktan sonra arz edeceğim efendim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Şimdi alamaz mıyız?

BAŞKAN – Şu anki sizin konuşma metni nizi...

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Bu metni vereyim ama bu bana verilen yetki çerçevesinde anlatılan bir şey değil.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Biz de onu gayriresmî dosyamızda tutarız.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR - Elbette vereyim.

BAŞKAN – Şu yaptığınız konuşma kayıtlarımıza girmiştir.

Naci Bey, çok teşekkür ederiz.

Şimdi, sırada ERG var, buyurun.

Süreniz yirmi dakika.

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Sayın Başkan, sayın vekiller; öncelikle milletimin önünde ilk defa sunuş yapacağım. Kurum olarak ve kişi olarak bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Çok kısa olarak sayın vekillerimizden ve siz katılımcılardan eğitim reformu girişimini tanıyanlarınız var. Ancak Türkiye'de 20 tane kurumun desteklediği veriye dayalı ve katılımcı süreçlerde eğitim politikaları tasarlanmasını savunan ve bunu uygulamaya geçiren bir kurum. Dokuz yıldır kurulduğundan bu yana Millî Eğitim Bakanlığıyla ilişkisini objektif bir temelde eleştirel bir dost olarak konumlandırıyor ve Bakanlığın tüm yaptıklarını bu gözle izliyor.

Şimdi, eğer izin verirseniz sizinle bu yeni kanun tasarısıyla ilgili gerekçelerimizin tekrar altını çizmek isterim. Uluslararası örnekler ve eğilimler çerçevesinde mümkün olduğu kadar verilerle desteklenmiş bir temelde paylaşacağım.

BAŞKAN – Batuhan Bey, çok özür dileyerek, teknik düzeltme yapayım çünkü her konuştuğumuz kayda geçiyor. Bu bir kanun tasarısı değildir. Kanun tasarısı Bakanlar Kurulundan gelen metinlere denir. Bu bir kanun teklifidir. Her milletvekilinin hakkı olan kanun teklifi verme yani bir kanun metni hazırlama ve sunma biçimidir. Dolayısıyla bu belki yirmi yıl sonra, otuz yıl sonra “Ya, bu kanun çıkarken ne konuşulmuştur?” dediğinde tasarısı değil de teklif olarak okunmasının doğru olacağını düşünüyorum. Onun için, bir teknik düzeltme yaptım.

Buyurun.

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim bu düzeltme için.

Bu teklifi de biz benzer bir bakışta değerlendirdik. Teklifin gerekçelerinin veriler ve uluslararası örnekler temelinde ne yazık ki doğru bir temele oturmadığını ve uygulamaya geçtiği takdirde ciddi sakıncaları olacağını sizlerle birazdan paylaşacağım. Çok özettel biz bu gerekçelerden ikna olmadık ve şimdi sizinle bunun gerekçelerini paylaşacağız.

Gerekenin ilk başında dünyayla uyumlu olmadığı özel mevcut sistemin öne sürülüyor efendim ve Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Fransa'ya atıf yapılıyor. Ancak bir şeyin altını çizmek istiyoruz ki hem bu ülkelerde hem de burada tabloda göreceğiniz ve özellikle sol kanadında Avustralya, Kanada, Danimarka, Finlandiya, Fransa, İzlanda, Yeni Zelanda, Norveç, Polonya, İspanya, İsveç, İngiltere ve ABD gibi ülkelerde ortak bir öğretim programı uygulanıyor ve bu ülkelerin hepsinde on altı yaşına kadar uygulanıyor. Yani bu ne demek? Gerekirse ilkokul ya da ortaokul olsa bile öğrencilere erken yaşlarda program alternatifleri sunulmuyor. Dolayısıyla program bütünlüğü ve kesintisiz eğitimle bunu kastettiğimizi ve bu temelde gerekenin de uluslararası örnekleri ele alırken bazı şeyleri gözden kaçırdığının altını çizmek istiyoruz.

İkinci başlıkta baktığınız zaman kırsal kesimde yaşanan zorluklarla ilgili bazı öne sürülen iddialarla karşılaşacaksınız. Bunların ve önerilen düzenlemenin kırsal hayatında yaşanan zorlukları düzenleyeceğine biz inanmıyoruz. Bir defa Millî Eğitim Bakanlığı veri ve uygulamalarının çok bihaber olduğunu fark etti. Niye? Çünkü Türkiye'de şu an on binden fazla köy okulunda 300 binden fazla öğrenci okuyor zaten. Peki, Millî Eğitim Bakanlığı son yıllarda yatılı ilköğretim bölge okulunu son çözüm olarak kullanıyor ilk beş yılda. Yani neymiş? İlk beş yılda mümkün olduğu kadar çocukların köy okullarında kalması sağlanabiliyor. Peki, niye bu çocuklar daha sonra ayrıştırılıyor? 4'üncü sınıftan sonra, özellikle de 5'inci sınıftan sonra şu noktada branşlara göre ayrılma olduğu için ve branş öğretmenleriyle beraber köy ilköğretim okullarında bunu vermek mümkün olmadığı için ya taşınmalı eğitim yapılıyor ya YİBO'lara öğrenciler gönderiliyor. Yeni getirilecek düzenleme 4+4 olursa bunun önüne geçemez, çocuklar yine ikinci kademe de taşınacak ya YİBO'lara gönderilecek. Bir de üstüne hâlâ 5'inci sınıfa kadar devam edebilen bazı öğrencilerin 4'üncü sınıf sonunda ayrıştırılması gerekecek.

Dolayısıyla biz Türkiye'de kırsal eğitimle ilgili ciddi sorunlar olduğunu biliyoruz. Bunların ampirik temelde tartışılmasının önemli olduğuna inanıyoruz ancak bu tartışmalar yapılmadan böyle bir yasa tasarısının bir çözüm olmayacağını da sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Önemli bir gerekenin parçası meslek eğitiminin daha geç yaşlara ertelenmesi yönünde. Hemen bir maddi hatayı düzelterek başlamak istiyorum teklifteki. "AB ülkelerinde yüzde 60." deniyor. Hayır efendim, yüzde 48. Bu Güneydoğu Asya'ya, Latin Amerika'ya, Amerika Birleşik Devletleri'ne ve Batı Avrupa'ya baktığınız zaman daha da düşüyor.

BAŞKAN – Kaynağınız nedir? Farklı bilgiler var çünkü.

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Şöyle söyleyeyim: OECD dataları, AB dataları ve UNESCO dataları. Bunların üçünden de benzer 45'le 48 arasında giden şeyler var Başkanım, değişen veriler var.

BAŞKAN – Yani bize bir yayımlanmış şu makede bir çıkarabilerseniz, sevinirim.

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Tabii, gerekçeli notlarımızı sizinle zaten paylaşacağız.

Hemen şeyin altını çizmek istiyorum: Erken yönlendirmenin bir meslek eğitiminin on yaşında başlaması hakikaten artık yani gözle görülür veya uygulanır bir şey olmaktan çıkıyor ama ikincisi erken yönlendirme düşük akademik başarıya yol açıyor. Artı, eşitsizlikleri artırıyor, öğrenci ve öğretmen gayretini geriletıyor ve düşük eğitim kalitesine de yol açıyor. Çok önemli bir bilgi paylaşacağım. Almanya ve Avusturya sürekli örnek verilir. Avusturya ve Almanya'da şu anda bunun tersi yönünde yani meslek eğitimi daha geç yaşlara erteleme yönünde ciddi bir eğilim olduğunu da görüyoruz.

Peki, bunları bahsettik. Bunlar gerekçelerde öne sürülen argümanlara bizim karşı argümanlarımızdır ama gerekçede olmayan fakat bu 4+4 sistemi gündeme gelir ve uygulanırsa başımıza gelebilecek bazı riskler var. Bunları araştırmalar söylüyor ve bu araştırmaların referansları size vereceğimiz dokümanlarda var sayın vekiller.

1) Ergenlik çağında öğrencilerin okul değiştirmesinin sakıncalı olduğunu söylüyor bu araştırmalar. Ergenlik çağında okul değiştiren öğrencilerin akademik olarak başarısız olabildiğini ve disiplin sorunu yaşayabildiğini gösteriyor. Her kademe değiştirmesinin öğrenciye ve sisteme yük olduğunu, kademeli eğitim sisteminin daha maliyetli olduğunu söylüyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde eyaletler var, 52 sistemden bahsediyoruz ama bazı eyaletlerde ortaokullarla köy okullarının birleştirildiğini görüyoruz. Yani bu 5+3 ya da 8 olmasından önemlisi program bütünlüğünü ilk sekiz yıl boyunca sağlamak. Şimdi, eğer Millî Eğitim Bakanlığı bunu iki bina içinde vermek istiyorsa bence şu an bunu vermesinde bir sakınca yok. Zaten ilköğretim okulları, köy okullarıyla YİBO'lar buna bir örnek. Ha, bunu ayırmak istiyorsa da bence bunun maliyetini hesapladıktan sonra kanun teklifini daha analitik olarak değerlendirebileceğiz çünkü şu noktada maliyetiyle ki bu maliyetin çok yüksek olacağına dair bir şeyimiz var. Bunun, onun için erken olduğunu düşünüyoruz ve biz yine de bunların tartışılabilirliğini ama tartışmanın daha önce akademide ve sivil toplumda gerçekleşmesi gerektiğini önemsiyoruz.

Sayın vekiller, çok önemli bir riskle karşı karşıyayız. Burada dikkat ederseniz “4+4 küçüktür 8” yazıyor. Bu bir slogan değil. Biz eğer bu teklif uygulamaya geçerse öğrencilerimizin çoğunun 4’üncü ya da 5’inci sınıfta 4+4’ün hakikaten 8’den küçük olacağını bileceğinden şüphe ediyoruz, bundan endişeleniyoruz. Türkiye’de şu an on beş yaşındaki yüzde 60 öğrenci bir basit bölme işlemini yapamıyor. Biz bunu sekiz yıl temel eğitimde çocuklarımızı tutmamızda ve ortak öğretim programı vermemize rağmen yapamıyor ve bu noktada Sayın Bakan göreve geldiğinden bu yana özellikle de öğretmenlere odaklanarak çok önemli bir gayrete, çok önemli bir mücadeleye girişti. Biz, şimdi 4+4 olarak bölmenin hakikaten bu mücadeleden bizi uzaklaştıracağını düşünüyoruz. Ayrıca, meslek eğitimine ayrılacak çocuklarla ilgili 5, 6, 7, 8’inci sınıflarda çok temel beceri yoksunluğu çekilecek ve özel sektörün bundan dolayı çok şikâyetçi olduğunu da biz biliyoruz.

Efendim, çıraklık yaşının da on dörtten on bire inmesine karşıyız. Bu, öncelikle Türkiye’nin imzaladığı ve kabul ettiği Uluslararası Çalışma Örgütüne ve onun ilkelerine ters. Ayrıca, şu grafikte düşen rakamlara bakarsanız, Türkiye on beş yılda çocuk işçiliğinin düşmesinde çok önemli yol katetti. Bunu koruması açısından biz çıraklık yaşının da on dört yaşta bırakılmasını istiyoruz.

Şimdi, sayın vekiller, biz MEB politikalarında devamlılığı çok önemsiyoruz. Baktığınız zaman, AK PARTİ İktidarında eğitim politikaları ve yatırımlar sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim etrafında kurgulandı, öğretim programları bu temelde hazırlandı. Yine, baktığınız zaman 4 Millî Eğitim Bakanı da okul öncesi eğitimi öncelikleri arasında kabul etti ve hakikaten bir olağanüstü çabayla bugün biz çok ciddi bir aşama kaydettik. Bu aşamanın kalıcı hâle getirilmesi için zorunlu ve parasız hâle getirilmesi çok önemli.

Yine, AK PARTİ İktidarında, özellikle son dönemde FATİH Projesi, Bakanlığın yeniden yapılandırılması, Meslek Eğitimi Çalıştayı, Öğretmenler Stratejisi Çalıştayı ile eğitimin niteliğine ve temel becerilerin toplumun tüm farkları tarafından kazanılmasına yönelik çok bütüncül, birbirini tamamlayan ve hakikaten doğru yolda giden bir gayret var. Biz şu an bu kademeli eğitim teklifinin yola girmiş bu treni yoldan çıkaracağından endişeliyiz ve çıkaracağını da ne yazık ki görüyoruz.

Şimdi, toplamak istersem: Bir, kademeli eğitim yasa teklifi dışlayıcı ve ayrıştırıcı nitelikte. Niye? Bir, eğitimi kademelere parçalıyor; iki, temel eğitimi meslek eğitimi olsun, başka problem çeşitlikleriyle kesintiye uğrattıyor; üç, araştırmalar gösteriyor ki OECD çok yeni yayınladı, Türkiye’de eşitsizliklerin artmasına, nesiller arasında transfer edilen eşitsizliğin artmasına katkıda bulunacak; dört, kaliteli eğitim yolculuğuna sekte vuracak. Oysa, biz, zaten Bakanlığın uzun zamandır uyguladığı kaynaştırmacı, bütünleştirme eğitiminin aynen devam etmesini istiyoruz. Peki, nelerdir bunların parçaları?

1) Zorunlu ve parasız okul öncesi eğitim.

2) Ortak eğitim programıyla esnek temel eğitim. Bu dile getirilen argümanların özellikle mevcut yasa ve mevcut programlar içerisinde seçmeli derslerle ve bu gibi uygulamalarla değerlendirilmesi mümkün.

3) Ötelenmiş meslek eğitimi. Biz değil, cumartesi, pazar günü toplanan Meslek Eğitimi Çalıştayı 10’uncu sınıf sonrasına ötelenmesiyle ilgili öneri getirdi ve son olarak da tekrar altını çizmek istiyoruz, özel ihtiyacı olan öğrenciler için okulda güçlü kaynaştırma eğitimi.

Yani bizim sayın alt komiteye tekliflerimiz, ilköğretimi kademeli hâle getiren maddelerin çıkarılması, ilköğretimde program bütünlüğünün korunması, meslek eğitimi ve çıraklık eğitiminin başlamaması, beş yaş, 60-72 ay için okul öncesi eğitimin zorunlu hâle getirilmesi. Şu aşamada henüz yeteri kadar mali analizi yapılmadan, fizibilitesi yapılmadan ortaöğretimin zorunlu olmasına ilişkin henüz bir düzenleme yapılmaması ve son olarak da Millî Eğitim Bakanlığı liderliğinde kesintisiz eğitimin sorunlarına ve 8’inci sınıftan sonra zorunlu eğitimin kaç yıl olması gerektiğine dair ve bu süreçle ilgili katılımcı süreçlerde veriler temelinde bir sürecin başlatılmasını öneriyoruz ve siz değerli vekillerimizden ve komitenizden talep ediyoruz.

Son olarak sayın vekiller, bizim ERG’nin tüm çalışmaları hakikaten veri temelli ve katılımcı süreçlerde çocukların yararları ve çocukların çıkarları göz önünde alınarak hazırlanıyor. Ben, Türkiye’de, Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki kurumların da çocukların yararlarını önceliklendireceğine çok inanıyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz çok teşekkür ederiz.

Millî vekili arkadaşlarımızın sormak istedikleri sorular varsa öncelikle onlara verelim. Benim de birkaç sorum olacak.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Ben öncelikle çok teşekkür etmek istiyorum. ERG bizi bilgi bombardımanına tuttu zaten daha önce de, çok yararlandık çalışmalarınızdan.

Ben, burada soru işaretleri olabilir endişesiyle bazı ileriye sürdüğünüz iddialarla ilgili kaynakların da Komisyon üyelerimize gönderilmesini rica ediyorum. Yani nereden aldınız? Neyi birleştirdiniz? Genellemelerin içeriğini ayrıntılarını da Komisyon üleriyle paylaşırsanız, zannediyorum daha rahat karar verilmesine neden olursunuz.

Tekrar teşekkür ediyorum.

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Sayın Başkan, biz ayrılmadan önce bütün bu gerekçeli notları sizlerle paylaşmış gideceğiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Başka soru sormak isteyen arkadaşımız varsa...

--- Ben de çok teşekkür ediyorum. Gerçekten yararlandık. Ben gerçeği son anı yakaladım ama daha önceki kaynaklarınızı okumuştum.

Şimdi, anayasasız toplumlar var ama eğitimsiz toplumlar yok. Dünyanın her yerinde Shakespeare'ler Viktoria'lara tercih edilir ve bizim eğitimden söz ederken çok ciddi bir biçimde bireyin fiziksel, ruhsal, bedensel gelişimiyle onun eğitime hazır olup olmadığı, ona pedagojide "hazır bulunmuşluk" deriz. Ona dayalı olarak çocukların hangi kademedeki, hangi biçimde eğitime tabi tutulacaklarını ve bunu nerede keseceklerini oradan biz anlarız, öğreniriz. Yoksa, temeli olmayan varsayımlardan yola çıkarak genel geçerli genellemeler yaparak "Şöyledir, şöyle olsun." şeklinde bir yaklaşım biçiminin asla ve kata eğitimde kullanılmaması gerekiyor ve bu bir zorunluluk.

Şimdi, şunu ben öğrenmek istiyorum. Bu yapmış olduğunuz ve verilere dayalı çalışmaların kaynaklarını merak ediyorum ve bunlar bir bilimsel araştırmalara dayanıyor mu? Bunun için yapılmış alan çalışmaları var mı? Bununla ilgili envanterlerimiz hangi boyutta ve bu konuşmalar bu boyuta dayalı olarak mı şekillendirildi, içeriklendirildi? Onu anlamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

ERG TEMSİLCİSİ AYTUĞ ŞAŞMAZ - Hemen gerekçeli metnimizden okuyayım, aynı zamanda kimlerin araştırmalarını yaptığını da söyleyeceğim:

Amerika Birleşik Devletleri'nde 6 ve 7'nci sınıfları ortaokullarda okuyan çocuklarla ilköğretim okulunda okuyan çocukları karşılaştıran bir araştırmaya göre ortaokulda okuyanlar yani kesintiye uğramış olanlar çok daha sık disiplin sorunu yaşıyor. Phillip Jack Cook, Robert Maccoun, Clara Muschkin... Bunları tekrar okumama gerek var mı, bilmiyorum. Ayrıca, araştırmalara göre ilköğretim kısa tutulduğunda ortaöğretim zorunlu olsa bile ortaöğretimin derecesiz veya daha geç bitirme olasılığı yükseliyor. Tayvan'da 6+3 olan eğitim modeli 1968'de kesintisiz dokuz yıla dönüştürüldü ve öğrenci başına eğitim düzeyi sadece bu dönüştürme dolayısıyla 0,6 yıl arttı. Daha fazla eğitim alan bu öğrenciler daha sonra daha yüksek maaşlı işler buldu. Yani hepsi tam akademik şekilde...

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Sayın Başkan, dediğim gibi, bütün referansları, söylediğimizin hepsinin referansı gerekçeli metinlerde ancak vakit darlığı açısından şu an Sayın Vekille paylaşmıyoruz ama hepsi orada var. Ayrıyeten, daha sonra sorularınız olursa da cevap vermektense, e-mail yoluyla da memnuniyetle yardımcı oluruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum ama benim de özellikle vurgulamak istediğim bir şey var. Biz eğitimin nitelik sorununu getirip kesintili veya kesintisiz olma sorununa indirgememek durumundayız. Yani matematik okuryazarlığı, işte teknoloji okuryazarlığının kesintili mi olmasıyla, kesintisiz mi olmasıyla çok da doğrudan bağlantılı olduğunu düşünmüyorum.

Bir örnek vermek isterim. Ben de bir matematikçiyim. Matematik eğitim mezunuyum. 2010 yılının Mart ayında Amerika'ya gittik. Amerika'da bir charter school'u ziyaret ettik. Charter school'da 7'nci sınıfta matematik dersine girdim. Sadece öyle birkaç dakika ne yapıyorlar diye merak ettiğim için. Uzunluk ölçülerini anlatıyor öğretmen. Yine bizim o klasik kara tahta veya yeşil tahta şey düzeninde ama daha rahat bir düzen. Şimdi inç'i anlatıyor. Burada mesleği olmayan arkadaşların dışında kime sorsam "İnç kaç santimdir?" diye herhâlde hiçbirimiz böyle rakamı kolay hatırlamayız. Peki, ilköğretimi almayan var mı burada? Ortaokulu, liseyi bitirmeyen var mı? Yok. Arkadaşlar, bizim 7'nci sınıfta biz şunu veririz: "1 inç=2,54 santim" Ondan sonra 10 inç kaç santim eder? Herkes hemen hurra yapar veya işte "2.540 inç kaç santim eder?" çevirir, dururuz. Amerika'da 7'nci sınıftaki öğrenciye inç'i nasıl öğretiyorlar? Diyor ki öğretmen: "Bakın, çocuklar bir inç şu parmağımın boğumu kadardır yaklaşık." diyor. Şimdi, bunu o öğrencinin ömür boyu unutmama şansı var mı?

Bizim sorunu daha eğitimin niteliği düzeyinde değerlendirme gibi bir sorumluluğumuz var. İnşallah, bu teklifi biz yazarken buna azami derecede dikkat etmek durumunda olacağız.

Size çok çok teşekkür ediyoruz. Ayrıca, görsel bir sunum yaptığınız için de teşekkür ediyorum.

ERG TEMSİLCİSİ BATUHAN AYDAGÜL – Biz teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Şimdi, sırada Türk Eğitim Vakfı.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yahu, ben bir şey söyleyeyim de ondan sonra geçsin, içimde kalacak aksi takdirde.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi, bakın, bu sizin söylediğiniz, pedagojik bir yöntem yani “somuttan soyuta” denir onun adına, “yakından uzağa” denir, “basitten karmaşığa” denir. Bunlar pedagojik yöntem. Onu öğretmezsek kişiye öğretirken sıkıntı çıkıyor, problem o.

BAŞKAN – Yani bizim sorunumuz 4+4 mü, 8 mi, 12 mi? Ondan daha ziyade daha farklı bir sorun, inşallah, onun üzerinde yoğunlaşalım.

Buyurun.

TÜRK EĞİTİM VAKFI TEMSİLCİSİ ÖMER TURNA - Davetiniz 27/2/2012 günü, saat 11.00'de İstanbul'dan fakslandı bana, Genel Müdürlüğümüz İstanbul'da olduğu için. Sadece temsilci olarak katılacağımızı biliyorduk ama söz verdiğiniz için de çok teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İlköğretim ve Eğitim Kanunuyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi konusundaki görüşlerimi arz edeceğim ancak daha önce değerli hocalarımın ve ERG'nin sunmuş olduğu bilgileri tekrarlamamak için bunların dışındaki -katıldığım yerleri yine belirteceğim- görüşlerimi arz etmek istiyorum.

Genellikle yasalar düzenlenirken toplumun bir ihtiyacını karşılamak için kaleme alınır ve yürürlüğe konulur. Ben buraya gelmeden önce, çok kısa süre olduğu için Millî Eğitim Bakanlığı 2010-2014 Stratejik Planı yanıma alarak geldim. Bu stratejik planda acaba -hem hükümet programlarında hem stratejik planda- ilköğretimin yeniden düzenlenmesine ilişkin bir hükmün yer alıp almadığına baktım ve bu stratejik planda böyle bir hükümle karşılaşmadım. Ne hükümet programlarında ne stratejik planda ilköğretimin yeniden düzenlenmesine ilişkin bir hüküm yok. Sadece “Bu nereden çıkabilir?” diye kısa bir araştırma yaptım. Millî Eğitim Bakanlığının düzenlemiş olduğu 18'inci Millî Eğitim Şurası'nda son anda verilen bir önerge ve önergede 1+4+4+4 şeklinde ifade edilen 1 yıllık okul öncesi eğitim, 1'inci 4 yıl temel eğitim, 2'nci 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık ve 3'üncü 4 yıl ise ortaöğretim olarak önerildi. Kanununun gerekçesini arabada okudum kısa bir şekilde. Acaba bu kanun teklifi niçin yapıldı?

Gerekçe: Özet olarak, kız çocuklarının okullaşmasının 8 yıllık kesintisiz eğitimden sonra yeterli düzeye çıkmadığı, mesleki teknik eğitimde bir kan kaybının olduğu, bir gerilemenin olduğu ve 2547'nin 45'inci maddesinde de bir değişiklik yapılmış. Burada da katsayının eşitlenmesiyle ilgili fakat yine kanunda hiç konuyla ilgisi olmayan Bankalar Düzenleme Kuruluyula ilgili de bir ek maddenin olduğunu, yine FATİH Projesi'yle ilgili birtakım alımların Kamu İhale Kurumu dışında tutulduğu gibi çok kısa olarak özetlenebilecek bir gerekçeyi gördüm.

Şimdi, kanunun maddelerine geçtiğimiz zaman, 222 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde ilköğretimi iki kademeye ayırıyor. Buradaki iki kademeye ayrılırken program bütünlüğünün sağlanıp sağlanmayacağını göremedim. Yani sadece burada bir iki kademe ama programda bir kopukluk, iki ayrı program uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin açık bir hüküm yok, onu göremedim.

Bir başka konu: Yine, ilköğretimdeki kız çocuklarının okullaşmasının yeterli olmadığı konusunu yine Millî Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu istatistik kitapçığına baktım. 8 yıllık kesintisiz ilköğretime geçilirken ilköğretimde okullaşma oranının yüzde 80'lerde olduğu oysa günümüzde yüzde 99'lara kadar yükseldiği, bu dünyada çok az örneği görülen bir büyüme yani bunu hakikaten geçmiş hükümetler ve şimdiki Hükümete de bu konuda teşekkür etmek lazım. Dünyada görülmeyecek bir büyüklükte -hocalarım daha iyi bilirler- çok büyük bir gelişme var. Bunu gerekçeyle bağdaştıramadım burada yani yeterince okullaşmanın sağlanamadığı hususunu istatistiklerle karşılaştırdığım zaman burada bir benzeşmenin olmadığını gördüm.

Bir başka konu: Mesleki yönlendirmenin hep 2'nci 4 yılda yapılacağına ilişkin görüş ileri sürüldü. Oysa kanun teklifinin 8'inci maddesine baktığımız zaman mesleki yönlendirmenin 2'nci 4 yılda değil 1'inci 4 yılın sonunda yapıldığını görüyoruz. Bu daha da geriye çekilme demek. Bunu ERG tespit etmiş ve onuncu yaşta yani çocuk on yaşındayken mesleki yönlendirmenin başladığını kanunda açık olarak hüküm, 8'inci maddede bunu görmemiz mümkün.

BAŞKAN – O yönlendirme değil de bilgilendirme, birbirine karıştırmamak lazım yani hangi mesleğin alınacağına dair bilgilendirme.

TÜRK EĞİTİM VAKFI TEMSİLCİSİ ÖMER TURNA – Şimdi, “Mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek ve rehberlik servislerince gerekli önlemler almak” bu, bir bakıma bizim şu anda 8 yıllık kesintisiz

İlköğretimin 8'inci sınıfın ikinci yarısında uygulanan yöntemin aynısı, oradaki ifade de aynı. Bu anlamda bir yönlendirme olarak bunu değerlendirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Mesleki eğitimin 3308 sayılı Yasa'da değişikli yapılarak on bir yaşında başlayacağına ilişkin bir hüküm var. Sonra uluslararası sözleşmelere baktım. Acaba çocuk işçiliğiyle ilgili bu ne diyor? Bizim Parlamentonun da kabul etmiş olduğu ILO sözleşmelerinde mesleki eğitimin yani çocuk işçiliğinin on beş yaşından önce olamayacağı, hatta daha da ileriye gitmiş, 138 no.lu Sözleşme'de ise kötü şartlarda çalıştırılacak çocuklarda ise yaşı on sekizden daha küçük olamayacağına ilişkin bir hüküm var. Burada şöyle bir, Sayın Başkanım, kuşku taşıyorum: Biliyorsunuz, sosyal sorumluluk konusunda duyarlı olan uluslararası şirketler çocuk işçiliğinin, küçük yaştaki çocukların çalıştırılmasına şiddetle karşı çıkıyorlar. Burada bir iş kaybı ya da ticari kaybın meydana geleceği konusunda da kuşklar taşıyoruz.

Ve bir başka konu: Hocam değindiler, ben bunu biraz daha açmak istiyorum. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 45'inci maddesinde ciddi bir değişiklik yapılıyor. Burada, daha önce yerleştirme puanına ağırlıklı ortaöğretim puanı eklenirken bundan vazgeçilerek ortaöğretim başarı puanının eklenmesi ciddi bir sorun yaratacak. Bu geçmiş yıllarda denendi, 1970'li ve 80'li yıllarda denendi ve fen liseleri ile nitelikli liselerden son sınıflarda büyük kaçışlar meydana geldi. Burada, biz başarıyı adlandırırken kitlesel bir başarıyı anlamamız gerekiyor çünkü bireysel olarak bir öğrenci çok başarılı olabilir ama kurumsal başarıyı görmek gerekir ve bunun mutlaka yerleştirmede kurumsal başarının da dikkate alınması gerekir. Bunun çok ciddi bir sorun yaratacağını düşünüyorum.

Bir başka konu: Tabii, bu yasayla ilişkisi yok. Bu bizim şu anda konuşacağımız belki yetkimiz dışında olan bir konu, farklı konular da Bankacılık Düzenleme Kuruluyla ilgili...

BAŞKAN – Onları çıkardık zaten, çıkarıyoruz daha doğrusu.

TÜRK EĞİTİM VAKFI TEMSİLCİSİ ÖMER TURNA – Şimdi, yine, çıktığını sabah televizyonda duydum. İlköğretim, ilk 1'inci 4 yıldan sonra öğrencilerin zorunlu eğitimi...

--- Ömer Bey, bir dakika ya. Nasıl çıktı?

BAŞKAN – Çıkarıyoruz yani şöyle konuştuk.

--- Yani bu Komisyon çıkaracak, siz mi çıkarıyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, hayır, teklifi çekiyorlar onlar, o maddeleri, yeni kanun teklifi olarak geliyor.

--- Dedim yani biz burada süs bitkisi miyiz?

BAŞKAN – EPDK ile TMSF, bir de Maliye Bakanlığının o şeyi vardı ya, hani eğitimle ilişkili olmayan maddeler diye o Komisyonunda çok...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Plan Bütçe çekecek.

--- Plan Bütçe öyle mi?

BAŞKAN – Hayır, hayır, şöyle: Teklif sahipleri yeni bir kanun teklifi veriyorlar. Biz de çıkarıyoruz onu şeyden.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Belki orada başka şeyler de değişecek. Biz yeniden mi tartışacağız?

--- Nereye veriyorlar onlar bu teklifi?

BAŞKAN – Yok, yok, bizim artık gündemimizdeN burada, şimdi, kanun metnini yazmaya başlarken onlar geri çekmiş olacağı için biz çıkaracağız. Bizim konumuzla ilgili olmayan maddeler olduğu için...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Onlar keşke hiç karışmasaydı.

BAŞKAN – Yani keşke hiç karışmasaydı ben de aynı kanaatteyim.

--- O öbür maddeleri de çıkaralım, o lüzumsuz... Şeyden sonra konuşalım.

BAŞKAN – Ama sonuçta bunların hiçbirisi de...

--- İhaleci, mihaleci değiliz biz Komisyon, onlar da çeksinler yani çekeceklerse, bunu kim ihale yapacaksa yapsın, eğitim konuşulsun.

BAŞKAN – Şimdi, FATİH Projesi eğitimin içerisinde, onu ayrıca konuşuruz Hocam, şimdi değil.

Buyurun.

TÜRK EĞİTİM VAKFI TEMSİLCİSİ ÖMER TURNA – Çekilmediğini varsayarak, bu konuda -çünkü şu anda, çekilmemiş olduğunu anlıyorum- ciddi endişelerimiz var. İlköğretimde -sayın müsteşarlarım çok iyi bilir- şu anda gizli bir devamsızlık sorunu yaşanıyor. Bu anlamda, zaten var olan, kayıtlarımızda -ben eski millî eğitimci olduğum için oradan biliyorum- öğrenci gözükmele

birlikte gizli bir devamsızlık söz konusu. Bu devamsızlığı körükleyeceği konusunda ciddi endişelerim var benim, bu endişeleri taşıyorum.

Ben sadece dinleyici olarak katılacağımı bilerek bir metin hazırlamadım, çok kısa bir sunu yaptım.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz çok teşekkür ederiz, çok faydalandık, eksik olmayın.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir şey sorma bahanesiyle bir şey söylemek istiyorum: Şimdi, dediniz ki: “Çocuk emeği açısından da tehlikeli olabilir, riskli olabilir.” Zannediyorum şunu demek istediniz. Ben biraz açayım, onu mu demek istediniz?

Şimdi, eğer gerçekten bu “çırak” adı altında on-on bir yaşında çocuklar çalışarak mal üretilirse bunların ihracatında da sorun olacaktır çünkü biliyorsunuz ILO’nun getirdiği standartlar var, “çocuk emeği kullanıldı” diye bir etiket konulduğu zaman ürünlerimizi dışarıda pazarlayabilme olanağından da yoksun oluruz, buna dikkati çektiniz.

Teşekkür ederim.

TÜRK EĞİTİM VAKFI TEMSİLCİSİ ÖMER TURNA – Buna dikkat çekmek istedim uluslararası düzeyde.

BAŞKAN – Biz çok teşekkür ediyoruz.

Ömer Bey’e soru sormak isteyen milletvekili arkadaşımız var mı?

--- Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Peki, biz teşekkür ederiz tekrar.

Şimdi, ara vermeden önceki son, İlim Yayma Cemiyeti Temsilcimiz burada mı? Yok.

O zaman bir ara verelim yani şöyle yapalım: Arkadaşlar, saat 16.20’ye kadar ara veriyoruz.

Teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 15.42

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.28

ALT KOMİSYON BAŞKANI : Fikri IŞIK (Kocaeli)

-----0-----

BAŞKAN – Toplantımızın Üçüncü Oturumuna başlıyoruz.

Şimdi, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Temsilcisini dinleyeceğiz.

TÜRKİYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI TEMSİLCİSİ SUAT KARDAŞ – Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfında İçerik ve Araştırma Geliştirme Departmanı Yöneticisiyim.

BAŞKAN – Suat Bey, buyurun.

Şimdi, şöyle yapalım: Yirmi dakika süremiz var. Bizim arzumuz on beş dakika sizin sunumunuz, beş dakika bizim sormak istediğimiz sorular için fırsat ama yirmi dakikada da sunum yapabilirsiniz, tercih sizin.

TÜRKİYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI TEMSİLCİSİ SUAT KARDAŞ – Hayhay, beş dakika da sizinle konuşmayı tercih ederim ben de.

Öncelikle lütfedip bizi çağırdığınız, görüşlerimizi dinlediğiniz için teşekkür ederiz. Dediğim gibi, TEGV’de, Eğitim Gönüllüleri Vakfında İçerik ve Araştırma, Geliştirme Departmanı Yöneticisiyim. Daha önce Millî Eğitim Bakanlığında, Türk Eğitim Derneğinde çalıştım.

Eğitim Gönüllüleri Vakfı 1995 yılında kuruldu, belki bilmeniz vardır. Biz Türkiye’nin eğitim alanında en yaygın sivil toplum örgütüyüz, Türkiye’nin 36 ilinde 86 tane etkinlik noktamız var. TEGV’ nin kuruluş misyonu, temel eğitim çağındaki çocukların okulda aldıkları eğitime katkıda bulunmak. 10 eğitim parkımız, 52 öğrenim birimimiz, 21 tane de gezici öğrenim birimizle Türkiye’nin birçok yerinde eğitim birimlerimiz, eğitime destek veren birimlerimiz var. Çocuklar okul içi ve okul dışı zamanlarda bu etkinlik noktalarımıza gelerek bizim geliştirdiğimiz eğitim programlarına ve faaliyetlere katılıyorlar. Her sene yaklaşık 150 bin temel eğitim çağı çocuğuyla çalışıyoruz. Bugüne kadar 1,6 milyon çocuğa ulaştık. TEGV, aynı zamanda gönüllülüğün de, gençlerin gönüllülüğünün de çok yoğun olduğu bir vakıf, her sene ortalamada 10 bin genç gönüllüyle çalışıyoruz. Bu eğitim programlarını çocuklarla gönüllüler buluşturuyor.

BAŞKAN – Benim kızım da sizin gönüllünüz olmayı düşünüyor.

--- Öyle mi, ne güzel, memnun oldum.

Malum, gündemde bir yasa teklifi var, bizler de temel eğitim alanında çalışan, misyonu temel eğitim üzerine kurulu bir vakıf olarak biliyorsunuz bir açıklama da yaptık, kendimizi bu konuda sorumlu hissettik. Hem eğitim alanında bu kadar yaygın çalışan bir vakıf olarak hem de temel eğitim konusunda çalışan, temel eğitim çağındaki çocuklarla çalışan bir vakıf olarak görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık. Gündemdeki yasa teklifinin çeşitli açılardan riskler taşıdığını düşünüyoruz. Bunların müsaadenizle ben teker teker üstünden geçmek istiyorum:

Biliyorsunuz, temel eğitimde, özellikle 8 yıllık kesintisiz temel eğitime geçildikten sonra Türkiye eğitim alanında çok ciddi mesafeler kaydetti, özellikle çocukların okullaşma oranlarıyla ilgili, hem kız çocuklarının hem erkek çocuklarının okullaşmasıyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığı çok ciddi çalışmalar yaptı. O ciddi çalışmaları uzun süredir yürüten Zübeyir Bey gibi, Salih Bey gibi insanlar da burada, çok değerli bürokratlar. Dolayısıyla Millî Eğitim Bakanlığı bu konuda özellikle kız çocuklarının okullaşması, erkek çocuklarının okullaşması konusunda çok ciddi mesafe kaydetti. Bununla birlikte, biliyorsunuz 2005 yılında Türkiye’de yaygın uygulamaya geçen müfredat reformuyla öğretim programları da kesintisiz eğitime uygun hâle getirildi. Onun dışında Eğitime Yüzde Yüz Destek kampanyası gibi kampanyalarla millî eğitimle ya da eğitim sisteminin fiziki ve teknolojik altyapısıyla ilgili çok ciddi gelişme kaydetti, derslik sayılarında, öğretmen başına düşen çocuk sayılarında çok önemli çalışmalar yapıldı. Teknolojik olarak çok ciddi yatırımlar yapıldı. Dolayısıyla biz Vakıf olarak temel eğitimin 8-10 senedir bu kadar yatırım yapılmışken, bu kadar ciddi mesafe kaydedilmişken kesintili hâle getirilmesi konusunda kaygılar taşıyoruz. Bunun pedagojik ve başka boyutları var. Şimdi müsaadenizle onlarla ilgili görüşlerimizi de söyleyeceğim.

Bir kere, temel eğitimin kesintili hâle getirilmesini pedagojik olarak uygun görmüyoruz. Neden? Hem eğitim bilimi alanında hem çağdaş ülkelerde yapılan ya da işte eğitim konusunda mesafe kaydedilen ülkelerde yapılan çalışmalarda temel eğitim sürecinde kazanılan becerilerin çok önemli olduğu konusunda hem beyin araştırmaları hem temel eğitimdeki bulgular hem de dediğim gibi bu konuda ciddi mesafe kaydetmiş ülkeler temel eğitimde kazandırılan becerilerin çok önemli olduğu, çocukların 7-11 yaş arasında somut işlemler döneminde olduğunu, 11 yaştan sonra da soyut işlemler dönemine geçtiğini ve bunun kesintisiz olarak bir öğretim programı

üzerine inşa edilmesi gerektiğini artık eğitim bilimciler kabul ediyor. Dolayısıyla 4+4 hâline getirmek, ikinci kademeyi kesintili hâle getirmek, açık öğretim gibi, uzaktan eğitim gibi araçlarla çocukların okul dışında erişebileceği bir hâle getirmek bizim öğretim programları konusunda yaptığımız bu çok ciddi çalışmaları da sekteye uğratacak, çocukların da o temel eğitim çağında bazı temel becerileri almaları için en formatif oldukları, zihinsel olarak en elverişli oldukları dönemde çok ciddi bir kesintiye ve zaafa uğrayacaktır diye düşünüyoruz. Özellikle açık öğretim imkânının tanınması ikinci kademeye, çocukların, erkek çocukların çıraklık yaşının 11'e düşürülmesi, erkek çocuklarının çalışma hayatına, kız çocuklarının da eve hapsedilmesi konusunda önemli riskler taşıyor bizce. Bizler temel eğitimle ilgili kendi etkinlik noktalarımıza gelen çocuklarla da zaman zaman çok önemli araştırmalar yapıyoruz.

Türkiye, eğitimde eşitsizliklerin en yaygın olduğu ülkelerden birisi. Bu konuda ben Komisyonunuza da iletebilirim ama Dünya Bankasının hazırladığı çok önemli bir rapor var bence, Türk eğitim sisteminde kalite ve eşitlikle ilgili. Orada Türk eğitim sisteminin çok öncelikle ele alması gereken konulardan bahsediliyor, okul öncesi eğitim gibi, öğretmen kalitesi gibi, finansman gibi. Bütün bunlar yapısal değişikliklerle, Türk eğitim sistemindeki kalite sorunu yapısal değişikliklerle halledilmeyecek kadar önemli öncelikler. Dolayısıyla öncelikle bunlara odaklanmak bizce çok daha iyi olacak.

Türkiye sekiz yıldır çok önemli bir mesafe kaydetti temel eğitimde hem fiziki altyapıda hem öğretim programlarında. Biz Vakıf olarak artık gelinen bu noktada eğitimin kalitesine yatırım yapılmasının daha doğru olduğunu düşünüyoruz. Öğretim programlarının tekrar ve yeniden gözden geçirilmesi, işte Fatih Projesi gibi eğitimde teknolojiye yapılan yatırımın nitelikte birleştirilerek devam ettirilmesi, öğretim materyallerinin daha zengin ve geliştirilmiş hâle getirilmesi, dolayısıyla bütün uluslararası sınavlarda da görüldüğü gibi, bizim temel eğitim çağındaki çocukların alması gereken en temel becerileri, okuryazarlıkları, değerleri edinmeden temel eğitimden çıkmış bireyler olarak en temel öğrenme ihtiyaçlarının kazandırılması gerektiği düşüncesindeyiz.

"PISA" diye bir sınav var, hepimiz biliyorsunuz, çok gündemde. Türkiye 2009'da son müfredat reformundan da sonra biraz gelişme kaydetmekle birlikte, okuduğunu anlama, fen ve matematik becerilerinde OECD ortalamasının altında. Ulusal sınavlarda da çok farklı değil durum. Çocukların en temel becerileri ve okuryazarlıkları edindikleri bir dönemde ilköğretimi kesintili hâle getirmek bütün bu bahsettiğim konularda eğitim kalitesini çok ciddi etkileyecektir.

Çocukların ikinci kademede açık öğretim veya uzaktan öğretim gibi imkânlarla okul dışına itilmesi, Türkiye gibi okul dışı eğitim imkânlarının da çok kısıtlı olduğu bir ülkede çocukların neredeyse tek sosyalleşme mekânı olan okul dışına itilmesi ve evde veya ev dışında çok ciddi risklere maruz kalmasını getirecektir.

Bir diğer konu, bildiğiniz gibi, mesleki yönlendirme. Şimdi, biz çok çeşitli eğitim programları uyguluyoruz Eğitim Gönüllüleri Vakfında, 16 haftalık standart programlar dediğimiz yarıyıl düzeninde eğitim programlarımız var. Bunlar çocukların çok farklı gelişim boyutlarıyla ilgili, çok farklı gelişimsel ihtiyaçlarına hitap ediyor. Bunlardan bir tanesi "Kariyer Yolculuğuma Başlıyorum" diye bir eğitim programı, ikinci kademeye yönelik, 6, 7 ve 8'inci sınıf çocuklarına yönelik bir program. Biz bu programa başlamadan önce iki tane araştırma yaptırarak bu programı alacak ya da bu programın hedef kitlesi olan çocuklarla ve o araştırmadan şöyle bir sonuç çıktı: O dönem o çağ çocukları mesleki seçimler, mesleki tercihler, kariyer tercihleri konusunda çevrelerinin etkisine çok açık durumdalar yani o yaşta çok fazla bir kariyer, meslek seçimi yapabilecek zihinsel gelişim düzeyinde değiller. Dolayısıyla bizim program da aslında şu anda müfredatta olan, çocuklarda sadece o yaşlarda kariyer olgunluğu yani kendisini tanıma, kişisel ilgi, istek ve ihtiyaçlarını tanıma ve sadece meslekler dünyasıyla ilgili bir farkındalık geliştirme üzerine bir program bu.

BAŞKAN – Hangi yaş dilimlerinde dediniz?

--- 6 ve 8'inci sınıflar yani 12-14 yaş arası çocuklar yani ikinci kademe çocukları.

Söylemek istediğim şu: O yaş, o gelişim çağı, o gelişim dönemi çocukların herhangi bir mesleki yönlendirmede bulunma, bir tercih yapma konusunda henüz çok erken olan yaşlar. Nitekim, dediğim gibi, kariyer olgunluğu, kariyer planlama biraz yaş gelişimiyle alakalı şeyler. Lise ve lisenin son sınıfları artık daha çok kariyer planlamayla uğraşılması ve çocukların o konuda yönlendirilmesi gereken dönemler. Dolayısıyla birçok devlet okulunda ve özel okulda kariyer planlama merkezleri var aslında şu anda ama o yaşlar çocukların bir mesleğe yönelmesi, meslek konusunda ilgi ve isteklerinin farkında olması için çok çok erken. Kariyer olgunluğu ile ilgili şeyler de dediğim gibi zaten şu anda resmî müfredatta kullanılan derslerde, sosyal bilgiler gibi derslerde zaten uygulanıyor.

Öte yandan var olan mesleki eğitim sistemi zaten nitelik olarak çok iyi bir durumda değil. Biz mesleki eğitim sistemimizi yıllardır bir düzene koyamadık, o konuda nitelik sorunu hâlâ devam ediyor, orada eşitsizlikler hâlâ devam ediyor, kültürel algılarımız hâlâ devam ediyor. Meslek liselerine giden çocuklar genelde akademik olarak çok başarılı olmayacağı düşünülen ve mesleki eğitime yönlendirilen... Biliyorsunuz toplumumuzdaki algıyı. Dolayısıyla o eşitsiz durumu temel eğitime indirmek, aynı zamanda o eşitsizlik

durumunu temel eğitim kademesine de indirmiş olmak anlamına gelecek. Mesleki eğitimde ciddi niteliği artırmaya yönelik çalışmalar yapılmadan, planlamalar yapılmadan, ikinci kademedeki çocukları mesleki eğitime yönlendirmek hem pedagojik olarak hem de diğer açılardan çok uygun değil. Kaldı ki mevcut mesleki eğitim zaten en temel akademik becerileri bile veremiyor. Biz sık sık duyuyoruz, mesleki eğitimle ilgili ortak projelerde mesleki eğitimi bitirmiş ya da mesleki eğitimde okuyan, hatta meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin yurt dışında, Japonya'da ortak bir proje için gittiklerinde en temel akademik becerileri, matematikle ilgili, hesaplamayla ilgili en temel becerileri bilmedikleri ve orada telafi eğitimine tabi tutulduklarını biliyoruz. Dolayısıyla hani mesleki eğitimde bu kalite sorunu, bu eşitsizlik sorunu devam ediyorken, onunla ilgili henüz çok ciddi çalışmalar yapılmamışken temel eğitime indirmek son derece riskli bir uygulama olacak.

BAŞKAN – Son beş dakikanız.

--- Bütün bu tartışmalarda aslında tartışılmayan bir şey var. Ben Millî Eğitim Bakanlığında çalıştığım dönemden biliyorum, Talim Terbiye Kurulunda çalıştım ve 2005'teki eğitim reformunun içinde bulundum. Bizler o zaman eğitim müfredatını eğitimcilerle, öğretmenlerle, okul yöneticilerine anlatmaya gittiğimizde şöyle bir şeyle karşılaşıyorduk, Zübeyir Bey de biliyordur, şahit olmuştur: Bizim eğitimcilerimizin, öğretmenlerimizin gerçekten Millî Eğitim Bakanlığının sistemle ilgili çalışmalarına güveni kalmamış artık. Millî Eğitim Bakanlığı o kadar sık sistemi değiştiriyor ki nitelikle ilgili sorunlarımızı sürekli yapısal değişikliklerle halletmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla biz müfredatı öğretmenlere, müdürlere anlatmaya gittiğimizde "Nasıl olsa iki sene sonra bu da değişir. Bakanlık bunu getirdi ama nasıl olsa bunu da başaramayacak, iki sene, üç sene sonra nasıl olsa değiştirecek." diye eğitimcilerimizde bir algı var. Bu algı sadece örgün eğitimde çalışan insanlarda yok, eğitimle ilgili çalışan, ilgilenen herkeste var. Dolayısıyla bence bu açıdan da bence kötülük ediyoruz. Sürekli oturduğumuz bir sistemi, 8-10 senedir iyi kötü uyguladığımız bir sistemi ve yol aldığımız, mesafe kattığımız bir sistemi artık nitelik olarak geliştirmek yerine çok ciddi farklı bir yola sapmak, yapısal değişikliklere sapmak, bu inançsızlığı, bu umutsuzluğu bence ikiye katlayacaktır eğitim camiası içinde, bir de işin bu boyutu var.

Kanun metninde ve gerekçede sıkça bahsedilen bir durum var, okul binalarının, çocukların gelişimsel özelliklerine göre aynı bina içinde olmasının uygun olmamasıyla ilgili. Bu, bu kadar büyük bir yapısal değişikliğe gidilmeden de halledilebilecek bir sorun bence. Aynı bina içinde farklı düzenlemeler yapılabilir, ek binalar yapılabilir. Doğrudur, küçük yaş çocuklarıyla büyük yaş çocuklarının bazen aynı bina içinde eğitim alması sakıncalar yaratabilir ama bu, dediğim gibi, bu kadar büyük bir yapısal değişiklikle halledilmesi zorunlu olmayan bir durum. Okulların, çok kalabalık okulların... Türkiye'de zaten okullar gittikçe kalabalıklaşıyor ve her okul -özel okul olsun, devlet okulu olsun- zaten bu tür formülleri kendi yapıları içinde halledecek uygulamalar geliştiriyorlar.

İsterseniz burada keseyim. Çok temel olarak Eğitim Gönüllüleri Vakfının bu yasa teklifiyle ilgili çekincelerini özetlemeye çalıştım. Dün basın açıklamamızı da sizin davetinizin cevabına ek olarak gönderdik, orada bütün bu konuştuklarımızın özeti de var.

Tekrar teşekkür ediyorum çağrınız için.

BAŞKAN – Evet, biz çok teşekkür ederiz.

Buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum açıklamalarınız için.

Şu ana kadar hiç gündeme getirmediğimiz bir konuda bilmiyorum sizin Vakfınız bir çalışması var mı? Engelli öğrencilerin evde eğitimi gibi bir konuya nasıl bakarsınız, görüşünüzü öğrenmek istiyorum.

--- Aslında bizden çok ERG'nin o konuda söyleyecekleri vardır çünkü ERG o konuda bir çalışma da yaptı. Bizler etkinlik noktalarımıza gelen engelli çocukları herhangi bir farklı uygulamaya tabi tutmadan mümkün olduğu kadar diğer çocuklarla kaynaştırarak kabul ediyoruz ama bu yasa metninin o konuda da sakıncalar doğuracağını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Hangi yönden?

--- Engelli çocukların evde eğitimi konusunda çünkü bütün bu konudaki araştırmalar, yaklaşımlar engelli çocukların diğer çocuklarla kaynaştırılarak eğitim sistemi içinde devam etmelerinin onların kişisel gelişimi, zihinsel gelişimi açısından daha uygun olduğunu gösteriyor ama dediğim gibi o konuda daha yetkin olan ve araştırma yapan Eğitim Reformu Gelişimi...

BAŞKAN – Bu kanun teklifi engellilerle ilgili bir şey içermiyor. Onunla ilgili ayrı kanun maddeleri var ve o maddelere tabi bizim de yani şahsen bir eğitimci olarak...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Evde eğitim var ya...

BAŞKAN – Evde eğitim yok.

--- Sayın Başkanım, izin verir misiniz...

BAŞKAN – Peki, kısa bir şey söylerseniz, çok kısa olsun...

Salih Bey, bir saniye, bizden sonraki arkadaşımız, ÖNDER'den temsilci arkadaşımız var mı? Yok. Peki, TEPAV'dan arkadaşımız var mı? Henüz gelmedi, gerçi zamanı var onun.

O zaman, Salih Bey, buyurun siz bir açıklama yapın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SALİH ÇELİK – Şimdi, evde eğitimle, engellilerle eğitimle ilgili aldığımız tedbirlerle ilgili bir iki cümle söyleyeyim, evde eğitimi kimlere verdiğimizizi de hemen arz edeceğim.

Birincisi, engelli vatandaşlarımızın da eğitim hakkını kullanabilmelerini öngören düzenlemelerimizi 2003'ten bu yana ülkemizde değil, Avrupa Birliğinde bile nasıl başardığımızı... Ben aynı zamanda Avrupa Birliği müzakerelerini de yürütüyorum, Eğitim-Kültür Faslı Bilim ve Araştırma İki Faslı'nın da yöneticisiyim. Dolayısıyla 15-16 bin civarındaki engelli öğrencimiz eğitimi aldığından, şu anda sadece devletin kendi verdiği eğitim kurumlarında 90 bine yakın öğrencimiz eğitim alıyor.

İki: Bir düzenleme daha yaptık, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde engelli vatandaşlarımızın eğitime erişmeleri için her öğrencimize şu anda 525 TL civarında, toplamda da her ay 100 TL onların eğitimi için kaynak aktarıyoruz. Bunun yanında engellilerden yaklaşık 1.118'i yanlış hatırlıyorsam- evde eğitim alıyorlar. Kaynaştırılmalı eğitim bunların dışında, rehabilitasyon merkezlerindeki eğitimin de dışında, diğer bizim otistik veya herhangi bir şekilde engelli olanlara verdiğimiz eğitimin de dışında. Burada taşımayı da karşılıyoruz biz, engelli öğrencilerin hem kamu okullarına hem de rehabilitasyon merkezlerine taşınma ücretlerini de veriyoruz ancak öyle öğrencilerimiz var ki onların da vatandaşlık hakkı ya da bu ülkenin vatandaşı olduğu bilinciyle hem ailesinin sahiplenildiğini hem de öğrencinin de devletin yanında olduğunu görmesi için 1.118 aileye çok ağır hasta olduğu için, taşıma imkânımız da olmadığı için... Yoksa evde eğitim bizim önceliğimiz değil. Avrupa Birliğinde de bunu anlattığımızda inanır bize farklı bakmaya başladılar.

--- 1.118 aileye mi evde...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SALİH ÇELİK – Evet, öğrenciye yani evde eğitim veriyoruz yani çocuğu taşıyamadığımız için öğretmeni öğrencinin ayağına götürüyoruz. Dolayısıyla buradaki evde eğitim bizim önceliğimiz değil ancak dediğim gibi zorunluluktan, çok ağır, istisnai durumlarda uyguladığımız bir şey.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Ben bir şey söyleyeyim. Ben şunu çok önemsiyorum: Türk Silahlı Kuvvetlerinde engelli olduğu için askerlik yapamayanlara sembolik olarak asker elbisesinin 1 gün bile giydirilmesi o kadar önemli ki...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – O kadar önemli de çıkardınız, külliyen çıkardınız adamları, paralı bir şey getirdiniz...

BAŞKAN – Yok, yok, çıkarmadık, var, o var, o devam ediyor.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ya, paralı eğitim getirmediniz mi? Bedelli askerlik... Parayı veriyorsun, adam hiç gitmiyor.

BAŞKAN – Yok, o başka.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Biz dedik ki: 21 gün gitsin kardeşim, adam da...

--- Hocam, nereden geldin nereye gittin?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi, hem kel hem fodulsunuz. Bakın, ben bedelli ile ilgili bir şey söyleyeceğim, neden bunu söylediğimi... Bedelliyle ilgili tartışmalar sürerken basın mensupları sordular ve şöyle bir cevap verdim: Bana göre bedelinin ekonomik ömrünü tamamlamış insanlar için çıkarılması lazımdır yani askerî ekonomik ömrünü. Dolayısıyla 35'in üzerinde bekliyordum dedim ve bir kimsenin parayı verdikten sonra hiç kışlaya gitmemesini doğru bulmam. Bizde asker elbisesi giymeyene kız vermezler, adam yerine de koymazlar. 1 günlüğüne bile sakat, özürülü arkadaşlar bile gidip o elbiseyi giyiyor dedim.

BAŞKAN – Ama giymeye devam ediyorlar.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Siz de neredeyse külliyen kaldıracaksınız askerliği, böyle bir yasa getirdiniz. Onun için ona dayanarak tutarlı bir açıklama yapalım.

BAŞKAN – Engellilerde bedelli olayı yok biliyorsunuz, engelliler askerlikten muaf.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bedel medel anlamam, askerlikte bedel olmaz, vatanın bedeli olmaz, namusun bedeli olmaz, askerliğin bedeli olmaz arkadaş.

BAŞKAN – Konumuz dışında olduğu için... Buyurun.

--- ERG'nin çalışmalarıyla ilgili Suat Hocam değindiği için bir şey söyleme gereği hissettim. ERG özellikle kaynaştırma içindeki engelli öğrencilerle ilgili Tohum Otizm Vakfıyla birlikte bir çalışma gerçekleştirdi. Bu çalışmada yani kaynaştırmanın

Türkiye’de yasal normlar anlamında çok güçlü olduğunu ama uygulamada maalesef belli zorluklarla karşılaştığını gözlemledik, zaten bu gözlemden yola çıkarak bu çalışmayı yaptık. Burada engelliler açısından yani kaynaştırma dâhilindeki engelliler açısından risk şu açıdan ortaya çıkıyor: Okullar da, öğretmenler de yeteri kadar güçlü olmadıkları için engelli öğrencileri zaman zaman dışlama eğiliminde olabiliyorlar. Bu dışlama eğilimi de -yani açık öğretim şu anda sanıyorum ki yasa teklifinden zaten çıkarılmış ama- açık öğretim seçeneği olsaydı çok daha güçlü bir biçimde ortaya çıkabilirdi çünkü hem ilköğretim 6’ncı-8’inci sınıflarda sınav baskısı öğretmenlerin ve velilerin üstüne daha fazla oturmaya başlıyor. Bu yüzden sınıflarda engelli öğrenciler kaynaştırma öğrencileri olsalar bile maalesef istenmiyorlar. Uygulamada yaşanan en büyük zorluklardan biri bu. Açık öğretim seçeneği yani ilköğretim ikinci kademede açık öğretim seçeneği yasa teklifinden çıkarıldığı için belki bunu tartışmak bir nebze gündem dışı olmuş gibi olabilir ama şunu söylemekte yine de yarar var: Kesinti yani kademeler arasında bir geçiş olasılığının oluşması bile engellilerin okullardan, kaynaştırma eğitimi gördükleri okullardan dışlanmalarına yol açma riski taşıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SALİH ÇELİK – Başkanım, izin verirseniz eğer rakamı düzeltelim: 2011 verilerine göre 1.582 öğrenciye evde eğitim veriliyor, 41 bin öğrenciye de taşmalı, parasını biz veriyoruz, Millî Eğitim Bakanlığı.

BAŞKAN – Bizim burada şunu söyleme durumumuz var: Hangi sisteme geçsek geçelim, birincisi, engellilerin eğitimi her zaman öncelikli ve önemli; ikincisi, engellilerin eğitimi kadar engellilerin toplumla kaynaşması önemli yani bu 4+4 de olsa, 8 de olsa, 12 de olsa, 13 de olsa, hangi sistem olursa olsun, engellilerin kaynaşması her zaman birinci öncelik, zaten ayrılan kaynak da bunu gösteriyor. Dolayısıyla orada bir endişe taşımaya gerek yok, eğer endişe taşınacak bir şey varsa da onu da dikkate almakta fayda var.

Buyurun Hocam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi, Lauer diye bir düşünür var. Bu düşünür uygarlığın üç masum canavarı diye televizyon, otomobil ve buzdolabını sayıyor ve şöyle diyor: “İnsanlar araçları icat ederek arabalarla uzak yerlere taşınma imkânı buldular, birbirlerinden uzaklaştılar. Bir süre sonra buzdolabını icat ettiler, yemek ihtiyaçlarını da evin içerisinde karşılayıp iki günlük, üç günlük dondurulmuş yemeklerle bu ihtiyaçlarını giderebilir oldular ama o arada bazen sinemalara gidiyorlardı ve dolayısıyla birbirleriyle etkileşim imkânı buluyorlardı, bu sefer televizyonu da icat ederek sinemayı da evin içerisine getirmiş oldular, eğlenceyi de evin içerisinde karşılar oldular ve böylece insanların birbirleriyle olan ilişkileri büyük ölçüde ayrıştı ve bu uygarlığın üç masum aleti üç masum canavara dönüştü insanlık açısından, insanların birbirlerine karşı olan sosyal mesafe, etkileşim ve iletişim kurmaları bakımından.” İngiltere’de bugün binaların kapılarını birbirlerine bitişik yapıyorlar ki çıkarken birbirlerine selam versinler.

Şimdi, hiç unutmuyorum, 1983’tü, o zamanın Sayın Bakanı Avni Akyol Bolu’ya gelmişti, Bolu İzzet Baysal Anadolu Lisesinin açılması sırasında, bilgisayar odasının başına geldi, “İşte, Türkiye’nin geleceği burada.” dedi. “Bilgi hiç de öyle değil Sayın Bakan.” dedim. Ben de o zaman müdürdüm. Bakana böyle bir şey demek zor bir iştir ama ben dedim ve dedim ki: “Bu bilgisayarı insanlar değil, insanları bilgisayar önümüzdeki günlerde kullanacak.” Şimdi karı-koca kavgalarından tutun, insanların ilişkilerindeki uzaklığa kadar bütün unsurların içerisine bu teknolojinin girdiğini görüyoruz. Şimdi de siz bir tablet bilgisayar sistemi getiriyorsunuz, Allah sonunuzu hayır etsin, onu söyleyeyim. Bununla da aslında kaş yaparken göz çıkarılacağını hep beraber göreceğiz yani efendim, teknolojidir, yeni bir icattır, her şeyi buna bağlamak ve dolayısıyla o çerçeveye içerisinde de umudu, insan ilişkileri, insanın somut kalemle yazması, birbirlerine duygularını açıklaması gibi birçok şeyi de ona paralel olarak uzaklaştıracak. Onun için bu özellikle 4’ten sonra ev eğitimi, açık öğretim gibi abuk sabuk yaklaşım biçimlerini aklınızdan dahi geçirmeyin.

BAŞKAN – Hocam, kalemle tablete yazacaklar.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani şimdi böyle tık tık vurmak başka bir şey, “Bismillahirrahmanirrahim” deyip de...

BAŞKAN - Hayır, hayır kalemle yazacaklar. Bilmiyorum, tableti kullanan arkadaşlar var mı?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - O da var, Fikri Bey, çok net söylüyorum, bunun bizim, insanın psikolojisi üzerindeki etkisini belirlemeden... Elbette var, yani o bizde de var onlardan da ama temel problem olarak söylüyorum, yabancılaşmaya, sosyal uzaklaşmaya, iletişimi koparmaya sebebiyet verecek. Bizde iletişim manaları bireyler arasında ortaklaşma kurmadır, kontak kurmaktır. Dolayısıyla, benim beynimle sizin beyniniz arasında kontak kurma imkânını o teknoloji araya girdiği zaman çoğu zaman kaldırıyor.

--- Tabletin bununla bir alakası yok ki. Kitabını tablete taşıyacak.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - İşte o tableti, o kitabı orada taşımalarının başka bir sakıncası var, onu söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN - Müsaade ederseniz ben söyleyeyim.

Bir kere şu, dünyanın gittiği yöne ayak uydurmak durumundayız, hatta kendi kültürümüze uygun bir şekilde o teknolojiyi şekillendirmek durumundayız. Şimdi ben FATİH Projesi'yle ilgili çok detaylı bilgim yok ama bazı şeyleri size söyleyeyim. Tableti üzerinde kalemle yazı yazılabilir şekilde dizayn ediyorlar. Hatta burada bir sonraki aşamada, çoktan seçmeli sınav sisteminin yerine ikame edilecek, öğrencinin yazdığını formatlı yazıya veya karaktere dönüştürüp klasik yazıda değerlendirilebilecek hâle gelecek bir çalışma yapılıyor şu anda. Yani benim de bir eğitimci olarak, matematikle uğraşmış, matematik öğretmeni olarak en büyük arzum, Türkiye'yi veya bizim gençliğimizi çoktan seçmeli sınav sisteminden kurtarmak. O, bir parçası olmalı sadece, yani ölçme ve değerlendirmenin bir parçası olmalı ama tamamı olmamalı. Şimdi bu tablet bilgisayarlarda getirilmeye çalışılan ki, üzerinde çalışıldığını biliyorum, öğrenci ne kadar yazısı kötü olursa olsun –ki, o sıkıntılar oluyor- öğrenci yazıyı yazdığında o yazıyı dönüştürüp düzgün alfabeyle orada klasik yazılı okuma metoduna geçmeye çalışıyorlar. Bunu başarırlarsa bence biz sınav sisteminde önemli bir devrim yapacağız. Yani bir öğrenciyi tek sınavla hayatını şekillendirecek bir şeyin içerisine mahkûm etmeyeceğiz. FATİH Projesi'nin son derece önemli faydaları var. Bakın, eğitimde fırsat eşitliği bizim Anayasa'mızdan tüm kanunlarımıza kadar var ama eğitimde fırsat eşitliğini sağlamanız için eğer İstanbul'un Şişli'sindeki bir okulda okuyan öğrenciyle Şırnak'ın Uludere'sindeki bir okulda okuyan öğrenciye aynı kitabı sunabiliyorsanız bunu elektronik ortamda o fırsat eşitliğine biraz daha yaklaşıyorsunuz demektir.

--- Zaten dağıtmıyor mu kitapları Millî Eğitim Bakanlığı?

BAŞKAN - Burada sadece ders kitabından ziyade, zenginleştirilmiş. Biz burada sohbet ortamında konuşuyoruz. Bizim en büyük sıkıntımız ne? Bizim eğitim sistemimizde 2006'da önemli bir revizyon yapıldı ama bizim okuduğumuz dönemde özellikle ezbercilik sıkıntısı vardı. Biraz önce söyledim, işte inch'i "2,54" diye ezberletiyoruz ama ne olduğunu, hayatla bağlantısını kurmuyoruz. Şimdi o ezberci anlayış bizi hayatla irtibat kuramama problemine getiriyor. Mesela bizde liseyi bitiren, matematik öğrenen, integrali öğrenen bir çocuğun "Hayatta integral ne işe yarar?" diye bildiğini hiç zannetmiyorum. Hatta matematik öğretmenlerinin de önemli bir kısmının reel hayata uygulamasının... Diğer konular da öyle. Mesela, bakın, siz bu teknolojiyle artık öğrenciyi hayatla iç içe geçiriyorsunuz. Nasıl? Mesela, Güney Afrika Cumhuriyeti nerededir? Biz eskiden bir harita varsa okulda, eğer o okulun müdürü de "Harita yırtılır da demirbaşta ben zimmete uğrarım falan." diye endişe etmiyorsa getirip sınıfa asıyorlardı Güney Afrika Cumhuriyeti'ni işlemek için.

--- Çok daha iyi biliyorduk. Şimdi, Van'ı şeyde arıyoruz.

BAŞKAN - Bu yeni sistemde artık müdürün zimmət korkusu olmayacak. Öğrenci bizzat istediği anda bastığı zaman düğmeye onu uygulayarak...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Şimdi, Sayın Başkan, bu söylediklerin elbette doğru. Yani bunun elbette böyle bir katkısı olacaktır. Bütün kerameti getirip tablete bağlamak inanılmaz derecede...

--- Kerameti orada tablete bağlamıyoruz hocam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Şimdi, şeytan, "Arthur Clarke" diye geleceğe yönelik, fütürist yaklaşım açısında bulunan bir adam var. "Şeytan, bir adamı mahvetmek istediği zaman, bir toplumu, ona bir televizyon hediye eder." der. Şimdi, mesele elbette bu teknolojiyi kullanalım, ona kimse bir şey demez, işte çağdaş gelişmeleri izleyelim filan da yani bütün bunların o aygıt vasıtasıyla gerçekleştirileceğini veya bunun böyle bir imkân üreteceğini düşünmeyi de hiç aklınızdan geçirmeyin. Bu bir araç, bu kullanılmalıdır, doğrudur fakat buna fazla bir şey yüklemek, fazla bir anlam yüklemek de çok doğru değil.

BAŞKAN - Mutlaka. Bakın, eğitim sisteminde hiçbir şey öğretmenin yerine geçmez.

--- Yine geliyoruz Sayın Başkanım, öğretmen noktasına geliyoruz.

BAŞKAN - Bunların tamamı yardımcı, destekleyici...

--- Ha, doğru, öyledir, işte o, işte hepsi o kadar.

BAŞKAN - Hayır, bunu dünyanın hiçbir döneminde hiçbir eğitim sisteminde öğretmenin değeri azalmamıştır çünkü eğer biz "öğretim" diyorsak bunlar önemli ama "eğitim" diyorsanız öğretmenin yerine neyi koyabilirsiniz, mümkün değil o?

Buyurun Hocam.

--- Sayın milletvekili arkadaşlarım, yani yine geliyoruz, nokta öğretmende düğümleniyor. Daha önce de söylediğim gibi, bir öğretmenin kalitesidir o öğrencinin içerisindeki dehayı ortaya çıkaran. Her öğrencinin içerisinde en az bir konuyla ilgili, her gencin, her çocuğun, bir konuyla ilgili deha vardır. Biz bu gerçekten yola çıkarak...

Haksız mıyım Sayın Hocam?

BAŞKAN - Tabii, tabii, doğru söylüyorsunuz.

--- Biz bu gerçekten yola çıkarak o öğretmenlerimizi donanımlı bir vaziyette o çocukların her birisi birer güneş gibi pırıl pırıl çocukların içerisindeki, bırakın dehayı çıkarmayı, olanı bilen söndürüyorsa, köreltiyorsa, yok ediyor, onları mekanik, soru sormayan, yalnızca itaat eden, sorgulamayan, analitik bir zihni olmayan, araştırmayan, yalnızca not alıp, ezberleyip geçen insanlar kategorisine sokmak gibi bir özelliğimiz varsa gelip, dönüp dolaşılıyor yine öğretmenin kalitesinden, öğretmenin öğretirken öğrenciye pedagojik anlamda nasıl yaklaşmadığından, nasıl bilgi sahibi olmadığından artık mesleğini ne yazık ki sevedemediğinden kaynaklanıyor. Bir şeyi severseniz doğru yaparsınız. Bizim birinci öğrenciliğimizin mesleğini seven öğretmenlerin nasıl yetişeceği ve o öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi için gerekli maddi imkânları onlara sağlamakla ilgili yükümlüyüz. Kitaplar alacak, kurslara gidecek, yurt dışlarına gidecek, kendisini geliştirecek. Yani öğretmen olmaktan dolayı gurur duyacak, böyle bir nesil yetiştirmekle ilgili gerçek anlamda hem bu dünyada hem öbür dünyada bir sorumluluğu olduğunun bilincine varacak ve yetiştirdiği öğrencilerine “Ben bu öğrenciyi bu sene burada bırakayım, ondan sonra yaz sonunda buna ders veririm.” zihniyetiyle hareket etmeyecek, cebini düşünmeyecek, o noktaya getireceğiz öğretmenleri. Yani öğretmenlerle ilgili çok yapılacak şeyimiz var, alınacak yollarımız var. Bırakın tableti, tablet gelsin, öğretmenlerin de hayatını kolaylaştıracak nitelikte bir şey.

BAŞKAN – Evet, evet, doğru.

--- Hiçbir şeyi ona bağlamıyoruz ama bizim, öğretmenlik görevini ifa ederken bize yardımcı olacak argümanlardan bir tanesidir tablet ve FATİH Projesi de gerçekten çok değerli bir projedir ama onun dışında global anlamda bakmak mecburiyetindeyiz öğretmenlere, eğitime ve öğrencilere.

Teşekkür ediyoruz.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben, Trabzon Çaykara Köknar köyü ilköğretim okulu öğretmeniyim, yıl 1972.

--- 72, hiçbir şeyin olmadığı zamanlar.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Emin olun ne tabletim vardı, fiş bile yoktu, fiş.

--- Aşkıınız vardı değil mi, öğretme aşkıınız vardı?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Biz idealist yetiştik kardeşim, dünyayı değiştirmeye...

--- Hocam, bu, İbrahim Tatlıses’in “Oxford vardı, biz okumadık mı?” ya döndü.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ekselansları, tableti bırakın tebeşir yok tebeşir. Yani inanılmaz bir şey, ben onun hikâyesini de yazdım, yani roman olarak yazdım, bir de ödül aldım, Yılın Öğretmeni Yarışması ödülü. Mesela, baktım ki Millî Eğitimin en iyi ilkesi, çiğnenen ilkesi olarak olduğunu gördüm. Ne yaparsan önüne bir sınırlandırma geliyor, acayip bir şey içerisinde. Bu çocuklara ben eğitim vereceğim. Gittim, ilk defa okula, on yedi buçuk-on sekiz yaşına tam girdim, atandım, gittim, ağız burnu birbirine girmiş çocuklar geliyor, ben de böyle büyük bir heyecan içerisinde onları bir an evvel kaydedip eğitime başlayacağım. “Adın ne?” diyorum, çocuk gelmiyor yanıma. “Niye geldin?” diyorum cevap vermiyor. Dedim “Bunlar niye cevap vermiyor?” dedi ki: “Türkçe bilmez.”, “Allah Allah, nasıl oluyor, bize hiç öğretmediler ki Türkiye’de Türkçe bilmeyen adam olduğunu.” dedim, “Ne bilir?” dedim, “Rumca bilir.” dediler, “E, ne diyeceğiz buna?” dedim, “...”^x de, gelir. dedi, “...”^x dedim, geldi çocuk. Ondan sonra işte dedim “Nedir?”, “Kaydolmaya geldik.” Kaydettik çocukları. Ama çok dağınık bir köy, birisi orada, birisi burada. Bir de bir şey var, biz normalde eğitimde çocuğa, bilen, camı bilir, pencereyi bilir, Atatürk’ü bilir, okulu bilir, biz onun üzerinden “okul açıldı” yazarız, açılmayı da bilir, yazmayı bilmez çocuk. Dolayısıyla, şimdi “okul açıldı” yazdığın zaman önce okulu öğreteceksin çocuğa. Yani Millî Eğitim bize böyle bir şey öğretmedi. Biz şimdi bilmiyoruz, Türkçe konuşmasını bilenlere, Türkçe kavramları olanlara Türkçe okuma yazma öğretmeyi öğrendik biz ama Türkçe bilmeyenlere önce yazdım “cam, cam, cam, pencere, okul, Atatürk, öğretmen, öğrenci, sıra, masa” her tarafa yazdırdım ve oradan başladık çocuklara ve ben elimle, bütün fişleri elimle yazdım. Şimdi resimleri var, bazen öğrencilerim atıyor, o dönemin çocukları atıyor Facebook’lardan falan. “Turan su içti.”, “İnönü vefat etti.” O dönem o fişi yazmışım, ben o fişi yazmışım, kendi elimle yazmışım. “Köye jandarma geldi.” Jandarmanın gelmesi büyük bir şey, gelmiyor, o da gelmiyor. Yani jandarma da gelmiyor köye, öyle bir köy ki. Tam, Sultan Murat yaylalarının ağzında olan bir yerde. Ben şöyle bir şey yaptım... Ya, domuzlar falan vardı, yolda giderken rastlardık kendilerine. “Az değildir, varmadan senin gibi yurduna, Post verenler yabanın hayduduna kurduna.” diye, Han Duvarları’nı okuyarak giderdim ben, baştan sona da bilirim ben, bir saat burada şiir okurum. Şimdi, şöyle bir şey yaptım -özellikle, eğitimci, sayın

^x Bu bölümlerde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

müsteşar yardımcılarına falan anlatmak isterim onu- fişleri, bedava fiş sistemini kaldırdım, dedim ki: “Fiş bir mülkiyet meselesidir.” Bir fiş yazıyoruz ve götürüp ormana saklıyoruz. Çocuklar gelince fişi kim bulursa onun ve çocuklarla fiş aramaya çıkıyorduk. İlk “Ben buldum, gördüm.” diyen adam “Git, fişi al.” diyordum, çocukları ters yönde götürüyorduk. Emin olun, çocuklara “Kesinlikle göstermeyeceksiniz diğer arkadaşlarınıza, o fişler herkesin kendisine ait, herkes kendi fişini ezberleyecek, kendi fişini yazacak. Ben, yalnız, yazma usullerini size okulda göstereceğim.” dedim ve çocuklar o fişi aldığı zaman, bunu mülkiyetine geçirip, katlayıp, böyle koynuna sokup eve götürüyorlardı. Devrasi günü geldiklerinde sınıfın hepsi o fişi biliyordu. Kimisi yumurta vermiş, gitmiş, öğrenmiş; kimisi süt götürmüş, gitmiş öğrenmiş ve bir bilgiyi açıktan ve bedava verdiği niz zaman niteliği ve kalitesi inanılmaz düşüyor.

--- Kendi araştırmanız sonucu bulacaksınız.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Evet, yani bu çok çok önemli bir şey.

--- Araştırmacı zihniyet.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Çok kısa süre içerisinde de ben çocuklara okumayı, yazmayı öğrettim. Sınıfın içini çiviledim herkes önüne bakarak yürüsün diye. Yani böyle kırkar santim şeylerle çivileri çaktım.

Geldiyse arkadaşlar başlayabilir.

BAŞKAN – Gelmediler, siz devam edin.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi, sınıfın içerisinde çocukların bir gün iki tanesinin kolu kırılmış, önüne bakmayı bilmiyor. Bizim toplum zaten önüne bakmaz, karşıya bakar. Dolayısıyla, Sınıfın içerisine çivileri çaktım ki herkes nereye bastığını görsün.

BAŞKAN – Buna rağmen, iyi futbolcu çok az yetiştiriyoruz.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani öyle, bu ondan kaynaklanıyor. Yani ikisi, o, el, göz koordinasyonu, zihin ve fizik iletişimini kuramazsanız olmaz. Yani 2-3 kişi bir arada öğreteceksiniz ve zaman zaman birer tane çekiyorum çaktığım çivileri. Üç yüz otuz altı tane çivi çakmıştım. Hacı Halil İbrahim Şeker amcadan gittim, aldım 4 kilo çivi 20’lik, onları çakmıştım ve emin olun, çocuklar “kemiye” kavramı, yani sayısal kavram inanılmaz gelişti. Her gün geliyorlar “Muallim bunu çıkarmış, şunu da çıkarmış.” Sayıyorlar “Şu kadardı, şu kadar.” Bir sayma şeyi gelişti. Sonra çivileri harflere dönüştürdüm, “Atatürk” diye yazdım, ondan sonra çivileri rakamlara dönüştürdüm “1, 2, 3, 4” diye yazdım. Onun için, öğretmenlik ve eğitcilik daha doğrusu, bir sanattır. Eğitcilik böyle herkesin işte “Okulu bitirdim ben, öğretmen oldum.” demesi meselesi değildir. Tabii, müfettiş geldi ondan sonra “Hasan Türker” diye birisi, ben içeride abdest alıyorum, o da tam sınıfa girdi. Zaten bir sınıf var, bir yerde yatıyorum, bir yerde de öğretiyorum. Ben içerideyim, çivilere bir takıldı, bir düştü. “Günaydın” falan... İçeriye girdim ki müfettiş yerde, çanta elinde, çekiyor “Siz bu okulun nesisiniz?” dedi, dedim ki: “Ben öğretmeniyim.”, “Bu çivileri kim çaktı, haberin yok mu?” dedi, “Ben çaktım efendim.” dedim. “Nasıl çaktın? Sök.” falan dedi, “Bir dakika, tartışmayalım, anlatayım.” dedim. Çivileri söktüm falan, ondan sonra şey yaptık. Adam bana sekiz tane soru bıraktı, gitti, muhtarla görüştü, imamla görüştü, ihtiyar heyetiyle görüştü, kahvedekilerle görüştü falan çaktı gitti adam. Ondan sonra, stajyerliğimizin kaldırılması için gittik Çaykara’ya. Biz Çaykara ayda bir defa inebilirdik nüfusu 1.300’dü, ben gidince 1.301 olurdu, böylece demografiyi değiştirirdik biz Çaykara’da. Şimdi, sınav yapılacak, sınava gittik, stajyerliğimiz kaldırılacak. Ben bekliyorum “Beni sürecekler, kesin.” dedim çünkü adam düştü, belini de çivinin kenarına vurmuş fakat şunu söyleyeyim: “Özcan Yeniçeri “ deyince “Sen gel bakayım buraya.” gittim, aldı bir zarf, verdi benim elime, zarfı aldım, bir başka zarf daha verdi “Herhâlde Hakkâri buradan daha iyidir.” dedim ve aldım, şey vermiş, benim stajyerliğim kaldırılmış, iki maaş da ikramiye vermişler.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT - Biz biraz geç kaldık.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Biz de doldurduk arayı, tazminatı talep ederiz.

BAŞKAN – Öncelikle hoş geldiniz.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT - Sağ olun.

BAŞKAN – Zannediyorum, ÖNDER?

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT - Evet, İmam Hatip Liseleri Mezunları ve Mensupları derneği. Genel merkezimiz İstanbul’da.

BAŞKAN – Yirmi dakika süremiz var. Biz arzu ederiz ki yirmi dakikanın on beş dakikasını siz kullanın, beş dakikasını bizim size soru sormamıza fırsat tanıyın ama yirmi dakikayı tamamen de kullanabilirsiniz.

Öncelikle isminizi ve görevinizi veya unvanınızı bildirerek başlarsanız seviniriz.

Söz sizin, buyurun.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Hüseyin Korkut, ÖNDER, İmam Hatip Liseleri Mezunları ve Mensupları Derneği Genel Başkanım, Kırklareli Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışıyorum aynı zamanda, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Doktoru Unvanına Sahibim.

Fatih Başçı Bey Genel Başkan Yardımcımız, Ekrem Bey Eğitimden Sorumlu Genel Başkan Yardımcımız.

Efendim, kolay gelsin öncelikle.

15 milyon civarında genci, öğrencisi eğitim çağında olan ülkemizin önemli bir meselesini sizinle paylaşıyor olmaktan ve görüşümüze başvuruluyor olmasından duyduğumuz memnuniyeti ifade etmek istiyoruz. Keşke daha erken bir talep olsaydı, biz daha geniş vakitlerde size...

BAŞKAN – Biz cuma günü talebi yaptık size fiilen.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Biz işte iki gün içerisinde süregelen çalışmalarımızı toparlayıp Komisyonumuza sunma fırsatımız olacak. Yaklaşık 97’den bu tarafa 28 Şubat sürecinde başta kesintisiz eğitim olmak üzere ilköğretim ve ortaöğretim sistemimizde ciddi tahribatlar oluşturan kat sayı, kılık kıyafetle ilgili sınırlamalar, Kur’anı Kerim eğitimi ile ilgili sınırlamalar ve benzeri zorlukların on beş yıldır aslında toplumumuzda tartışılacağı ve bizim de ta başından beri bu kararların uygulanma aşamasında Sultanahmet Meydanı’nda yaklaşık 1 milyon insanımızla beraber “Bunlar yanlış, uygulamayın.” diyor olmamızdan bu tarafa biz çalışmalarımızı ve bu meselelerle ilgili ne yapılması gerektiğini düşünüyoruz, çalışıyoruz ve değişik mecralarda, toplantılarda, çalışmalarımızda, gerek akademik ortamlarda gerekse topluma açık ortamlarda bu görüşümüzü ifade etme fırsatımızı bulduk. Biz Millî Eğitim Komisyonumuza gelen grup başkan vekilliğinin sunduğu tasarının, aslında son iki gündür tartışılacağı, işte yeni bir düzenleme şeklinde, bir orta yol şeklinde ortaya çıkan değerlendirmelerden daha geniş bir imkân ve zenginlik sunduğunu düşünüyoruz. Bu çerçevede, özellikle on beş yıldır süregelen bu kesintisiz eğitimin kademeli hâle gelmiş olmasını eğitim ortamımızın ve millî eğitimimizin ciddi bir kazanımı olarak görüyoruz. Bu gelişme dolayısıyla emek edenlere teşekkür ediyoruz. Bu çerçevede, tasarıda ifade edildiği gibi, birinci 4’ten sonra açık öğretimi ve yaygın eğitimi de içine alacak şekilde bu tasarının uygulama zemini bulmuş olması, ortaöğretim sistemi açısından ciddi bir zenginlik ortaya çıkaracaktır. Öteden beri uygulanan kesintisiz eğitimin şu mahzurlarını ortadan kaldıracaktır:

Bir: Bir kere, sekiz yıllık kesintisiz eğitim, altı-yedi yaşındaki çocuğumuzla on dört on beş yaşına gelmiş delikanlımızın aynı koridorda, aynı okulda, aynı tuvaletleri ve aynı ortamı teneffüs etmesi ve fiziki, psikolojik ve farklı açılardan ciddi sıkıntılar içeriyordu; bu ortadan kalkmış olacak.

İki: Özellikle kesintisiz eğitim dolayısıyla mesleki teknik eğitim ciddi tahribat almıştır. Yönlendirmeyi ve ilgiye göre gençlerin, çocuklarımızın, öğrencilerimizin yönelimini sınırlamıştır ve o gün bugün mesleki teknik eğitim ciddi tahribat almıştır. Başta, bizim mezunu ve mensubu olduğumuz ve temsil ettiğimiz imam hatip liseleri olmak üzere bütün meslek liseleri ciddi bir kalite kaybına, talep kaybına ve aslında düz liselere göre daha fazla altyapı yatırımı gerektirdiği için de daha önce yapılmış yatırımların atıl kalmasına ve yetersiz kullanımına sebep olmuştur.

Bir diğer mahzuru, özellikle taşrada taşınabilir eğitim gibi dünyanın hemen hemen hiçbir yerinde uygulanmayan, ciddi bir garabeti içeren ve devlete yük getiren, maliyet getiren bir uygulama ortaya çıkmıştır ve köy okulları ve daha küçük beldelerdeki okullar boşalmış, aileler beldelere, ilçelere, şehirlere taşınma durumunda kalmışlar, bu aynı zamanda köydeki tarım faaliyetlerini de olumsuz etkilemiştir ve ciddi anlamda okulun, daha önce devlet tarafından yapılmış okulun kapanmasına ve atıl kalmasına sebep olmuştur.

Bir diğeri, özellikle doğu ve güneydoğuda örf, gelenek, inanç ve vicdani yönelim dolayısıyla ergenlik dönemi -İslam inancına göre de mükellefiyet çağındaki- kız çocuklarının yatılı okullara, karma ortama ve zorunlu eğitimin dayatması dolayısıyla örgün ortama katılmasını engellemiştir. Son zamanlarda da bu tasarı üzerinde yapılan değerlendirmede, kız çocuklarımızın eve mahkûm olacağı, erken yaşta evleneceği gibi değerlendirmelerin aslında yanıltıcı olduğunu ifade etmek istiyoruz; tam tersine, başta imam hatip liseleri olmak üzere, açık öğretimin sağlayacağı imkânlar çerçevesinde özellikle doğuda ve güneydoğudaki kız çocuklarının daha fazla eğitim ortamına katılma fırsatı bulacağını ve kız çocuklarımızın bu genişlikten, bu esneklikten faydalanacağını düşünüyor ve tam tersine kız çocuklarımızın okullaşma oranını artıracığını düşünüyoruz. Hatta şunu da ifade etmek lazım: 1970’lerden bu tarafa, toplumumuzda dinî hassasiyeti, örf ve gelenek hassasiyeti olan ailelerin -imam hatip liselerinin varlığı dolayısıyla- kız çocukları ciddi anlamda ortaöğretim sistemimize, aynı şekilde de üniversitelere yönelmiştir. Hem bu çocuklarımızın mobilizasyonunu, hem eğitim imkânı, fırsatı bulmalarını, bu ortama katılma fırsatı bulmalarını ortaya çıkarmış ve bu son on beş yılda özellikle kılık kıyafet yasağı hem üniversitelerde hem ortaöğretim sistemimizdeki kılık kıyafet yasağı aslında kız çocuklarımızın üniversiteli veya liseleli olmasının önünde

ciddi bir engel oluşturmuştur. Her geçen gün demokratikleşen ve normalleşen Türkiye’de aslında bu kılık kıyafet yasağı dayatmasından vazgeçildiğinde göreceğiz ki, şahit olacağız ki hem ilköğretimin ikinci kademesinde hem ortaöğretimde hem de üniversitede daha fazla kız öğrencimiz eğitim öğretim ortamından faydalanacak ve toplum olabildiğince normalleşmiş olacak.

Biz hem bu meseleleri hem de Türkiye’nin aslında en temel meselesi olan Anayasa tartışmaları sürecinde Meclis içindeki ve Meclis dışındaki bütün partilerimizin genel başkanlarını ziyaret ettik. Özellikle CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu’nu ziyaret ettiğimizde gerçekten sıcak bir alakayla karşılaştık ve bu meseleleri geniş bir şekilde değerlendirme fırsatı bulduk, şunu ifade ettik: Özellikle üniversitelerde baş örtüsü meselesiyle ilgili sıkıntının ortadan kalkmasıyla ilgili ortaya koyduğunuz tutum ciddi bir normalleşmeye sebep olmuştur. Aynı şekilde, bu kılık kıyafetle ilgili yasağın ortaöğretim sistemimizde de kaldırılması ve bu çerçevede Türkiye’nin normalleşme sürecine CHP’nin katkı yapmaya devam etmesinin önemli olduğunu vurguladık. Bu konuda da önemli bir değerlendirme yaptığımızı ve görüşmeden ciddi bir karşılıklı katkı aldığımızı da ifade etmek isterim.

Genel itibarıyla, elbette ben, imam hatip liselerinin orta kısmının kapatılmış olmasını ciddi bir kayıp olduğunu ifade etmem de gerekir. Özellikle hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlık yapan imam hatip liselerinin orta kısmının açık olması ve eğitim sisteminde karşılık bulması, mesleğe yönelecek gençlerimiz açısından Kur’anı Kerim eğitimi ve temel mesleki bilgilerin erken yaşlarda kazanılması açısından önemli bir zenginlik olduğunu, gençlerimizin daha iyi yetişmesi, mihraba, minbere, kürsüye ve toplumun önüne çıkacak imam hatipler aydın ve gerçekten toplumun örnek alacağı, onlara ışık tutan temsilciler olması açısından daha zengin yetiştirecekleri hususunda kanaatimizi de beyan etmek isterim.

Bu çerçevede daha önce AK PARTİ grup başkan vekilliğinin Meclisimize sunduğu tasarının büyük oranda bizim kanaatlerimizle ve arzu ettiğimiz birtakım düzenlemelerle örtüştüğünü, sadece orada Bakanlar Kuruluna bırakılan bazı düzenlemelerin Bakanlar Kuruluna bırakılmadan yine kanun çerçevesinde netleştirilmesinin ileriki zamanlarda birtakım tartışmaları, spekülasyonları ortadan kaldıracığını ve kanunla düzenlenmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Orada, açık öğretimden kimin faydalanacağını, hangi okulların 4+4, hangi okullarından 4’ten sonra 4+ lise kısmı olacağı husususun kanunla netleştirilmesi gerektiğini, bu konuda Millî Eğitim Alt Komisyonumuzun ve Komisyonumuzun bu çerçevede bir düzenleme ve değerlendirme yapıp Meclise göndermesinin faydalı olacağını özetle ifade etmek isterim.

Bizim ayrıca, Komisyon üyelerimize bu görüşlerimizi temellendiren ve daha detaylı bir şekilde ifade eden dosyalarımızı da sunmamıza izin verirseniz memnun oluruz.

BAŞKAN – Hangi okulların açılmasının Bakanlar Kurulunun takdiriyle değil de kanunla düzenlenmesini istiyorsunuz?

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Elbette, yani orada Bakanlar Kuruluna bırakılan düzenlemelerin aslında kanunla açık bir şekilde yapılması gerektiği kanaati var.

Ben izin verirseniz bir iki hususu da ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii, süreniz var.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Kat sayı meselesi inşallah, arzu ediyoruz, Türkiye’deki normalleşme süreciyle beraber, sayın milletvekillerimizin itirazına rağmen, inşallah, arzu ediyoruz yüksek yargı da bu meselenin toplum lehine ve beklentilerine uygun bir şekilde değerlendirip yıllardır özellikle mesleki teknik eğitimin mağduriyetini, orta ve alt kesimden gelen çocukların bulunduğu okulların mağduriyetini ortadan kaldıracak şekilde bir düzenlemeye dönüşecektir, bekliyoruz. İnşallah, o konuda ümitliyiz ve bütün biz, Anadolu’da yaklaşık iki yüz elliye aşkın imam hatip mezunu derneğini temsilen bir çatı kuruluş olarak buradayız. Her gün bu tartışmalar sürecinde ciddi telefon görüşmeleri yapıyoruz ve ciddi talepler, takipler ve bu meselelerin çözüleceğiyle ilgili ciddi umutlar var. Dolayısıyla, inşallah bu umutlarımız boşa çıkmaz ve on beş yıldır aslında Türkiye’nin anormal döneminde dayatılmış birtakım anormal uygulamaların ortadan kaldırılarak normalleşmesi ve her şeyin yerli yerine oturması ve gerçekten, bu meselelerden daha çok çocuklarımızın daha nitelikli nasıl eğitim alacaklarını, dünyayla nasıl yaşayacağımızı ve eğitim öğretim imkânlarımızı nasıl artıracığımızı konuşuruz diye ümit ediyoruz.

Bir de tasarıda eksik olarak gördüğümüz bir iki hususu ifade etmek istiyorum.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Teklif...

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Teklif diyelim, evet, teklif diyelim. Biz onu kastederek söylüyoruz, bağışlayın, kusura bakmayın.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Kayıtlara geçtiği için düzeltiyoruz.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Grup Başkan Vekilliğinizin bu teklifinde bir iki hususu eksik görüyoruz. Aslında öteden beri okul öncesiyle ilgili ciddi bir hazırlık süreci var ve Millî Eğitim Şûrası'nda da gündeme geldiği gibi, 1+4+4 şeklinde bir tavsiye kararı vardı. Okul öncesinin de önemli olduğunu, bunun da en kısa zamanda... Zannediyorum bu teklifte derslik kapasitesi, öğretmen yeterliliği vesaire zorlukları dolayısıyla zorunlu eğitim alınmamış diye düşünüyoruz. Bunun da bir an önce bir projeksiyonla meselenin içine dâhil edilmesini ümit ediyoruz. Bunu bir eksik olarak görüyoruz.

BAŞKAN – Zorunlu eğitime dâhil edilmesi...

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Dâhil edilmesi.

İki: Zorunlu eğitimin, tabii, illa devletin gözetiminde ve okul ortamında değil, bütün özel eğitimi hatta belki sivil toplum kuruluşlarını da kapsayarak, yine devletin gözetiminde, denetiminde bir kontrolle daha da yaygın bir şekilde karşılık bulması da sağlanabilir.

BAŞKAN – O zaten mümkün şu anda.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Özel eğitim mümkün ama sivil toplum kuruluşlarının daha farklı biçimlendirilebilecek, zenginleştirilebilecek bir çerçevede ifade edilmiş olması hem devletin yükünü...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Okul öncesi eğitimden mi bahsediyorsunuz? Anlayamadım onu.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Okul öncesi eğitimin...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ha, okul öncesi...

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Tabii, tabii, okul öncesi eğitimin zorunlu olmasını, bu teklifte eksik olduğunu, bunun toplum kesimlerinin yapabilmesine alabildiğine açık olması gerektiğini öneriyoruz.

İkinci bir eksik de aslında öteden beri Türkiye'de 28 Şubat sürecine kadar isteğe bağlı ve bazı okulların faydalandığı, kız-erkek ayrı okulların eğitim sistemimiz açısından ciddi bir zenginlik olduğunu o dönem için, yine 28 Şubat sürecinde bir dayatma sonrasında tamamen bu okulların karma eğitime geçtiğini biliyoruz. Dolayısıyla, hem ülkemizde hem de bütün dünyada büyük oranda eğitimcilerin, pedagogların karma eğitimin zorlukları ve sıkıntılarını tartışıyor ve kız erkek...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Neresi tartışıyor? Çok özür dilerim.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Şeyde var, isterseniz ben çok kısa ifade edeyim, raporlarımızda var.

...ayrı ayrı eğitim yapmanın faydalarını ifade ediyorken Türkiye'de bu dayatmadan vazgeçilmesi gerektiğini ve tercihe bağlı... Önceden nasıldı? İstanbul Erkek Lisesi, Çamlıca Kız Lisesi, efendim, Kandilli Kız Lisesi, Kadıköy Kız Lisesi başarılı okullar idiyse yine tercihe bağlı, isteğe bağlı, bizim toplumsal sosyolojik yapımızı da göz önüne alarak bu eksiğin de teklifte karşılık bulması ve Millî Eğitim Komisyonumuzun böyle önemli bir çalışmada bu eksiği de gidermesi arzumuzdur. Bunun aynı zamanda bazı kurumlarımızın, eğitimcilerimizin şikâyet ettiği, kız öğrencilerimizin eğitim ortamına katılmasıyla ilgili beklentilerine ciddi katkı sağlayacak, önemli bir uygulama olduğunu da ifade etmek isteriz.

BAŞKAN – Sayın Başkan, son beş dakikanız.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Bitirdim. Buyurunuz, soruları alabiliriz.

BAŞKAN – Arkadaşlarımızdan soru sormak...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir sorum yok, her şey çok açık.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Peki, teşekkür ederiz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Soracak hiçbir şey yok.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben bir şey sormak istiyorum. Şimdi, bu 28 Şubat imam hatiplerin orta kısmını kapatmak için eğitim sistemini allak bullak etti ve bir yöntem getirdi, bugün buraya geldik.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Hayır, onu benim tekrar etmeme gerek yok diye düşünüyorum Sayın Vekilim. Buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi de imam hatiplerin orta kısmını açmak için biz de bu taraftan yine eğitim sistemini allak bullak ediyoruz. Şimdi, ben imam hatiplerin orta kısmının açılması gerektiğini düşünüyorum ama onun başka bir formülle ortaya koyulması gerektiği kanaatindeyim, bireysel kanaat olarak ifade ediyorum. Ama bunu gündeme getirirken bununla ilgili diğer yan unsurları da dikkate almak gerekiyor ve eğitim sistemini, böyle bir koy-kaldır, yap-boz, dene-yanıl, her önüne gelenin üzerinde oynadığı bir sistem olmaktan da çıkarmak gerekiyor.

İkinci bir şey: Özellikle sizden onu öğrenmek isterim, dinî eğitim, din ve maneviyat yalnız imam hatiplere özgü müdür? Yani diğer okullarda bu dinî eğitimin, Kur'an eğitiminin, buna benzer dinî bilgilerin isteğe bağlı veya şu veya bu şekilde verilmesine yönelik olarak bir şey düşünüyor musunuz? Onu öğrenmek istiyorum.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Elbette. Ben biraz zamanı da tasarruflu kullanmak açısından, sorulara da imkân açılsın ki... Değerli Milletvekilimiz çok önemli bir konuya temas ettiler. İmam hatip liselerinin öğrenci sayısının en yüksek olduğu dönemlerde toplamda yüzde 2-3 bile değil, mesleki teknik eğitim içerisindeki oranı yüzde 10 bile değil. Dolayısıyla, 28 Şubat sürecinde bu oranlara bakılarak ciddi bir -Sayın Milletvekilimizin de ifade ettiği gibi- ters yüz yapılmış olması on beş yıldır çok ciddi sıkıntılar ortaya çıkardı. Aynı şekilde, bütün genel başkanları ziyaretimizde de ifade ettik; zaman zaman basında, toplantılarımızda da ifade ettik, imam hatip liselerine bu kadar talebin neden olduğunu, bu teveccühün nereden geldiğini bu toplumda yaşayan insanlara sormamız lazım. Bütün horlamalara, engellemelere, kısıtlara rağmen, insanımız bu okullara niçin öğrencisini göndermektedir? Hemen toparlıyorum Sayın Milletvekilim. Niçin talep etmektedir? İmam olsun diye mi? Hatip olsun diye mi? Müezzin kayyım olsun diye mi? Hayır. Bu tartışmanın çözümü bütün ortaöğretim sistemi içinde, hatta okul öncesinden lise son sınıfa kadar tercihe ve isteğe bağlı Kur'an-ı Kerim, temel dinî bilgiler... Bu sadece İslam dini açısından değil. Ülkemizde değişik dinlere mensup, değişik yorumlara mensup topluluklar var. Efendim, Doğu Anadolu'nun kuzeyinde Caferi vatandaşlarımız var, güneyimizde Süryaniler var, İslam'ın Alevi yorumu var. Dolayısıyla, kim çocuğuna neyi öğretmek istiyorsa, inandığını inandığı gibi öğretmek istiyorsa yeterli talep olduğunda ve şartları oluştuğunda devletin milletine hizmet eden bir araç olarak, bunu imkân olarak açmış olması lazım.

BAŞKAN – Kur'an-ı Kerim'in... Neyi açmasını şey yapıyoruz?

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Seçmeli ders olarak...

BAŞKAN – Hangisini?

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Kur'an-ı Kerim dersi, temel dinî bilgiler dersi, özetle İslam dini açısından Peygamberin hayatının din kültürü ahlak bilgisi dersinin yanında seçmeli olarak verilmesi lazım. Biliyorsunuz, din kültürü ahlak bilgisi dersi bazı uygulamadaki tartışmalara rağmen, aslında edebiyat gibi, tarih gibi, coğrafya gibi, felsefe gibi bir kültür dersidir. Bu toplumda milletvekilliği yapacak, kaymakamlık yapacak, valilik yapacak, mühendislik yapacak, öğretmenlik yapacak her vatandaşın bu toplumdaki dinlerle ilgili, kültürlerle ilgili ve birtakım ritüellerle ilgili bilgisinin olması gerekir diye düşünüyoruz. Bu bilgilerin normal edebiyat, coğrafya, tarih nasıl öğretilmesi gerekiyorsa öğretilmesi...

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – “Semavi dinlerle ilgili bilgi sahibi olsunlar.” diyorsunuz.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Elbette. Ama bunun yanında, eğer biz imam hatiplerin ortaya çıkardığı tartışmayla ilgili bir çözüm üretmek istiyorsak, o zaman bu talebi görelim, bu talebe karşılık da diyelim ki: “Evet, bu millet kendi değerlerini, inancını, inancından kaynaklanan ahlakını ve birtakım ritüellerini çocuklarına öğretmek istiyor. Tercihli, okul ortamında, resmî ortamda, formasyona sahip öğretmenler ve düzgün, sahih ve ilmî temellere dayalı kaynaklardan öğrensin.” Bu böyle olmadığı zaman -şu anda da var- değişik, gayriresmî ortamlarda ve aslında kaynaklara uygun olmayan ve farklı yorumlar, yaşayışlar ve birtakım yansımalar ortaya çıkıyor ve görüyoruz ki imam hatip lisesinden mezun öğrenciler bunu resmî ortamda ve düzgün kaynaklardan öğrendikleri için de hiçbirisi bu uçlardaki marjinal birtakım yorumlara, gelişmelere, akımlara da mensup değildir.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım. Süremizi aştık.

ÖNDER GENEL BAŞKANI HÜSEYİN KORKUT – Dolayısıyla, önerimiz, imam hatip liselerine milletin altmış yılı aşkın zamandır gösterdiği teveccühe, sahiplenmeye ve ortaya çıkan ihtiyaca binaen bütün okul öncesinden ortaöğretim sisteminin sonuna kadar, tercihe bağlı -kim neye inanıyorsa ama sadece bu İslam, Sünni ve Hanefi mezhebi filan şeklinde değil de- yeterli talep ve şartları, çerçevesi olgunlaştırılarak, bunun gençlerimize, çocuklarımıza iletilmesi, çocuklarımıza bu imkânın verilmesi bu milletin, bu devletin görevi diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederiz katılımınız ve katkınız için.

Şimdi, TEPAV...

Öncelikle sizler de hoş geldiniz.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Ben bir şey sorabilir miyim yalnız?

BAŞKAN – Bitirdik.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Bitirdiniz mi?

BAŞKAN – Bitirdik çünkü geçiyoruz diğer şeye Çiğdem Hanım çünkü arkadaşların sürelerini iki dakika da aştık.

TEPAV adına sunumu kim yapacaksa arkadaşımızın mikrofona basması ve ismi ve unvanını...

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Hızlı bir şekilde çerçeveyi anlatmaya çalışacağım, neler düşündüğümüzü.

Esasen, anlatacağım orada yazıyor.

BAŞKAN – Güven Bey, şu anda TEPAV’da unvanınız ve göreviniz nedir?

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – TEPAV’ın direktörüyüm.

BAŞKAN – TEPAV Direktörü.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Evet.

Başlayayım mı?

BAŞKAN – Buyurun başlayabilirsiniz.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Yeni kanun teklifi neden yeterli değildir, onun üzerine birkaç noktanın altını çizeceğim yalnızca. Oldukça hızlı olmaya çalışacağım.

Bir tanesi, bu Sayın Başbakanın ortaya koyduğu, 2023 yılında dünyanın 10’uncu büyük ekonomisi olmasıyla ilgili, Cumhuriyet Halk Partisi de aynı şeyleri söylemişti, benzer bir büyümeden bahsetmişti. Eğer yapmak istediğimiz buysa bu kanunla beraber daha yapacağımız pek çok iş varmış gibi gözüküyor. Tek noktanın altını çizmeyeceğim, onu da biraz evvel beyefendi söyledi, ben de dediğine katılıyorum imam hatiplerle ilgili söylediğine. Bunu da baştan söyleyeyim, onlar yok çünkü tamamen ben size iktisadi bir çerçeve çizmeye çalışacağım.

İkinci olarak da yeni kanun teklifini ben bu zorunlu eğitim süresini uzatmakta olan bir kanun olarak anıyorum ama getirilen önerinin Türkiye’nin öncelikleri açısından daha dikkatli değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Onunla ne demeye çalıştığımı en sonuncuda söylüyorum. Eğer eğitim bütçesi artmayacaksa Türkiye’de, önceliğin nicelikte değil, nitelikte olması gerektiğini, eğitimin kalitesinde olması gerektiğini düşünüyoruz biz. O çerçevede de özellikle eğitimdeki kalite sorunu ve okul öncesi eğitimle ilgili birkaç noktanın altını çizmeye çalışacağım.

Şimdi, 2023 hedefi... Bunlar dünyanın ilk 20 ekonomisinin değişik göstergeleri. Bunlar, millî gelirine göre büyüklükleri sonuçta, Türkiye 17’nci sırada. İkinci kolon çalışan başına üretimi gösteriyor, dolayısıyla, verimliliği gösteriyor. Bakarsanız şunu görüyorsunuz bu ülkeler arasında: Türkiye, nüfusuyla kıyaslandığında verimliliği nüfusu benzer olan ülkelere göre üçte 1 oranında daha düşük, çalışan başına verimliliği. Bunun da mesela son kolonda olan nüfusun ortalama eğitim süresiyle yakından alakası var. Türkiye’de insanlar genellikle orta 2’den terk, altı buçuk yıl bizde. Diğer ülkelere bakarsanız, daha yüksek olduğunu görebiliyorsunuz birkaç istisna dışında. İstisnalar da...

BAŞKAN – Hangi yılın istatistiği?

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Bu 2010 yılı. Nüfusun ortalama eğitim süresi altı buçuk yıl, gördüğünüz gibi. Bunlar da diğer ülkelerin, dünyanın ilk 20 ülkesinin diğer oranları. Nüfusu bize benzeyen ülkelere göre oldukça düşük eğitim süremiz. Dolayısıyla, hani Türkiye’de de on iki yıla çıkarılmasını şimdi olumlu karşılamak lazım böyle bakıldığında.

Size göre sağdan ikinci kolonda ise kadınların iş gücüne katılım oranı var. Ona da bakarsanız, yüzde 24’le Türkiye bu oranın en düşük olduğu ülkelerden bir tanesi. Türkiye’de çalışan başına verimlilik yükselse, Türkiye ekonomisi ilk 10 ekonominin arasına girecekse kadınların da iş gücüne daha yoğun bir şekilde aslında katılmaları lazım.

Yine, size göre sağdan üçüncü kolonda da nüfusun ortalama yaşı var. Yine görebileceğiniz gibi, Türkiye yaş açısından da genç bir nüfusa sahip. Dolayısıyla, aslında eğitilebilir, 2023 olmasa bile yakın bir gelecekte aslında 10’uncu büyük ekonomi olma hedefi ulaşılabilir bir hedef böyle bakarsanız ama eğitimle de yakından alakalı.

Yine, bunlar ilk 20 ekonominin içerisindeki PISA testleri. Herhâlde bugün OECD’nin PISA testlerinden bolca bahsedilmiştir, anlatmayayım uzun uzun. Sonuçta OECD yaklaşık 65 ülkede galiba şimdi yapıyor. Çocukların yalnızca bilgilerini değil, analitik kabiliyetlerini ölçmeye yönelik olan sınavlar ve Türkiye’nin bu 10 ülke arasında aslında durumu çok çok iç açıcı değil. Şöyle iç açıcı değil: Yarıştığımız ülkeler Brezilya, durumumuz eşit Brezilya’yla; Meksika, Türkiye, bir de Endonezya’nın birbirine yakın, diğerleri bizden daha iyi durumda, bütün ülkeler.

İlk kolon matematik ortalama puanı, bunlar 2009 puanları PISA’nın; diğeri de fen ortalama puanı. Sondaki kolonda ise İngilizce yeterlilik endeksi var. Yine oraya da bakarsanız, aynı zamanda İngilizce de bilmiyoruz. Sıralamanın içerisinde, bu ilk 20 ülkenin içerisinde aslında Türkiye’nin bir başka özelliği de çok iyi İngilizce konuşmıyor olmamız sonuçta. Dolayısıyla, hani bu ilk

10' un arasına gireceksek bunları düzeltiyor olmamız lazım esas itibarıyla. Bu da eğitimle, aslında ikisi de eğitim sistemimizle yakından alakalı.

"Yeni kanun, nasıl düzeltilebilir?" diye baktığınızda, eğer hani şu ekonomik büyüme, kalkınma ve istihdam hedefine ulaşmak istiyorsak, bunun için iş gücü verimliliğini ve kadınların istihdam edilebilirliğini eğer artıracaksak, hem eğitimin süresiyle ilgili hem eğitimin kalitesiyle ilgili hem eğitimde fırsat eşitliğiyle ilgili -bu özellikle kadınlar için geçerli- aynı zamanda da kadınların okula daha rahat gidebilmesi için okul öncesi eğitimle ilgili tedbir alıyor olmamız lazım. Dolayısıyla, kanunu değerlendirirken bence öncelikli kısmi bir açıdan meseleye yaklaştığımızı unutmuyor olmamız lazım. Yani bu, Türkiye'nin 2023 yılı hedeflerine ulaşması açısından düşünülebilecek eğitim reformunun çok küçük bir parçası bence bu kanunla getirilen çerçeve. Dolayısıyla, niteliğinin de önemli olduğunun altını çizmek gerekiyor.

Şimdi, zorunlu eğitim süresinin artırılması -ben daha çok o konu üzerinden gitmek istiyorum, bu on iki yıl meselesinden-nüfusun eğitim süresinin artırılması için önemli. Yani orta 2'den terk durumunu düzeltmek için önemli aslında. Sekiz yıllık eğitim düzenlemesi zaten artırmıştı, şimdi daha da fazla artırmasını bekliyor olmamız lazım bence bu on iki yıl kararıyla beraber. Ama bunun, on iki yıla çıkarmanın maliyetinin yüksek olduğunu da unutmamak lazım. Mesela Kanada, Avustralya ve Fransa'da süre hâlâ on yıl. Sonuçta şu anda ilköğretimde yaklaşık 11 milyon çocuk var, ortaöğretimde yaklaşık beş milyon öğrenci var. Şimdi, bunların hepsini on iki yıl eğiteceksek, zorunlu tutacaksa çok sayıda lise yapıyor olmamız lazım. Yani hardware yatırımının önemi önümüzdeki dönemde çok fazla önem taşıyacak demektir bu. Türkiye'de bu son yaklaşık on yılda biz çok okul yaptık, ülkenin her tarafına okul yapıldı, Hükümetimiz çok okul yaptı. O sayede sekiz yıllık eğitim bence başarılı bir şekilde sonuçlar verdi, o okullar yapıldığı için başarılı sonuç verdi. Şimdi de çok miktarda kaynağı eğitim bütçesini planlarken bence lise yapımına ayırıyor olmamız lazım önümüzdeki dönemde. Dolayısıyla, zorunlu on iki yıl olarsa ortaöğretimin kapasitesini de kısa dönemde aslında 2 katına çıkarmamız gerekiyor. Bunun için de kaynak ayırmak gerekiyor. Bu da eğitimin kalitesiyle ilgili bir mesele değil esas olarak bakarsanız. Dolayısıyla, eğitim çıktılarının kalitesini iyileştiren ülkelerde yerleşmeye ağırlık veriliyor, ademi merkezîyetçiliğe. Okullarda bazı konuları okul müdürlerinin ihtiyarına daha fazla bırakıyorsunuz, ailelerle işi içersinde aslında okul müdürlerinin alanını genişletiyorsunuz, yetki devrini gerçekleştiriyorsunuz; öğretmenlerin koşullarını iyileştiriyorsunuz, öğretmenliği cazip bir meslek hâline getiriyorsunuz -onunla ilgili de bir rakam göstereceğim- ve de en başarısız öğrencilere odaklanıyorsunuz. Dolayısıyla, sistem çalışırken hani sistemimiz şu anda "Başarılı, bir an evvel üniversite sınavında en üstte, olabileceği en iyi yere gitsin; biz de bundan başarı kazandık diyelim." diye bir sistemimiz var, onu tersine çevirmek gerekiyor, en başarısız öğrencilere aslında odaklanmak gerekiyor. Yeni taslakta -bu benim altını çizmek istediğim ana konu- bunların hiçbirine değinilmiyor sonuçta.

Eğitim kalitesini değiştirmeden de ülkede üretim desenini değiştirebilmek mümkün değil. Şu aşağıda, yatay kolonda gördüğümüz aslında değişik ülkelerde, PISA'nın 5'inci ve 6'ncı seviyelerinde başarı gösteren öğrencilerin yüzdesi -Japonya, İsviçre, İspanya, İtalya- dikey ekseninde ise yüksek ve orta düzeyde beceri gerektiren ihracatın toplam ihracat içerisindeki payı var. Buradan şunu görmemiz mümkün: 5'inci ve 6'ncı düzeylerde PISA testlerinde yüksek skor alan öğrencilerin payının yüksek olduğu ülkeler, orta ve yüksek dereceli beceri gerektiren ihracatlarının toplam ihracatları içerisindeki payını yükseltiyorlar. Dolayısıyla, bu, Türkiye için yenileşme açısından, Türkiye'nin teknolojik yenilenmesi açısından da son derece önemli, üretimimizin yapısını değiştirmek için de önemli.

İkincisi: PISA skorlarının yine 5'inci ve 6'ncı seviyelerde yüksek olduğu yerlerde, aynı şekilde, her 100 çalışan başına düşen araştırmacı sayısı daha yüksek oluyor. Hani bu inovasyon yapılsın, yenilikler olsun vesaire olsun diyoruz; bu tür ekonomiler, dolayısıyla daha zengin ekonomiler oluyor baktığınızda.

İşte, yeni kanun taslağında zorunlu eğitimin on iki yıla çıkması var. Bunun için fiziki altyapı ve mali kaynakların aslında gözden geçirilmesi lazım. Medisimiz eğer böyle bir düzenleme yapacaksa buna uygun bir bütçeyi de aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığına veriyor olması lazım önümüzdeki dönemde.

İkinci nokta: Mesleki eğitime geçişte yaş sınırının düşürülmesi. Burada üzerinde tartışılması gereken konu da erken yaşta meslek seçimi doğru mu? Yani bir başka nedenle, "miş" gibi yapıp asıl konuyu, mesleki eğitim meselesini bozalım mı, bozmayalım mı? Bence bunun üzerinde düşünmek lazım. Ben düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum. Onun için, "Katılıyorum." dedim biraz önce beyefendinin dediği sözlere.

Üçüncü nokta da ilköğretimin kademeliendirilmesi. Kademelerle bu altyapı arasındaki ilişkinin nasıl kurulacağıının da aslında belli olması lazım bu düzenlemeyi gerçekleştirebilmek için. İlk nokta herhâlde şu: Sekiz yıllık eğitimle beraber buradaki büyük barlar

ilkokullarda, ilköğretimde okullaşma oranını gösteriyor, daha küçük olanlarsa ortaöğretimde okullaşma oranını gösteriyor. 1997’de bu düzenleme yapıldıktan sonra ilköğretimde okullaşma oranı yüzde 85’lerdeydi, o şimdi 98,4’e çıktı, gereken altyapı çalışmaları da tamamlanmış olduğu için bu dönemin içerisinde. Ortaöğretimde ise yüzde 38’lerdeydi okullaşma oranı, o şu anda 69’larda. Çok başarılı değiliz orada ama önümüzdeki dönemde bu düzenleme çıktığında bunun da hızla yükselmesini bekliyor olmamız gerekiyor.

Şimdi, bu da “Değişik ülkelerde mesleki eğitime geçiş hangi yıllarda oluyor?” onu gösteriyor. Burada pembe diye gördüğünüz bölüm, zorunlu ve açık öğretimin mümkün olmadığı eğitimi işaret ediyor. Orada Türkiye’yle ilgili iki öneri var. İlk öneri, daha evvel duyduğumuz bölümüydü, dün akşamdan beri duyduğumuz ikinci önerideyse o ikinci dört yılı da ben şimdi pembeleştirdim, zorunlu ve açık öğretimin mümkün olmadığı dönem hâline geldi sonuçta.

BAŞKAN – Bir saniye...

Slayt biraz yukarıya kaldırma imkânı var mı? TEPAV’ı nasıl olsa biliyoruz, azıcık şöyle bir kaldırabilirsek, alttaki yazıları konu bütünlüğü açısından önemli.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Şimdi, satırların üzerinden isterseniz ben giderek aşağıya ineyim.

“Türkiye’nin birinci ve ikinci öneriler” diye yazdığım yeni öneriler var, taslaktaki öneriler, üzerinde tartışılan. Türkiye’nin mevcut sistemi var. Ondandır, Finlandiya, Avustralya, Yeni Zelanda, Danimarka, Norveç, Almanya, Amerika, İngiltere gibi ülkeler var. Üsttekiler, Finlandiya, Avustralya, Yeni Zelanda gibi ülkeler bu açıdan yeni reformlarını da tamamlamış, önemli ülkeler sonuçta baktığınızda. Bunların hepsinde zorunlu eğitim aslında dokuzla on iki yıl arasında göreceğiniz gibi, dokuzla on yıl arasında. On iki yıl bir tek Almanya’da var galiba. Evet, on iki yıl bir tek Almanya’da var baktığınızda. Dolayısıyla, bir de şimdi Türkiye’de olacak. Mesleki eğitimin başlama yaşı da -burada bakarsanız- en düşük şu anda on üç yaşla Almanya’da. On üç yaş da Almanya’da ortalama değil aslında, on olduğu... Eyaletleri de var Almanya’nın sonuçta. Ama şeylere bakarsanız, bu PISA testleriyle karşılaştırırsanız on olduğu eyaletlerin çocuklarının PISA skorları, on üç ve daha yüksek olan yerlerdeki çocukların PISA skorlarından daha düşük. Dolayısıyla, hani bir bütün olarak, kalite açısından baktığınızda, mesleki eğitime geçiş yaşının düşük olduğu eyaletlerde Almanya’da şeyi görüyorsunuz, PISA skorlarında aslında çocuklar yeterince başarılı olamıyorlar.

Yine, burada şunu da görebilmek mümkün: Kademeliendirme aslında başka ülkelerde de var. Burada göreceğiniz gibi, Norveç’te var, Almanya’da var. Yani aynı okulda okumuyorsunuz, farklı okullarda okuyabiliyorsunuz sonuçta. Norveç’te var, Almanya’da var, ondan sonra, ben zorunlu olanları söylüyorum, zorunlu olmayanlar da var sonuçta ve de yine şeye bakarsanız, buradaki ülkelerin hepsine bakarsanız, mesleki eğitim zorunlu eğitimden sonra başlıyor. Yani bu dokuz yıllık ya da on yıllık süreden aslında sonra başlıyor, öyle gözüküyor.

Şimdi, birkaç tane kaliteyle ilgili noktanın altını çizeceğim. Bir tanesi mesleki eğitimle ilgili. Bu, 2007 yılında Dünya Bankasına bizim yaptığımız bir anket. Ben 2007 yılında bu anketi yaptığımda, iş adamlarına “Düz lise ve meslek lisesi mezunlarını birbirinden ayırt edebiliyor musunuz?” diye sorduğumda “Ayırt edemiyoruz.” demişlerdi 2007 yılında. Ama şimdi -bence hani olumlu şeylerin de altını çizeyim bu son dönemdeki- meslek liselerinde, hep üzerinde durulduğu gibi, öğrenci başına harcama normal liselere göre yüzde 40 daha yüksek. Bu ilk satır, bakarsanız. Ama aynı şekilde, şimdi, 2012 yılı itibarıyla, 2011 yılı itibarıyla -bunun 2011 rakamı olması lazım- saatlik ücret, düz lise mezunlarıyla meslek lisesi mezunlarında, meslek lisesi mezunları yararına yüzde 30 daha yüksek. Bu şu demek: 2007 yılında fark edemiyorlardı meslek lisesinin farklı olduğunu, bir fark getirdiğini ama şimdi, bu son dönemde -biz de Çalışma Bakanlığıyla, bir süreden beri İŞKUR’la birlikte bu UMEM projesinde çalışıyoruz sonuçta- artık ayırt edebiliyorlar, işverenler meslek lisesi mezunlarını diğer mezunlardan ayırt edebiliyorlar. Aynı şekilde, işsizlik oranı da, meslek lisesi mezunlarının işsizlik oranı da 2 puan daha düşük genel lise mezunlarına göre. Dolayısıyla, burada da aslında son dönemde olmuş olumlu bir değişiklik var. Bu kalite açısından olumlu ama hani bizim daha çok üzerinde durmamız gereken konu bu kalite meselesiydi zaten.

Şimdi, PISA notumuz okulların müfredatıyla, Millî Eğitim Bakanlığının müfredatıyla yakından alakalı. Müfredat değişiklikleri sonucunda aslında Türkiye’nin PISA notu arttı ama sınıfı geçemedik yani hâlâ seviye 2 ve altında yüzde 75’i, yüzde 80’i çocukların sonuçta. Yukarıya doğru daha hani o yükseldiği zaman becerileri artan, inovasyon kabiliyeti artan çocuklar hâline bizim çocuklar daha gelemedi. Dolayısıyla, şeyde de bir başarı var müfredat değişikliğinden kaynaklanan ama o müfredat değişikliğinden kaynaklanan başarı hedeflerle kıyaslandığında bence yeterli değil diye düşünüyoruz biz. Bu da PISA skorlarında neredeyiz, onu genel olarak gösteriyor. Biz en sondayız. Bu 60 küsur ülkede yapılıyor sonuçta, biz en sondayız, hâlâ en sondayız bu artışa rağmen.

Bu da üniversiteye giren öğrenciler hangi bölümü, kaçınıcı tercih olarak kabul ediyorlar, onu gösteriyor. Genellikle bakarsanız zaten hani yığılma nerede? 10 civarında. Öğrenciler zaten üniversiteye geldiklerinde pek istedikleri bir yere gelmiyorlar, onu

gösteriyor. Ama bu ortalamının üstünde sınıf öğretmenliği, fizik öğretmenliği, biyoloji öğretmenliği gibi dallara gelenler daha da kötü durumdadır, onlar 12'nci, 13'üncü tercihleriyle geliyorlar sonuçta. Dolayısıyla, bu reformların yapıldığı birtakım ülkelerde öğretmen olmak daha tercih edilen bir meslek sonuçta, daha istenerek aslında öğretmen olmaya çalışılıyor. Herhâlde Türkiye'de de biz bir şeyin üzerinde çalışacaksa üzerinde çalışılması gereken konulardan bir tanesi de belki bu.

Ben hızla tamamlayayım.

Birincisi: 2023 hedeflerine ulaşabilmek için Türkiye'nin bir eğitim reformuna ihtiyacı var. Böyle bir tasarımın bence ayrıntılı tartışılması gerekiyor.

İkinci nokta: Eğitim reformu tasarlanırken önceliklerin bence doğru belirlenmesi gerekiyor. O da şu demek: Eğer eğitim bütçesinin büyüklüğünü kısa vadede ciddi biçimde artırmayacaksa, önceliğin eğitim süresini uzatmaya değil, eğitim kalitesini artırılmasına verilmesinin biz daha doğru olacağını düşünüyoruz.

Çerçevemiz bu kadar.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Şimdi, birkaç dakika süremiz var, iki üç dakika. Soru sormak isteyen milletvekili arkadaşımız varsa sorularını sorabilirler.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum sunumunuz için.

Ben birkaç soru soracağım ve herhâlde kısa cevap verirsiniz diye düşünüyorum zaman içerisinde.

Şimdi, sekiz yıllık zorunlu kesintisiz eğitimin devam etmesinden yana mısınız yaptığınız bu incelemenin sonucunda? Yoksa 4+4 sistemiyle ikinci kademe 4'ün başında mesleki eğitime yönlendirmeden yana mı bir sonuca vardınız bütün bu değerlendirmenin sonunda?

İkincisi: Çıkrık eğitimi için on bir yaşındaki çocuğun çıkrık eğitimine yönlendirilmesi sizce doğru bir yaklaşım mıdır?

Bu konularda daha net bir bilgi bize sunarsanız, görüşlerinizi en azından sunarsanız seviniriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Sekiz yıllık kesintisiz eğitimin aslında Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranının artmasına bence bir katkıda bulunduğu rakamlara bakınca görülüyor, aynı zamanda ortalama eğitim süresinin artmasına da bir katkıda bulunduğu görülüyor. Ama bu şu demek değil bence; kademelendirmeyle ilgili bu son dönem durmadan kademelendirme tartışması izliyoruz, öyle diyeyim. Başka ülkelerde de kademelendirme var sonuçta ama o kademelendirme başka ülkelerdeki o kademelendirmede meslek okullarını içermiyor. Meslek okulları Avrupa ülkelerindeki sistemin içerisinde de, o kademelendirmenin içerisinde de zorunlu eğitim süresinden sonra devreye giriyor. Bu şeyi dışlamıyor tabii, çok küçük yaşta çocukları, on-on bir yaşında çocukların Almanya'da falan mesleki eğitime geçirilmesi için bir sistem var sonuçta ama onun üzerine de yoğun bir tartışma var; iyi mi yapıyoruz, doğru mu yapıyoruz diye yoğun bir tartışma var.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Aslında Türkiye'de 1997'deki tartışma eğitimin sekiz yıl olup olmaması değil, eğitimin sekiz yıl olmasında hiçbir tereddüt yoktu, toplumun tüm kesimleri "Evet, zorunlu eğitim sekiz yıla çıkmalı." demişti ama kesintili mi, kesintisiz mi olması çok büyük gürültü koparmıştı. Yoksa bugün de Türkiye'nin zannediyorum eğitimini on iki yıla çıkarmasıyla ilgili hiçbir sorun yok ama nasıl olacağı konusunda işte burada sizlerin görüşlerinizi alarak biz de bunu en doğru şekilde şekillendirmeye...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kademelendirmeyle mesleki eğitime yönlendirme birbirine karıştırılmasın diye...

BAŞKAN – Evet, biraz orada kafa karışıklığı var.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kademelendirme ayrı bir şey, meslek eğitiminin on bir yaşında başlaması ayrı bir şey.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bu sunumların bizim açımızdan da önemli faydası olduğunu ifade etmek isterim, çünkü aradaki nüansları ortaya koyma açısından son derece önemli.

Biz size çok teşekkür ediyoruz, buraya kadar teşrif ettiniz.

Şimdi sırada Türk Eğitim Derneğimiz var.

Hoş geldiniz, süreniz yirmi dakika. Bizim tercihimiz on beş dakika sunum, beş dakika soru sormaya fırsat vermeniz ama yirmi dakikayı tamamen de kullanabilirsiniz; tercih sizin.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bize dağıtacaklar mı bu konuşma metnini?

BAŞKAN – Bize sunumu verecek mi? Tamam, teşekkür ederiz.

Öncelikle isminizi ve görevinizi alalım.

Buyurun Selçuk Bey, söz sizin.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Sayın Başkan, değerli üyeler; önce bize bu fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ediyoruz.

Türk Eğitim Derneğinin önergeyle ilgili görüşlerini arz edeceğim.

Şimdi, önerenin detaylarına girmeden önce bir iki şeyin altını çizmek istiyoruz dernek olarak. Bir milletin bekası ve devletin gücü üzerine eğitim reformları yapmaya çalışırken büyük resme bakmak mecburiyetindeyiz. Yaptığımız her yeniliğin bu misyona ne katacağını ve ne götüreceğini çok iyi tartışmak mecburiyetindeyiz. Sorunun kaynağını ortadan kaldırmadan matematiksel olarak süreyle veya isimle oynayarak bir reform gerçekleştirmemiz maalesef mümkün değildir. Bu tip konuları maalesef hâlâ tarafların birbirini ikna etmesi noktasında kamuoyunda tartışıyoruz. Aslında gerçek olan neslimizin geleceğidir, çünkü bir ülkede neslin geleceğinden daha büyük bir maliyet yoktur. Problemin esası Türkiye'nin ortaya koyduğu hedeflerdir. Bilim, Teknoloji Yüksek Kurulunun açıklamasına göre ülkemizin 2023 yılına kadar ARGE bütçesini yüzde 3'e çıkaracağız, dünyanın ilk 10 ekonomisinin arasına gireceğiz. Bunu gerçekleştirebilmenin tek yolu nitelikli eğitimden geçmektedir. Bunun başka bir yolu kesinlikle ve kesinlikle yoktur. Şüphesiz ki bizimki gibi kalabalık bir ülkede, genç nüfusun çok yoğun olduğu bir ülkede ideal bir eğitimi bu imkânlarla sağlamak söz konusu değildir ama mevcuttaki iyi oluşturmalar noktasında bunun gerçekleştirilebileceğine inanıyoruz ve bunu da şöyle bir atasözümüzle desteklemek istiyorum: İdeal mevcuttaki iyinin baş düşmanıdır. İdeallerin peşinden koşarken mevcuttaki kötüye de gitmememiz gerektiğini biz Türk Eğitim Derneği olarak düşünüyoruz.

Tabii ki bu tip kanun tekliflerinin eğitimin devlet odaklı ve kitlesel olmasından, bireysel ve toplumsal odaklı olmasına dönüştürülmesinin de kesinlikle faydasını görüyoruz biz. Çünkü birey-devlet ilişkisinin sağlıklı bir zemine oturması ve demokrasinin bilinci açısından bu tip kanun tekliflerinin tartışılması avantajlıdır.

Şimdi, kanun teklifine geldiğimiz zaman, bunu birkaç maddede çok kısa bir şekilde irdelenmek istiyoruz.

Bunun bir okul öncesi boyutu var. Bütün bilimsel çalışmalar göstermektedir ki okul öncesine yapılan birim yatırımın birim katma değer arasındaki ilişki 20 kattır. Oysa liseye yapılan 1 birim yatırımın değer açısından ancak 2 kat olduğunu bilimsel veriler bize gösteriyor. Yani biz Türkiye'de liselerimizi dört yıla çıkardık. Biz Türk Eğitim Derneği olarak liselerin niye dört yıla çıktığını hâlâ anlayabilmiş değiliz. Bunun dersane bağımlılığı açısından, sahte rapor açısından, müfredat yükünün dağıtılması açısından bir faydasının olduğunu biz şahsen Türk Eğitim Derneği olarak gözlemedik.

Dijital okuryazarlık, okul öncesinde başlaması gereken bir süreçtir. Bu açıdan bakıldığında, bu teklifin ortaya konusu büyük proje iddiasındaki yatırımlar içinde bir sektedir. Yani, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen, Bakanlığımızdan geçen, örneğin bir dijital reform olarak ortaya konan bir Fatih Projesi var. Bu öneri, bu projeye bize göre tamamen çalışmaktadır. Öte yandan, beyin araştırmaları, ergenlik döneminin sonuna kadar, yani yaklaşık on bir- on dört yaş arası beynin frontal bölge işlevinin tam olarak gelişmediğini göstermektedir. Nedir frontal bölge? İşlevleri planlama, organizasyon, soyut düşünme, zihinsel set değiştirme, yaygın tepki eğilimini kenetlenme gibi bilişsel becerilere karşılık gelmektedir. Bu dönem, öğrencilerin bu işlevlerini geliştirmeye destek olacak şekilde düzenlenmesi beklenir. Yani, biz gerek mevcut iktidar döneminde... ciddi bir süreçtir, biliyorsunuz, cumhuriyetin ilk dönemlerinde, ilköğretim, eğitimdeki kalkınmanın esas temasıydı; bu doğrudu ama son dönemlerde çok doğru bir şekilde okul öncesi bir öncelikti. Okul öncesinin zorunlu hâle gelmesi için de devletimiz yatırımlar yaptı, bu da her kesim tarafından desteklendi. Bu teklif ortaya koymaktadır ki, okul öncesi yok noktasına gelmektedir ve bu, Türkiye'nin geleceği için bir risk taşımaktadır diye düşünüyoruz.

Tabii, bir de bunun fiziksel şartlar boyutu var. Fiziksel şartlar düşünüldüğünde tüm fiziksel yatırımlar sekiz yıllık eğitime göre gerçekleştirildi. Biliyorsunuz, pedagojik olarak bazı yaş gruplarının teneffüs alanlarında ve birlikte olacakları alanlarda karışmaları gerekiyor; bu, kendi fiziksel ve pedagojik gelişimleriyle alakalı. Fakat biz bunu ortadan kaldırdığımız zaman yeni bir fiziksel alan sorunuyla karşı karşıya kalacağız. Sayın Bakanın, Millî Eğitim Bakanımızın dile getirdiği gibi 120 bin civarında derslik açığımız var. Eğer bu tasarı geçerse 65 bin daha derslik açığı çıkacak. Gelinen noktada eğitimin niteliksel boyutunun ele alınması beklenirken yeniden niceliksel sıkıntıların yaşanmasına yol açacaktır, yani bir geriye gidiş yaşayacağız. Aslında, dünyada geleneksel okul tipi bile tartışılıyor, artık 21'inci yüzyılın sisteminde geleneksel okul tipi tartışılıyor. Biz niteliksel bir gelişme sağlamaya çalışırken,

ki son zamanlarda ciddi miktarda derslik açığıyla ilgili hamleler yapıldı, azaltıldı, fakat açığımızı kapatma yerine ve niteliksel sorunları çözmeye geçerken 65 bin daha yeni bir derslik açığıyla maalesef yüz yüze geleceğiz.

Tabii, bunun bir de öğretmen istihdamı meselesi var. Eğitimde köprü olan, öğretmenin bizzat kendisidir. Türkiye'deki ana sorun aslında derslik açığı, karma sınıflar gibi sorunlar değil öğretmen niteliği sorunudur. Maalesef eğitim fakültelerinde nitelikli öğretmen yetiştirilememektedir ve bunların istihdamıyla ilgili de sorun yaşanmaktadır. Öğretmen noktasında, sınıf öğretmeni noktasında bir fazla ortaya çıkacaktır bu tasarıdan sonra, branş öğretmenlerinde de eksiklik çıkacaktır. Tabii bunu çok basit bir şekilde çözebiliriz. Nasıl çözebiliriz? Bunları üç aylık bir kursa alıp, "Siz bu branşa da giriyorsunuz." diyebiliriz ama Türkiye, bundan dolayı bugüne kadar çok ciddi sıkıntılar çekmiştir, formasyonlardan dolayı, ek verilen formasyonlardan dolayı; bu, bunu da katlayarak ileriye götürecektir diye düşünüyoruz.

Şimdi gelelim mesleki eğitim boyutuna. Mesleki eğitimde 20'nci yüzyıl sanayi devriyle 21'inci yüzyıl bilim çağı mesleki eğitimi arasında önemli farklılıklar var. Bir bilimsel veridir ki ülkelerde millî gelir arttıkça mesleki eğitime başlama yaşı yükselmektedir. Örneğin, demin söylendiği gibi Almanya artık lisede mesleki eğitimden vazgeçmeyi dört yıldır tartışmaktadır ve bunun için bir planlama yapmaya çalışmaktadır. Çünkü 21'inci yüzyılın bilişim çağındaki ihtiyaçlarla 20'nci yüzyılın sanayi devri ihtiyaçları ortadan kalkmıştır. Biz neslimizi ileriye götürmek mecburiyetindeyiz. Şüphesiz ki, istesek de istemesek de Türkiye'de çok ciddi miktarda bir sosyal adaletsizlik eğitimde var. Parası olan zaten sorunu çözüyor, bizim için esas olan orta gelir seviyesi ve alt gelir seviyesidir. Onları kas gücüne değil, dünya vatandaşı olmaya dönüştürmek mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde, Türkiye'nin geleceğini -tekrar ediyorum- riske etmiş oluruz. Mesleki eğitimde hâlen ülkemizde yürütülen tüm çalışmalar sanayi toplumu mesleki eğitim gerekleri üzerinden yapılmaktadır. Bu teklif, bu hâliyle, mevcut yapının değişmesi ve yeni dünya düzeniyle uyumu açısından olumlu bir adım, maalesef, bize göre olmayacaktır. Meslek ve iş, 4'üncü sınıf çocuğu için soyut bir kavramdır ve bu kavramın anlaşılması için gerekli olgunluk, soyut düşünme becerisini gerektirmektedir. Soyut işlemler dönemi, gelişimsel olarak on iki yaş ve üstüne denk gelmektedir. Yani, ilkokul 4'üncü sınıf çocuğu için meslek henüz soyut bir kavramdır. Bu yönlendirmeyi yapmada soyut bir kavramla tercih yaptıramayız, ki demin de söylendi üniversite tercihlerinde bile bu bilimsel olarak ortada ki çocukların girdikten sonra tercih ettikleri bölümlerle ilgili tereddüt yaşadıklarını yaşıyoruz. Onun içindir ki, biz TED Üniversitesinde birinci yılı ortak yapma, fakülte olarak alma kararı aldık; çünkü çocuklar bilinçsiz bir tercihle maalesef gelmektedirler. 6 ve 9'uncu sınıftakilere yapılan bir araştırmada, bu çocuklar yaklaşık on bir-on dört yaşları arasındadır. Bu yaş çocuklarının okulun iş yaşamıyla, işle nasıl bağlantılı olduğu konusunda çok yüzeysel bir anlayışa sahip olduklarını göstermektedir.

Bir de şüphesiz ki tabii ki şunu söylemek isterim: Kesintisiz eğitim noktasına da açıklık getirmemiz lazım. Dünyada "kesintisiz eğitim" diye bir kavram yoktur. Bu, zorunlu bir eğitimidir, yani sekiz yıllık zorunlu bir eğitimidir, o bir terminoloji olarak girmiştir; doğru girmiştir, yanlış girmiştir ayrı bir şeydir ama esas olan zorunlu eğitimidir. Sekiz yıllık zorunlu eğitim Türkiye'de okullaşma oranlarını artırmıştır. Şunu sakın unutmayalım ki ilköğretimde, Sayın Müsteşarım daha iyi bilir, yüzde 98,2'ler civarındayız; bu iyi bir rakamdır. Kız çocuklarının okullaşma oranlarında, tarım işçisi olan çocuklarımızın okula gitme oranında son yıllarda ciddi başarılar elde edilmiştir. Bunun önündeki engelleri kaldırmamız gerektiğini ciddi miktarda düşünüyoruz.

Sonuç olarak, daha özetle bizim önerimiz şudur: Artık eğitimin nitelik boyutunu tartışma zamanının geldiğini düşünüyoruz. Mevcut yapıda niceliksel sorunlara yenilerini ekleyerek genç nüfusun avantajını kaybedebiliriz. Hepimiz biliyoruz ki Türkiye'nin önünde bir genç nüfus fırsatı var ama bu fırsatı biz bir tehdit hâline mi dönüştüreceğiz, yoksa bir fırsat hâline mi dönüştüreceğiz? Bu bizim elimizde, çünkü aksi takdirde on yıl sonra Türkiye'nin nüfusu orta yaşlı bir nüfus olduğu zaman ya bir yığınla karşı karşıya kalacağız ya bir kitleyle karşı karşıya kalacağız. Yığınla karşı karşıya kalırsak ülkemizin geleceği ciddi riskler taşımaktadır. Eğer bunu bir kitleye dönüştürebilsek, bilinçli, dünyayla rekabet edebilecek, üniversite mezunu değil ama meslek sahibi bir hâle dönüştürebilsek Türkiye'nin geleceğinden kimsenin bir risk taşıdığıyla ilgili bir düşüncesi olacağına biz inanmıyoruz. Ulaşılmayacak hedeflere yönelmek yerine zorunlu eğitimin nitelik boyutuna bakmak mecburiyetindeyiz.

Bizim önerimiz, zorunlu eğitimin dokuz yıl olmasıdır. Şu anda on iki yıl, kusura bakmayın ama Türkiye için lükstür. Elimizdeki imkânları iyi kullanmak mecburiyetindeyiz. Dokuz yıllık bir eğitimin niteliğinin yükselmesine biz odaklanmak mecburiyetindeyiz. Çünkü temel becerilerini kazanmış çocuklar hayatta başarılı olurlar, her daldaki başarılı olurlar. Temel becerilerini biz yüzeysel olarak kazanmış olan bir nesille ileriye gidemeyiz. Ama bu dokuz yılın içinde bizim için okul öncesi de vardır, onu da söylemek istiyorum. Okul öncesinden ikinci kademe dediğimizin sonuna kadar bir süreçtir.

Bizim ikinci önerimiz: Liselerin dört yıldan, nasıl SBS' de uygulama sürecinde bir hata olduğunu görüp uygulamamızı 6 ve 7'nci sınıflarda kaldırırsak liselerin de dört yıla çıkmasından vazgeçmek mecburiyetindeyiz. Bu bir eksiklik değildir; bu bir süreçti, bu bir denemeydi ama bunun maliyetini gördük ve getiri-götürü analizini iyi yapabilecek seviyedeyiz. Bu eğer birden kaldırılamıyorsa bizim Türk Eğitim Derneği olarak önerimiz, yine üç yıla, yeni başlayacak çocuklar için üç yıla indirilmesi ama bu süreçte de çocuklarımızın sahte rapora yönelmelerinin önüne geçmek için 4'üncü sınıfta -Amerika'da bunun uygulamaları var- kendi gelecekleri branşla ilgili kredili ders, alıp sahte raporun önüne geçilmesidir. Ve yeni başlayan çocuklarımız için ise lisenin üç yıl olmasıdır çünkü maalesef dört yıl olmasının beklenin aksine hiçbir getirisi olmamıştır.

Mesleki eğitime geçişte değil ama öğrencileri mesleki eğitime hazırlamanın önemi üzerinde durulmalı, yapılacak program düzenlemeyle mesleki eğitimde farkındalık yaratılmalıdır. Buradan kastımız da şudur: Muhakkak bir şekilde okul öncesinden başlayarak ilköğretim boyunca da mesleki eğitime yönlendirme çalışmaları yapılmalıdır ama mesleki eğitime başlama yaşı 8'inci sınıftan sonra olmalıdır.

BAŞKAN – Selçuk Bey önemli şeyler söylüyorsunuz, biraz hızlı oldu.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Sayın Başkanım, vereceğiz bunu da metin olarak.

BAŞKAN – Buyurun o zaman.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Vereceğiz efendim.

Yani tekrar etmek istiyorum ki, muhakkak çocukların dijital dünyaya hazırlanması lazım ama tabii evrim ile devrim arasındaki farklılığı görmemiz lazım. Dijital dünyaya hazırlarken önce temel becerileri edinmeden dijital dünyaya karşı karşıya gelmelerini kestirmiyoruz. Bu süreçte, özellikle ikinci kademe olarak algılanan 6, 7, 8'de çocuklarımızın muhakkak mesleki eğitime yönlendirilmeleri lazım. Bir şey daha burada söylüyoruz, bu çok önemli: Program düzenlemeleri ile mesleki farkındalıklar yaratılmalıdır. Yani yeni yeni tip okullar, yeni yeni tip liseler, yeni yeni tip ortaöğretimler açacağımıza seçmeli derslerle ve program düzenlemeleriyle çocuklarımızın hatta ailelerinin beklentilerine göre bir eğitim sistemi kurabiliriz.

Biz, çok zamanınızı almamak için çok böyle başlıklar noktasında gittik, zaten diğer bilgiler de şüphesiz ki vardır. Biz, bu imkânı verdiğiniz için tekrar teşekkür ediyoruz. Sorularınız varsa memnuniyetle cevaplandırırız.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Zamanımız da var, buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyoruz.

Şimdi, iki sorum var.

Bir tanesi: Lise üç yıla insin dediniz, Türkiye'de bunu bir tek ben istiyorum zannediyordum, siz de istiyormuşsunuz. Ama bu dördüncü yılı anlayamadım, bir daha onu biraz açar mısınız?

İkincisi: 6, 7 ve 8'inci sınıflar mesleki eğitime yönlendirme dediniz. Tekrar altını çizip kayıtlara girmesi için soruyorum: Meslek eğitimi, meslek okulu şeklinde mi bunu düşünüyorsunuz, yoksa seçmeli ders, çocuk meslekleri tanısın, böylece gelecekte eğer meslek eğitimine gidecekse bununla ilgili ön bilgi edinsin diye mi bunu söylediniz? Buna bir netlik kazandırır mısınız.

Teşekkür ediyorum.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Şimdi, efendim biliyorsunuz Türkiye'de liselerin dört yıla çıkmasının iki tane ana gerekçesi vardı. Bunlardan bir tanesi, Avrupa Birliği ilerleme raporunda Türkiye'deki eğitimin on iki yıl olmasıydı. Bu bir ilerleme sürecidir, stratejik olarak olabilir. İkincisi ise yanılmıyorsam matematik ortalamamız bizim 3,5'ten 25 soru üzerinden. Bunun da yükseleceği noktasındaydık. Bu bir öngörüydü ve bu denendi. Aslında toplum üstünde deneme-yanılma yaparken pilot uygulamalara çok iyi bakmamız gerekir. Fakat sonuç itibarıyla, biz maalesef hâlâ çocuklarımıza sahte rapor aldırıyoruz. Bu bir realite, bundan kaçamayız. Hatta parası olan iyi alıyor, parası olmayan da millî eğitime başvurup "Şu genelge çıkacak mı?" diye baskı yapıyor. Bunun önüne geçmek mecburiyetindeyiz. Peki, bunun gerekçelerinden biri olan dersane bağımlılığı, yani birilerine eğitim dışında rant sağlama bağımlılığı mı azaldı? Hayır, azalma olmadı. Peki, hâlâ Türkiye'de 3,5'un üstüne mi çıktık? Maalesef hâlâ çıkamadık. Bu, hiçbir şey yapmıyoruz manasında değil, sakın yanlış anlaşılmasın, Türkiye'de yapılanlar var, bunların getirileri de var; bu noktada söylemiyoruz. Onun için, açık olarak ortaya çıktı ki dördüncü yılın müfredat yaygınlaştırılması açısından da eğitim sistemimize hiçbir katkısı yok. Şüphesiz ki şu da çok yanlış oluyor: Bir şeyi koyuyoruz, ertesi gün kaldırıyoruz. Bu daha önce de yapıldı ve bunun sıkıntılarını çektik. Bu ideolojik olarak da yapıldı, bunun sıkıntılarını da çektik. Şimdi bunu artık toplum, millet ve neslimizin

geleceği için bir millî ve ulusal program niteliğinde yapmamız lazım. Her gün değişecek bir yapıdan çıkarmak mecburiyetindeyiz. O zaman bizim dördüncü yıldan vazgeçmemiz lazım. Eğer biz bugün vazgeçemiyorsak bunun önüne geçmek için Türk Eğitim Derneği olarak bizim önerimiz şudur: Ne seçecek çocuk? Mühendislik seçecek, dördüncü yıl sadece onunla ilgili derslerini alır, istiyorsa dershaneye de gider. Yani bunun önüne birden geçmemiz mümkün değil, çünkü bu arz-talep dengesidir, bu SBS gibi değil, dershaneye gitmek arz-talep dengesidir, yoksa tamamen yer altına girer, başka sıkıntılarla karşı karşıya kalırız. Onun içindir ki, diyoruz ki: Bu yıl liseye başlayacak çocuklarımız bilsin ki liseyi üç yıl okuyacak. Bu yıl liseye başlamayacak, devam eden çocuklarımız içinse dördüncü yılın bir geçiş dönemi olarak üniversiteye hazırlık dönemi olmasını biz teklif ediyoruz. Bu bir tartışma konusudur. Şimdi, mesleki eğitimle ilgili eğer biz, tabii o noktada değiliz çünkü gerek PDR uzmanları niteliğinde gerek bu kadar kalabalık nüfusa iyi eğitim vermeye çalışmadan dolayı ciddi eksikliklerimiz var. Bunu da bütçe imkânlarıyla karşılamak mümkün değil.

Mesleki eğitimle ilgili çocukların becerileri doğrultusunda bilgilendirme ve bilgi eklemesini yapmamız lazım ama şunu sakın unutmayın: Artık fayans ustasının bile bilgisayar bilmesi gerekiyor, dijital dünyayla tanışması gerekiyor, ki biz Türk Eğitim Derneği olarak Türkiye'nin çözümünün üniversite bitirmek değil, endüstriyel teknik mesleki eğitimden geçtiğine inanıyoruz, bunun nitelikli bir şekilde dönüştürülmesine inanıyoruz. Ama mesleki eğitimin tüm boyutlarına baktığınız zaman çocuklar veya ailelerin talepleri varsa bunlar seçmeli dersle karşılanabilir. Bunun için tüm sistemi dizayn etmenin defacto'lar doğuracağına inanıyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Ben teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Avni Bey, buyurun.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Bugün eğitimle ilgili derneklerimizden, vakıflarımızdan hakikaten doyurucu bilgiler aldık. Ben özellikle Türk Eğitim Derneğine de teşekkür etmek istiyorum. O “Yeter” diyen bir kitapçığınız var, 2010’da ortaöğretime geçiş ve yükseköğretime geçişle ilgili. Ben en az 3 defa altını çizerek okudum. Hakikaten yüzde 90 üzerinde mutabık olduğum, hatta heyecanlandığım konular var, özellikle lise çeşitliliğinin azaltılması noktasında işin doğrusu.

Tabii, burada dikkatimi çeken hususta öneriniz, biraz önce ifade edilen, lise son sınıflarla ilgili öneri. Diğeri de okul öncesi eğitimin zorunlu hâle getirilmesi. Şimdi, benim elimdeki verilerde, elbette biz okul öncesi eğitimi yükseltmek, biraz önce ifade ettiğiniz katma değer çok önemli. Millî Eğitim Müdürü olduğum zaman da işin doğrusu, kendi ilimde, Türkiye’de ilk üç yıl okul öncesi eğitimi biz birinci il olarak Amasya’da getirmiştik, onun da mutluluğunu yaşıyorum. Yani, öneminin farkındayız. Fakat dünyada hiçbir ülkede, benim elde ettiğim verilere göre, kanunla okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getirmemiş. Yani böyle bir veri de elimizde yok. Biz, evet okul öncesi eğitimi geliştirdik; ki, biz yetmiş bir ilde Bakanlık genelgesiyle zorunlu hâle getirdik. Ama kanunla, biraz önce ifade ettiğim gibi zorunlu hâle getirmiş bir ülkenin olduğuna dair benim elimde bir veri yok. Bu noktada sizin elinizde bir veri var mı? Onu öğrenmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir katkı olsun diye Avni Bey’e, devamla, sizce zorunlu eğitime başlama yaşı kaç olmalı? Yani ay olarak soruyorum bunu, özellikle ay olarak soruyorum. Şimdi, altı yaş deniyor ama altı yaşın başlangıcında bitiminde tartışma var. Sizce zorunlu eğitime başlama yaşı ay olarak kaçınıcı ayda başlamalı?

Buyurun.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Efendim, şimdi bir kere ben de teşekkür ediyorum, çünkü bizim o kampanyalarımız sayesinde çok mutluyuz ki 6’ncı ve 7’inci sınıflarda SBS kaldırıldı, umuyoruz ki 8’inci sınıfta da kaldırılacaktır, çocuklarımız bu cendereden kurtulacaktır. Üniversite ayrı bir şey, üniversiteye giriş; ama bu çok büyük bir sıkıntı getiriyordu, özellikle parası olmayanlar açısından çok büyük bir sıkıntı getiriyordu. Avrupa ülkelerinde biliyorsunuz ortalama zorunlu eğitim yılı dokuz yıldır. Bize göre, bizde şöyle bir yanlış algılama var: Altı yaş yanılmıyorsa elli iki ay olması lazım, Sayın Başkan yanlış bir şey demek istemiyorum, ay olarak söylemem mümkün değil.

BAŞKAN – Yetmiş iki ay.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Yetmiş iki ay, evet; bitirenler olarak.

BAŞKAN – Şu an yetmiş iki ay fiilî bitirenler olarak.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Okul öncesi mi?

BAŞKAN – Yok, ilkokul.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Yani, evet bugün okul öncesi olarak, okula hazırlık olarak tabir ettiğimiz altı yaş Avrupa ülkelerinde zaten zorunludur, yani bu dokuz yıllık zorunlu eğitimin içindedir. Biz hep şunu söylüyoruz: Biz hep mukayese ederken Sayın Milletvekilim, verisel mukayeseleri de yaparken Avrupa Birliği ülkelerinin beş yaşı ile bizim okul öncemizi mukayese ediyoruz. Çünkü onların okula hazırlık yılı beş yaştır. Bizde ise altı yaş okula hazırlık yılıdır. Son zamanlarda da bunlarla ilgili ciddi başarılar elde edilmiştir. Yapılan on yedi ildeki uygulamalar, yetmiş küsur ildeki uygulamalar, bizim başka önerilerimiz de var. Tabii burada buna sadece saat olarak bakmamamız lazım. Yani okullaşmak demek ikiye bölerek çocukları okula sokmak değildir, bütün olarak sokmak lazım. Hatta bizim buradaki önerimiz şuydu, kendimiz için de pilot uygulama talep etmiştik. Dedik ki: “Bizimki gibi okullar yazın boş, üniversitenin stajyerlerini kullanabilirsiniz, sosyoekonomik verisi düşük çocukları gelin yazın, bunlar zaten evde oluyorlar, tatile gidemiyorlar, gelin bu okullarda eğitime tabi tutun. Yani, biz okullarımızı açalım, üniversiteler stajyer çocuklarını versinler, başlarına birer usta öğretici konsun ve bu uçurumu kapatmak mecburiyetindeyiz.” Çünkü kazanımlar bu noktada geliyor.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ne zaman dediniz?

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Bir yıl falan oldu efendim, bir yıl önce bunu söyledik. Bakanlığa söyledik, kamuoyunda bizim yaptığımız sivil toplum şeylerinde tartışmaya açtık. Çünkü yaz döneminde tamamen atıl bütün okullarımız.

BAŞKAN – Peki, burada bizim beş yaş dediğimiz grup kırk dokuz-altmış ay arasıdır, beş yaş. Altı yaş dediğimiz de altmış bir-yetmiş iki ay arasıdır. Doğru mu?

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Evet efendim.

BAŞKAN – Şimdi sizin öneriniz kırk dokuz aydan sonra mı mecburi öğrenim başlasın yoksa altmışıncı aydan sonra mı başlasın? Burada bir net...

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Altmış-yetmiş iki; bir yıl ekliyoruz.

BAŞKAN – Tamam, o önemli.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – O zaten zorunludur, evet. Efendim, ortalama olarak zaten ortalaması dokuz yıldır, yanılmıyorsam Finlandiya gibi bir iki ülkede on, on bir yıldır zorunlu eğitim ama Avrupa Birliği ülkelerinin çoğunda ortalama dokuz yıldır.

BAŞKAN – Selçuk Bey, çok teşekkür ederiz.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Sayın Başkan, biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Yani gerçekten çok faydalandık, sağ olun. Yazılı olarak da alacağız.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Verdik efendim.

BAŞKAN – Tekrar üzerinde değerlendirme yapacağız.

Güven Bey, bir açıklama istemişsiniz; buyurun.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Ben izninizle bir şey deklare etmek istiyorum, bu çok önemli. Fransa’da Anayasa Komisyonu inkâr yasasını iptal etmiş.

BAŞKAN – Zaten olması gereken oydu.

Buyurun.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Ben bir noktayı atlamışım, atlamadan gitmeyeyim dedim. Bana Selin ile Ozan iyi öğretmemişler, dersimi iyi öğretmemişler, atlamışım; o da şu: Bu sekiz yıllık zorunlu eğitimin aslında herhâlde en olumsuz etkilerinden bir tanesi, bu İngilizce öğretimine oldu Türkiye’de, onun altını... Özellikle Anadolu liselerinin hazırlık sınıflarının kapatılması bu çerçevede bence şimdi İngilizce öğrenme yükünü üniversitelerin üzerine doğru itmeye başladı. Bunu TED’de de yakında görecekler Selçuk Bey, biz TOBB üniversitesinde görüyoruz. Dolayısıyla, üniversitelere doğru yıktı.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Yıktı ama öğrenilemiyor.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Okul öncesi eğitim üzerinde bence durulurken İngilizce öğrenmeyi de artık Türkiye’nin okul öncesi eğitime doğru kaydırması lazım. Ne kadar erken olursa o kadar iyi olur.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Ne kadar erken yabancı dil alınırsa o kadar iyi öğreniliyor.

TEPAV DİREKTÖRÜ GÜVEN SAK – Bunu iyi yapan ülkeler, Fransa dâhil, en başta yapıyorlar.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Yapıyorlar ve arkasından bir yabancı dil daha veriyorlar zaten çocuklara.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Yalnız bir şey söylemek istiyorum, bildiğim kadarıyla Anadolu liselerinin yabancı dil eğitimiinden vazgeçmesi ve derslerin Türkçe yapılmasının bununla bir alakası yok. Birçok özel kolejde ilköğretim okulu açtılar, onu da biliyorsunuzdur herhâlde, bunu bu şekilde telafi etmeye çalıştılar. Katılıyorum dediğinize prensip olarak, ancak Anadolu liselerinde İngilizce eğitim verilememesinin bununla bir ilgisi yoktur, Anadolu liseleri İngilizceyi yapamadı, beceremedi, toptan kaldırdı ve bu kadar uzun yıl dil eğitimi verip de dil öğretmeyi başaramayan dünyanın belki tek ülkesiyiz. Dünyanın hangi köşesine gitseniz, en geri kalmış ülkede bile yabancı dil eğitimi veriliyor. Biz kendi okullarımızda, normal liselerimizde kaç tane yabancı dil projesi denediysek bunu yapamadık ama kendi çocuklarımızı bir yabancı ülkeye gönderiyoruz, altı ayda konuşuyor, kendi eğitim sistemimiz bunu başaramıyor.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Çünkü yanlış eğitim yapılıyor, yanlış eğitim sistemiyle yabancı dil öğretilmeye çalışılıyor da o yüzden. Yabancı dil öğretilmesi bir tekniktir, yanlış bir teknik var ne yazık ki. İşte o tekniğin mutlak surette değişmesi gerekiyor.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SELÇUK PEHLİVANOĞLU – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Selçuk Bey, bir saniye.

Bu liseler üç yıldan dört yıla çıkarılırken, yani o dönemde verilen beyanatlardan aklımda kalan Avrupa Birliğiyle uyum sağlamak diye bir gerekçe vardı, Salih Bey veya Zübeyir Bey bu konu nedir ve bu vazgeçilemez bir şey mi? Onu da sizden öğrenelim.

--- Hazırlık sınıflarının kaldırılması değil mi?

BAŞKAN - Hayır, hayır, liselerin dört yıla çıkarılması.

--- Şimdi, efendim, şöyle, bunun için: Hazırlık sınıfları denklik uygulamalarında diğer uluslararası hiçbir ülke, sadece Avrupa Birliği değil, Japonya da, Amerika da kabul etmiyor bizim verdiğimiz lisedeki hazırlık... Birincisi o, onun için kaldırdık.

--- Zorunlu eğitim süresinden saymıyorlar.

--- Evet, eğitim süresinden sayılmıyor, hazırlık uygulaması yok.

İkincisi: Yabancı dille eğitim öğretim yapan kendi resmî dilinin dışında hiçbir başka ülke yok yüz doksan dört ülkede, kaldırılma nedeni odur.

BAŞKAN - Liselerin dört yıla çıkması...

--- Ona da geleceğim Sayın Başkanım.

İkincisi de, üniversite eğitimine geçişte, mesela şu anda Macaristan'da bizim Türk öğrencileri, üç yıllıktan mezun, yaklaşık 80'e yakın öğrencimiz var, üniversiteye kabul etmiyorlar çünkü on iki yıldan önce üniversiteye giriş denkliğini vermedikleri için. Biz, onlar, o çocuklar mezun olduğunda Türkiye'de zaten dört yıl değildi liseler, sadece üniversiteye diğer ülkelerde denkliklerinde kabul edilebilmeleri için de dört yıla çıkarmıştık.

--- Denklik için mi yani?

--- Yok, sadece değil, tüm dünya için.

--- "Denk kabul etmiyor." diyor. Onlar da zorunlu eğitim on iki yıl olduğu için, biz de on yıl...

--- Hazırlığı kabul etmiyor, onu bir yıl saymıyor, dolayısıyla hazırlık olsun olmasın...

BAŞKAN - Şimdi, şöyle söyleyeyim, farz edelim ki, tırnak içerisinde söylüyorum...

--- Efendim, müsaade ederseniz bir açıklama daha yapabilir miyim.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, konu net anlaşılсын.

--- Şimdi, biz, şu çalışmalarını da yapıyoruz, tabii bu süreci uzatmanın iyi insan yetiştirme olmayacağını elbette biliyoruz Bakanlık olarak. Millî Eğitim Bakanlığına Sayın Bakanımız göreve geldikten önceki durumu eğer çok kısa izniniz olursa özetleyeyim. 2002, 2003 yılından beri de aynı görevdeyim ben. Biz, okul öncesiinde Türkiye genelinde yüzde 10,1 iken şu anda 67'ye geldik. 36,70... yüzde 48, ilköğretimde yüzde 90,6'ydı, 99,48'e geldik. Ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 50'ler civarında, 56'ydı, 85'e geçtik. Şu anda az önceki sunumlardan bir tanesi, dedi ki, işte maliyet, belki ve şu andaki tüm verileri elde edemedikleri için söylemiş olabilir, bizim ilköğretim 8'inci sınıftan ortaöğretime geçişte oranımız yüzde 85, geriye kalan yüzde 15'lik bir dilim var, zorunlu olduğunu da onlar yüzde 15 daha eğitim öğretim...

BAŞKAN - Bunların yüzde kaçını açık öğretimle ilişkilendiriliyor?

--- Efendim, hiçbiri.

Şimdi, tabii, diğer yandan bilgi çağına adını veren bilgi teknolojilerinin eğitimde araç olarak -amaç olarak değil Hocam, yanlış anlama- kullanılması elzem bir olaydı. Biz, yine 2003 yılına baktığımızda bizim envanterimizde 80 bine yakın bilgisayarımız vardı tüm Türkiye’de ama şu anda 890 bin bilgisayarımız ve her 8 derslik ve üzeri ilköğretim ve ortaöğretimin tamamında “BT sınıfı” dediğimiz sınıfları oluşturduk.

Bir başka değişik bir önemli uygulamayı hayata getirdik, İnternet erişimi, geniş bant İnternet erişimi yani bilgiye ulaşma, bilgi kaynağını çocuğun iki parmağının ucuna getirmeyi de yine Türkiye’de, ülke olarak tüm ülkenin Hakkâri’sinden Edirne’sine, İzmir’inden Artvin’ine kadar tüm öğrencilere eğitimde fırsat eşitliğini de sağlamak açısından ücretsiz ve sınırsız vermeye başladık. Rehberlik meselesi çok düşüktü, 570 öğretmenimiz vardı rehberlik sistemimizde. Rehberlikle ilgili şu anda 14-15 bin öğretmenimiz var. Arz önce arz etmişim, özel eğitimdeki 16 bin öğrenci eğitim alırken sadece bizde 90 bine yakın, bizim okullarımızda 232 bin de özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde ayda 100 milyon TL hizmet satın alıyoruz eğitime erişimler için. Tabii, biz bu okulların başka tedbirler alarak artırdık. Şartlı nakit transferiyle fakirlik derecesine göre 1 milyon 600 bin aileye şartlı nakitten hâlâ para veriyoruz, biliyorsunuz ortaöğretim de dâhil.

Şimdi, dört yıla çıkarılmasının temel dayanağı bizim ortaöğretimden mezun vatandaşlarımızın uluslararası alandaki üniversiteye başlayabilmek için talep edilen derslik ve akreditasyondan dolayı dört yıla çıkardık.

--- Bir-iki cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Selçuk Bey, buyurun lütfen.

--- İngilizce eğitimine baktığımız zaman tabii bunun temel meselesinin eğitimde nitelik sorunu olduğunu görüyoruz fakat şunu sakın unutmayalım: Anadolu liselerinin kuruluş gerekçesi -çıkan kanun böyle- “Yabancı dilde eğitim ve iyi eğitim veren okullar” diye geçiyor. Siz hiç doğru dürüst eğitim almamış birini hazırlığa tabi tutmadan lisede İngilizce öğretemezsiniz yani “mış” gibi yaparsınız, onun için zaten öğretemiyorduk ama şunu gözden kaçırmayalım: Binlerce İngilizce öğretmenini işe alıyoruz her yıl ama gene hiç kimseye İngilizce öğretemiyoruz. Tabii, bunun başka gerekçeleri de var yani Türkçe Ural-Altay kökeninden gelmektedir, farklı gibi gördüğümüz İngilizce, Fransızca, Almanca gibi hepsi Latince’den gelmektedir. Bunun dezavantajları var. Tabii ki İngilizce eğitim ile İngilizce öğretimi birbirine karıştırmayalım yani bir ülkede kendi lisanına doğru öğretmeniz lazım, bizim İngilizceyi iyi öğrenmememizin ana gerekçelerinden bir tanesi de Türkçeyi doğru öğretemememizdir, bunu şey yapmayım yani bunu atlamayalım. Biz Türkçeyi doğru öğretemiyoruz.

Şunu son olarak arz etmek istiyorum: Şüphesiz ki Sayın Müsteşarımızın söylediği gibi bilgisayarlar, geniş bantlar ama bunların ne kazandırdığını iyi ölçülemek mecburiyetindeyiz yani yaptığımız yatırımların veri dönüş analizlerini yapmak mecburiyetindeyiz. “Okuryazarlık, bilgisayar okuryazarlığı ne kadar arttı, hangi noktaya geldik ve ne kadar kullanılıyorlar?”ı ölçmemiz lazım çünkü herkesin mutabık olduğu gibi dijital bir yüz yıldıyız, bunun çok riskleri var bir toplum açısından, özellikle bizimki gibi kültürel fonksiyonları ve bağları yoğun olan ülkeler için riskleri var, bunun iyi analiz edilmesi gerektiğini arz ediyorum.

BAŞKAN - Selçuk Bey, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, son olarak Ensar Vakfı burada. Arkadaşlarımıza da hoş geldiniz diyoruz. Bu arada İstanbul Milletvekilimiz Feyzullah Bey de burada.

Şimdi, Ensar Vakfını da dinleyelim. Yirmi dakika süremiz var, bizim tercihimiz on beş dakika sizin sunum yapmanız, beş dakika bize soru sorma fırsatı vermeniz ama yirmi dakikayı kendiniz tamamen de kullanabilirsiniz. Bize görevinizi ve isminizi söyleyerek başlarsanız seviniriz.

Buyurun söz sizin.

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – Sayın Başkan, değerli vekillerim; öncelikli olarak bizlere bu fırsatı verdiğinizden dolayı teşekkür ediyorum.

Sanıyorum bu yirmi dakikalık sürenin tamamını kullanmadan meramımızı anlatmaya çalışacağız. Öncelikli olarak İlköğretim ve Eğitim Kanunuyla ilgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’yle ilgili görüşlerimizi ayrıca yazılı olarak da sizlere takdim edeceğiz veya edildi. Öncelikle olarak şunu belirtmek isterim: Zorunlu eğitimin sekiz yıldan on iki yıla çıkarılmış olmasına olumlu bir gelişme olarak bakıyorum çünkü ülkelerin geleceği için, Türkiye’nin 2023 vizyonu için okulda daha fazla öğrencilerimizin eğitim görmesinin, tabii nitelikli eğitim görmesinin olumlu olduğunu düşünüyorum. Tabii, eğitimin kalitesini burada tartışmıyoruz, neticede bir düzenlemeyi tartışıyoruz. O nedenle ilk olarak bu sürenin on iki yıla çıkarılmasına olumlu bakıyoruz.

İkinci olarak, bu zorunlu eğitimin kademelendirilmesinin de faydalı olduğunu düşünüyoruz. Mevcut kanun taslağında 4+4+4 şeklinde kademeli olarak on iki yıllık zorunlu eğitim veriliyor. Tabii, okul öncesi eğitim burada eksik bulunmaktadır. Bu, aynı zamanda Avrupa Yükseköğretim Alanı var, Bologna Süreci çerçevesinde üniversite öncesi eğitim dört tane bölüme ayrılıyor. Dolayısıyla bu şekilde üçe ayrılması da üniversite öncesi eğitimin Avrupa Yükseköğretim Alanıyla da uyumlu olduğunu düşünüyoruz ve bu nedenle anlamlı buluyoruz.

Bir diğer husus ise, 1997 yılında zorunlu eğitim sekiz yıla çıkarıldı ve kesintisiz olarak çıkarılmıştı. Bu, birçok tartışmaya neden olmuştu, birçok probleme, travmaya, vesaireye neden olmuştu. Dolayısıyla bu eğitimin kademeli olarak, sürekli değil de, olmasının faydalı olduğunu düşünüyoruz. Özellikle gelişmiş ülkelerde, mesela G-8 ülkelerinde ve birçok Avrupa ülkesinde zorunlu eğitimin sekiz yıl, hiç kesinti olmaksızın yani tek bir okul çatısı altında verildiği bir ülkeye pek rastlamıyoruz. Dolayısıyla bu açıdan da bu teklifin faydalı olduğunu ifade etmek isterim. Zaten modern eğitimin amaçlarından bir tanesi de demokratik eğitimin çoğulcu olması, insanlara tercih haklarını vermesi, belirli bir yöntemle eğitim yapılmasını, mutlaka herkesin belli bir okul tipi içerisinde olmasının dikte edilmemesidir. Seçenekler verilmesinin burada esas olması gerektiğini düşünüyorum. Bu açılardan baktığımız zaman da olumlu katkı olduğunu düşünüyorum. Tabii, bazı çekincelerimiz var, biraz sonra onları da siz vekillerimize arz etmeye çalışacağım çünkü insanların yetenekleri ve buna benzer özellikleri farklıdır, şüphesiz ki okula giden herkese belli temel yeterliliklerin kazandırılması lazım. Belki biz eğitim sistemi içerisinde çok fazla bilgi veriyoruz ama beceri ve yeterlilikleri yeterli düzeyde veremiyoruz. Dil öğretimi konusu burada tartışıldı, yabancı dil, hakikaten bu yabancı dili ben de Türkiye’de öğrenemedim, doktora için yurt dışına gittiğimde orada altı ayda veya daha şey süre içerisinde daha rahat öğrendiğimizi görüyoruz yani dolayısıyla biz yeterliliklere dayalı bir eğitim sistemini de bu süreç içerisinde düşünmemizin faydalı olduğunu düşünüyorum.

Bu kanun teklifini ana hatlarıyla olumlu bulmakla birlikte belli konuların kanunlaşma süreci içerisinde yeniden gözden geçirilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum. Bunlardan ilki burada ilk iki kademe 4+4 şeklinde düzenlenmiş. Bunun gerekçesini ben tam bilemiyorum tabii yani böyle bir ön çalışmaya mı dayanıyor... Millî Eğitim Şûrasında bildiğimiz kadarıyla bir öneri verildi. Bu öneri de 4+4+4 diye verildi orada ve geçti yani Genel Kurulda. Dolayısıyla en azından Komisyonumuz, Millî Eğitim Bakanlığımız özel bir gerekçesi varsa onu bilmek isterim yani önerimiz burada şu: Bunu 5+3 şeklinde olmasıdır. Türkiye’de on yıllardan beri ilköğretim yani bu şekilde oluyor yani böyle bir geleneğimiz var. Baktığımız zaman gelişmiş ülkelere ve G-8 ülkeleri var, Rusya’da ilk kademe 4, daha sonrası 5 şeklinde falan var, bir de Almanya 4, onun dışındakilerin çoğunun ilk kademinin 5 veyahut da 6 yıl olduğunu görüyoruz. Eğer bu Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çok özel bir planlamaya dayanmıyorsa veya dayanıyorsa da onu bilmek isteriz. Bunun 5+3+4 şeklinde olmasının faydalı olduğunu düşünüyorum. Bu şöyle birtakım sorunlara da neden olacak: Sınıf öğretmenleri var, yüzde 20’si boş çıkacak çünkü ilk kademede büyük çoğunluğu derslerin sınıf öğretmenleri tarafından, artı, üçte 1 oranında da branş öğretmenlerine ihtiyaç duyulacak. Buna benzer pratik birtakım meseleler var. Önerimiz, 5+3+4 şeklinde olabileceğini, çok yaygın olarak kullandığını, bunu arz etmek isterim.

İkinci önerimiz: Kanun teklifinde birinci kademe 4 yıl, ikinci kademe 4 yıl oluyor, bunlarda asıl olanın her iki kademenin ayrı ayrı eğitim yapması esastır, deniliyor. Bu isabetli bir tespittir çünkü kesintisiz zorunlu sekiz yıllık eğitimin temel sorunlarından bir tanesi çocuk on bir-on iki yaşında soyut işlemler dönemine geçiyor, zihinsel, kişilik, vesaire, gelişimi açısından farklı kategoride. Onların aynı okul çatısı altında olmasının belli mahzurları var. Her ne kadar bunu belirli müdürler teneffüs saatlerini filan ayarlıyorlar, birazcık bunu azaltmaya çalışıyorlarsa da bunun ayrı okul çatısı altında yapılması uygundur. Ancak diyor ki kanun taslağında: “Bu gerekli görüldüğü hâllerde tek bir okul çatısı altında da yapılabilir.” Buna şöyle bir ilavenin yapılmasının isabetli olacağını düşünüyorum, şayet değişmediyse bu taslak, bilmiyorum yani: “İkinci ve üçüncü kademede gerektiği takdirde bir okul çatısı altında yapılabilir.” ibaresinin eklenmesinin faydalı olduğunu düşünüyorum. Bu şöyle faydalı olacak: Zaten bu taslakta belirtildiği gibi meslek eğitime yönlendirme gibi bir şeyler var. Bu ikinci kademe ne kadar meslek okulu olabilir, o da ayrı konu, belki meslek okuluna hazırlık yapabilecek bir şeyler gibi olur belki muhtemelen yani doğrudan meslek okulu yapmak çok sorunlu, dolayısıyla bazen diyelim ki bir okulun siz yanında, imam-hatip diyelim veyahut da bir diğer meslek okulu diyelim, ikinci kademesinin dört yılını nereyle irtibatlandıracaksınız? Ayrı bir okul mu açacaksınız? Bunu açmanı pratikte birçok sorunlara neden olabilir. O nedenle “Üçüncü kademeyle de ikinci kademe gerekli görüldüğü durumlarda bir okul çatısı altında yapılabilir”in ilave edilmesinin faydalı olabileceğini düşünüyorum ve neticede bu takdiri de Bakanlık yapar zaten gerekli gördüğü yerlerde.

Üçüncüsü ise öğrencilerden, tabii bu taslakta, basında da farklı çıktı, ilk dört yıldan sonra açık öğretime öğrencilerin yönlendirilebileceği veya başka örgün eğitim dışı seçenekler tartışılıyordu, sanıyorum onun geri çekildiğini duyduk biz medyadan dün akşam.

--- Henüz hiçbir şey yok.

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – Henüz hiçbir şey yok mu? Evet.

--- En azından biz bilmiyoruz.

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – Çünkü medyada bayağı dün akşam flaş haber olarak bunlar gündeme geldi.

Şimdi, dolayısıyla bence ikinci kademe bittikten sonra da yani sekiz yılın sonunda açık öğretim, uzaktan öğretim ve buna benzeri diğer seçeneklerin tanınması ve bu kanuna ilave edilmesinin gerekli olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Bu teklifi ikinci kademededen sonrası için mi söylüyorsunuz?

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – “Sonra da.”

--- Hem önce, hem sonra da mı var diyorsunuz?

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – O “çekildi” deniyor, ben ona göre düşünüyorum.

BAŞKAN – Hayır, şimdi, bakın, şu anda önümüzde bir resmî metin var.

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – Şu.

BAŞKAN – Şu anda biz onun üzerinde konuşuyoruz yani medyada ne söylendiği çok şey değil, ha, toplumun genelinin talebi o, onu gördük ama burada sizin öneriniz birinci kademededen sonra açık öğretim imkânı verilmesi mi, ikinci kademededen sonra açık öğretim imkânının verilmesi mi? Açık öğretime hangi kademeyle başlanmalı sizce?

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – Yani sınırları iyi belirlenmek koşuluyla -zaten bunu, tahmin ediyorum Millî Eğitim Bakanlığı onların sınırlarını belli edecek- ilk birinci kademededen sonra da belli olabilir sınırları çok iyi belirlenmek koşuluyla çünkü belli mahzurları içerebileceğini bizler gördük ama ilaveten çünkü mevcut durumda zorunlu eğitimi bitiren kişi aynı zamanda şu anda açık öğretime gidebiliyor çünkü lise eğitimi, ortaöğretim zorunlu değil. Şimdi burada belli kişiler, işte çıraklık eğitimine gidebilirler veyahut da birtakım zorlukları olabilir. Bir de yani dayatmamıza gerek yok yani adam açık öğretimde yapmak istiyorsa açık öğretimde gitsin. Mesela, Amerika’da yaklaşık yüzde 2’ye yakın öğrenci home school. “Home school”u araştırdığımız zaman çok kolay bir iş olmadığını da gördüm yani onu da ifade etmek isterim sizlere. Böyle bir sürü kontrolü var, işte anneler büyük oranda bu işlerin içerisine giriyorlar, onların kendilerinin yetişmiş olması lazım ama seçenek olarak bulundurulabilir yani şöyle bir şey: Demokrasi aynı zamanda insanlara her alanda farklı seçenek vermek demektir. Belki çok minimum düzeyde insan bundan istifa edebilir yani olabileceğini göstermektir, yalnız bu rastgele değil, belli bir kontrol içerisinde verilmesinin gerekli olacağı da aşikârdır yani burada.

Son olarak şu aklıma geliyor: Bu ikinci kademe, ikinci 4 yıl nasıl farklılaştırılacak mevcuttan yani ikinci kademesi, o soru akla geliyor. Farklılaştırmayı belli programlar vasıtasıyla belki yapabiliriz. Bu programlardan bir tanesi mesela bilgi teknolojisi. Temel belirli dersleri veriyorsunuz, işte matematiktir, Türkçedir, vesairedir veriyorsunuz, onun yanı sıra ikinci kademeyle ilgili alanına göre mesela bilgisayar teknolojisi, bilgi teknolojisi ağırlıklı olabilir, sanatsal yönü ağırlıklı olabilir, bir bölümü de din eğitimi ağırlıklı bir şey almak isteyebilir, oradan imam-hatibe gidebilir. Zaten bu tartışmalarda da gördüğümüz kadarıyla bu boyutlar çok ön plana çıkıyor, dolayısıyla bu belki kanun taslağıyla mı gerekir, onları bilmiyorum yani Bakanlar Kurulu kararıyla mı gerekir, bu da bu süreçte düşünülebilir diye düşünüyorum ve teşekkür ediyorum dinlediğiniz için, sağ olun.

BAŞKAN - Evet, biz de teşekkür ederiz. Yedi dakika bir zamanınız var, arkadaşlarımız soru sormak isterlerse...

--- Ben bir soru sorayım.

BAŞKAN - Buyurun.

--- Şimdi, bu okul öncesi eğitimin birinci yılının zorunlu olması konusundaki görüşünüz ne?

ENSAR VAKFI DANIŞMANI RECEP KAYMAKCAN – Okul öncesi zaten bütün şeyler şunu söylüyor: Çocuğun kişilik gelişimi, dil gelişimi, karakter gelişiminde biz eğitimciler şunu biliyoruz ki ilk beş-altı yıl son derece önemlidir ve altın yıllardır. Yani bu olabilirse zorunlu olsun, onda bir sorun yok.

--- Şimdi, şunu söylemek lazım: Çok konuştuk bunu ama bunda artık mutabakat sağlanması gerektiğini düşünüyorum çünkü 2 kere 2 “4” ediyor.

BAŞKAN – Yarın konuşacağız bu hususu.

--- Peki.

Bir de bir şey var yani şu hep gerekçe olarak sürülüyor: Eğitim sistemindeki bugün sürekliliğin aslında çocukları bir araya topladığını, dolayısıyla bunun yaş bakımından farklı olan çocuklar arasında sıkıntı yarattığı ifade ediliyor, yarın da yapar yani bugün mevcut sistem içerisinde de yaparsın binayı ayırırsın 5'inci sınıftan itibaren gibi. Onu da ifade etmek gerekiyor ama artık sonra konuşacağımız için şimdi kesiyorum.

BAŞKAN - Feyzullah Bey'e Ensar Vakıf yöneticisi olarak kalan süreyi de vereyim. Buyurun.

FEYZULLAH KIYIKLIK (İstanbul) - Şimdi, ben aynı zamanda da öğretmenim yıllarca da, bir on yıllık öğretmenlik deneyim de var avukatlık yaparken.

BAŞKAN - Yapmadığın iş var mı?

FEYZULLAH KIYIKLIK (Devamlı) - Avukatlık ve öğretmenlik ve belediye başkanlığı yaptım. Yalnız belediye başkanlığım tamamen eğitim üzerinedir, belki Türkiye'de görülmuş bir şey değildir, bir buçuk yıl içerisinde 21 bin insana biz Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte bütün ücretlerini biz karşılamak ve her şeyini, altyapısını da kurmak kaydı şartıyla okuma yazma öğrettik. Bunlardan 6 bin tanesi ilköğretimi bitirdi, 2 bin tanesi daha sonra liseyi bitirdi, bin tanesi de üniversiteyi bitirdi, bunların hepsini takip ettik yani eğitimde epey bir katkımız oldu. Ana okullarını da kurmak kaydı şartıyla analar oraya gelince çocuklarımıza anaokulu kurduk yani eğitimde epey bir hizmetimiz oldu. Ben hem kendim öğrenciliğimden hem öğretmenliğimden hem çocuklarımla ilgilenmemden hem de belediye başkanlığım dönemimdeki ilgilerinden şunu gördüm: Eğitimin mutlak surette 60'ıncı ayda başlaması lazım yani ilköğretimin...

BAŞKAN - Zorunlu eğitimin diyorsunuz.

FEYZULLAH KIYIKLIK (Devamlı) - Evet, zorunlu eğitimin. Mutlaka o yaş çocuğun tamamen kavramayı sağladığı bir dönem. Mesela, bizde ailevi bir gelenek vardır, ben dört yıl, dört ay, dört gün sonra Kur'an öğrenmeye başladım yani bizim ailemizde bu hâlen devam eder, benim çocuklarım da öyle öğrendi. Yabancı dilde de bunun çok bir faydası var ama bizim yanlış bir uygulamamız var, yabancı dille eğitim dünyanın hiçbir ülkesinde yok. Bence burada bir yanlışlık yapıyoruz, ben yabancı bir okulda öğretmenlik yaptım, yabancı dille eğitimden Türkiye vazgeçip yabancı dil eğitimine girmesi lazım.

--- Bu da dört yaşında olmaz.

FEYZULLAH KIYIKLIK (Devamlı) - Neyse yani ne zaman yaparsanız.

Ve bir de şunu söylüyorum: Ben Hocama katılmıyorum, ilköğretimin ilk kademesi yani ilk kademe dört yıl olmalı, ancak çocuğa bilgiler topluluğu vermek yerine, çocuğun sosyal ilişkilerini ve kavrama yeteneğini kazandırmak ve çocuğa tamamen paylaşmayı, dinlemeyi, konuşmayı, öğrenmeyi, öğrenmenin şeklini, bunları öğretmekte yarar var diye düşünüyorum. Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, biz de çok teşekkür ederiz.

Şimdi, yarın saat 14.00'te bürokrat arkadaşlarımız da burada bulunsunlar. Biz, yarın öğlene kadar yazılı olarak görüş bildiren sivil toplum örgütlerimizin görüşlerini okuyalım. Yarın 14.00'te bir araya gelip metin üzerinde tartışmaya başlayalım.

Peki, toplantı bitmiştir, katılan tüm arkadaşlarımıza, basın mensuplarımıza sonuna kadar takip eden bürokrat arkadaşlarımıza, sivil toplum örgütü yöneticilerimize ve milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 18.56